

Liber .iii. Ti. .i.

Aug⁹

dicat aug⁹. Unde dictū est in ps. Et ipse tanq̃ sponsus pcedens de thalamo suo. Potest etiā intelligi dies desponsatōis br̃e virginis. Et hoc vult glosula quedā ibi. Cum esset desponsata zc. Angelo nāciante cōcepit. ¶ Vel quia illā sibi tūc spūali- ter desponsauit. cum illi tāta se gratia sociauit. vt de carne ei⁹ sacratissimā sibi car- nē assumeret. Illa etiā dies leticie cordis eius fuit. i. tā ipius sponsi q̃ ipius br̃e virginis. Quis enī dubitet de tā dilecte hūane nature tā desiderata salute. ipi spō- so fm hominē. ex ipa eius vnionis copula in q̃ erat cernissima salutis eiusdē securi- tas. ex isto suauissimo osculo inenarrabile leticiā euenisse. Quis autē digne verbis exprimere sufficiat ipius sacratissime vginis gaudiū. que matrē dei se factam ipso die et nouit z sensit. que nostre redēptōnis thesaurū. angelorū gl̃iam. z totius hu- mani generis singulare gaudiū. et vt vno verbo oīa cōcludam⁹. deum z dei filiū i vtero se habere cognouit. ¶ Vel dies desponsatōis. dies passiōis. quādo z ecclē- sie z synagoge spōsus sanguinū fact⁹ est. Exodi. iij. Factus est enī ecclē spon- sus sanguinū. dū alpius ē sanguis ei⁹ sup filios ecclē. z super ppria vestimēta carnis sue. scz p redemptōe filiorū ei⁹. Unde z dicit pellicanus. Ipi etiā synagoge factus est sponsus sanguinū. i. sanguinis z sanguis. scz ppter stragē de eis factam p titū z vespasianū quo ad stragē corporū. z quo ad stragē aīaz p culpam z penā eternam que est duplex mors. Et est passio desponsatio. quia pacti iugal⁹ firmatio. Tūc ei testamentū ei⁹ pfirmatū est in morte ei⁹. Ad hebreos. ix. Fuit etiā hec dies leticie cordis synagoge. qz de morte ei⁹ insanissime letata est. Fuit ipi sponso dies leti- cie. de hoste triūphato. de nobilissima pda generis humani erepta de manu hostili. de dilectissima sponsa. scz ecclē sibi pfirmata. Unde dicit luc. xij. Baptismo ha- beo baptisari z quomodo coartor. Desiderio scz. Iō debebat pfici i gaudio. Gau- diū enī nihil aliud est q̃ desiderari obrētio. Et inuitant filie iste cū videre in crucis ludibrio. z diademate spineo. vt admirent eius humilitatē. patientiā. caritatē. z ab- horreāt peccata. p q̃bus occidēdis occisus est. z erubescāt tāte gratie se ingratas. z q̃ nō calefiūt tāto amoris incēdio. nec asscurant p tantū pign⁹ de obrinēdo qd pmissum est. ¶ Itē dies desponsatōis. dies iudiciū. quādo filia vel mater ecclē sia ipm coronabit oībus electis. Et tunc erit ipa ecclē diaadema regni in manu dei sui. Isai. lxij. Et tunc erit dies leticie. et sponso z sponse. et gloriificatōis carissi- morū suorū. ¶ Brūs berū. sic exponit. Egre dimi filie syon. anime seculares. de- biles. et delicate. nihil fortitudinis aut virilitatis habētes. et ideo filie. nō filij. Legre- dimini. de sensu carnis ad intellectū mentis. Et videte regē salomonē. I non dicit regē ecclesiasten. vel regē ididā. Nec tria noīa habet ille rex qui significat christū. qui fuit salomon. id ē pacific⁹ in exilio. sed ecclesiastes. i. cōcionator erit i iudicio. ididā. i. dilect⁹ dñi erit in regno. Ubiz rex. In exilio rector morū. In iudicio di- scretor meritorū. In regno distributor p̃miorū. In exilio māsuer⁹. In iudicio ius- tus. In regno gloriosus. In exilio amabilis. In iudicio terribilis. In regno ad- mirabilis. Egre dimini. sigif vt videatis regē salomonē in exilio. vt secure vide- dere possitis ecclesiasten in iudicio. z tandē ididam in regno. Videte. autē cū in diademate. i. i. in corona misericordie. quo coronauit eū mater sua maria. qz cum corona misericordie nat⁹ est ex ea. Unde dicit Job. xxxi. Ab infantia creuit meū miseratō zc. Et ppter hāc coronā ē ipse amabil⁹. In iudicio coronabit corona iusti- cie. z tunc terribil⁹. Tandē in regno corona glorie. et tunc admirabil⁹. Videte ergo eum in corona misericordie imitādo. vt postea videatis eū in corona iusticie nō ti- mendo. tādē in corona glie cū eo penniter gloriando.

Bar.

¶ Finit liber tercius.

Incipit liber quartus de virtutibus
marie. cui⁹ capitula nō enumerauim⁹. qz multo plura poterūt adijci vel forte de-
trahi. vel aliter ordinari.

Virtutes marie

De humilitate marie // Titulus primus

Esripturi cum diligentia in

comparabiles virtutes virginis gloriose. primo confugim⁹ ad ei⁹ gratia. exorantes suppliciter. vt pie nobis refundat de sua plenitudine copiosa. In manu enī illi⁹ nos et fīmones nostri. Sap. vii. Un⁹ quotiens de ea loq⁹ desideram⁹. clamandū est ad eam. Dñā dñā apī nobis. et para paupī in tua dulcedine copiosa.

Diero.

Primo igit⁹ videndū est de hūilitate ei⁹. que inter vniuersas et singulas virtutes ipi⁹ obtinere meruit pncipatū. qz custos erat et qñli magistra ceterarū virtutū. Hieronym⁹ i illa omelia. Cogitis me o paula. circa finē omelie. Quid nobili⁹ matre dñi. Quid splēdidius ea quā splēdor elegit glie sempitern⁹. Quid castius ea q corp⁹ christi sine ptagiōe generauit. Et tamē ipa solā in se hūilitatē respectisse dñm pfitet⁹. que videlicet hūilitas custos est ceteraz virtutū. Collocauerat enī in tuto statōis portu sublimia meritorū suoz exercitia. et ideo diuīt⁹ illustrat⁹. Un⁹ Isa. lvi. Ad quē respiciā nisi ad hūilē et qetū et tremētē fīmones meos. Fecit enī qd pmisserat et respectit hūilitatē ancille sue. Undel et beatā eam dicunt omēs generatōes. Siqdem de hūilitate rexit i terris ipse magister et dñs angelo

Diero.

ru dicēs Matth. xi. Discite a me qz mitis et hūilis sum corde et. Et hanc ei⁹ lectiōne retinuit p ceteris bñssima vgo. licet et cetera omnia vba filij. angeloz. et ipi⁹ sy meonis pfuaret in corde suo. Lu. ij. Non g beata maria sicut dicit ibidē hieronym⁹ m. a filio suo didicit celos fabricare. nō angelos creare. nō miracula deitatis insignia opari. sed tñ hūiliari. ceteraqz documēta virtutū itra custodiā hūilitatis aggregare. Sed iam videam⁹ intelligētia horū duoz vsuū. qz cōcepto saluatore de erubescēte gñe plenitudie inter ceteros sui cāfici vsus cū ineffabili gaudio eructauit. Resperit dñs hūilitatē ancille sue. ecce enī ex h brām me dicēt oēs generatōes. Quia fecit mihi magna q potēs est. et sanctū nomē ei⁹. Resperit. inq⁹. Quia p d respectu gracie hic agit. p siderādū est diligētē. qliter p grām respiciat hoīem de⁹. Nam ipm vocabulū respectus. qndam exp̄sionē notat. vt plus aliqd esse videat⁹ respicere qz videre. Quasi enī respicere ē. pns abiectos et derelictos visitare. Nā qñ auertit ab homie tūc de⁹ dicit. cū p districtōem iudicij gracie sue dona subtrahit. Cū vero placat⁹ p misericordiā subtracta restituit. rursuz p respectū grē ad eū se puerit. Bene g maria dñm solā in se hūilitatē respectisse testat⁹. qz diuinitatis ppiatōes quā hūana natura in pms pētib⁹ p supbiam pdidit. in maria p hūilitatē recupauit. Nam quia in ea verbū patris carnis substantiā quā sibi vniret assumpsit. qñ ad eam quā pns abiecerat naturā sublimādā p misericordiā respexit. Resperit de hūilitatē marie. cui p hūilitatis meritū dedit vt filiū suū in carne p̄cipet. et de sua carne verū deū et hominē oīm hoīm qntū in ipso est saluatore generaret. Cui⁹ hūilitatis virtutē mor determinās subiūgit ancille sue. Nā quia se hūiliter qd erat ancillā cognouit. ideo qd nō erat sublimē esse mater pmeruit. Exinanīuit enī se exēplo filij sui. formā ancille accipiēs. Propter qd et de⁹ exaltauit eā. et donauit illi nomen quod est sup omne nomē post nomē filij sui. vt in noīe ipi⁹ omne genu flectatur celestīū terrestriū et inferoz. excepto genu filij sui. qui tñ subdit⁹ fuit illi et ioseph. ppter eā. Lu. ij. et corā ea vt credī mltoties genu flectit. sicut fili⁹ corā matre. Resperit igit⁹ de hūilitatē ancille sue. Nō dicit q respexit vgnitatē suam. sed hūilitatē. Et ea enim parte pl⁹ eā diligebat. et vbi amor ibi ocul⁹. Vel Resperit. i. ap probauit. sicut glosat aug⁹. Ideo ipa potuit dicere deo multo veri⁹ qz dauid illō psalmi. Quoniā respexisti hūilitatē meam. saluasti de necessitatib⁹ animam meam. Auertat ei⁹ dñs faciē suā ab omī mliere ppter peccatū eue. sed pcepto odore nardi humilitatis beate virginis. et fumo vigne. de qbus infra dicemus Resperit. i. retro se asperit quasi post tergū hūilitatē ancille sue. It sic puerit se ad viā porte sanctuarij exterioris. Ezech. xlviij. Porta maria. via porte hūilitas marie. Et ad huc hūilitas via est. q ad matrē et filij grām puenitur.

Aug⁹.

Jo. lviij.

i 2

Item. Humilitas dicitur quasi humi latens. Latebat enim humilitas in corde virginis. sed i
terum ipsa etiam ignorare ascendeat humilitatis eius meritum sicut regula sumi usque ad
sedentem in throno domini maiestatis. Et ipsa eius humilitas que sola est capax gratie.
et sola meretur impleri. fuit quasi quoddam vas capacissimum. in quo et sibi et nobis re
cepit gratiam abundanter. ut de plenitudine gratie eius omnes recipemus gratiam per gratiam.
Ioh. i. Ideo etiam in persona eius dicitur beatus assuero. xv. **F**acies tua .i. respectus tuus
qui respicisti humilitatem ancille tue. plena est gratia. **C**onsideravit enim dominus respiciens
humilitatem ancille sue. vasis illius capacitatem. et in ipsam capacitatem infudit ei gratias.
Hec est consuetudo domini. Unde dicitur Barth. xxv. Unicus tradidit dominus talera sua
in propter virtutem. **H**ec propria virtus proprie est humilitas. Et quia tantum se humiliavit
illa que tanta erat. et filius dei amore ipsius tantum humiliavit se. et eo momento qui dicit Lec
ce ancilla domini fiat mihi in servum tuum. inclinavit celos et dirupit. Isa. lxviii. et descen
dit in eam. Quia etiam tantum ascendit marie humilitas ad deum. tantum se humiliavit divi
na sublimitas ad mariam.

Aug^o.

Item puer. xxi. dicitur de forti muliere. que proprie est maria. Sustinuit et vidit. quia bona est ne
gociatio eius. In negociatione datur vnum et accipitur aliud. sicut dicit aug^o. **B**ona siquidem
virgo exposuit deo humilitatem suam dicens. **E**cce ancilla. **I**cuius preciositate attendens dominus
occupavit eam. et dedit ei se per humilitatem. Et sicut gallice dicitur quod mercatum est inuentio.
ita factum est hic. **U**n. Invenisti gratiam apud deum. Luc. i. **P**recipue enim decor beate
virginis eius fuit humilitas. de qua proprie dictum est. **C**occupasset rex decorum tuum.

D. de sa
cro victo.

Respexit humilitatem ancille sue. **P**er hoc dictum ancille sue commendat humilitatem marie. **D**
Uo autem sunt humilitas et humiliatio. et utriusque excellenter repere est in maria. **H**umi
litas est interius in mente. humiliatio est foris in abiectioe humane opinionis. **D**ar
bet autem quicquid humilitas sine humiliatioe. quoniam videlicet aliquis iustus licet coram hominibus de
spicibilis non appareat. interius tamen humilitatis meritum coram deo ininvolutum conservat. **Q**uan
do mundus ei crucifixus non est. ipse tamen mundo crucifixus est. **Q**uia gloriam humanam quam
foris non querit accipit. interius per virtutem humilitatis oblatam contemnit. **H**umilitatem vero
cum humiliatioe habet. que et coram deo humilis est. et coram hominibus despicibilis. **I**sti mundus
crucifixus est. et iste mundo. **Q**uia per humilitatem mundum contemnit. et per humiliatioem a mu
ndo contemnit. **N**on potest autem haberi humiliatio sine humilitate. **M**aria ergo apud deum
humilis erat. et apud homines propter deum abiecta. in utroque se a deo respectam habuit. **Q**uia
et eius humilitas apud deum acceptabilis facta est. et eius humiliatio apud homines in glo
ria commutata. **U**n subdit. **E**cce enim ex hoc beatam me dicet omnes generatores. **U**sque
ad illud namque tempus apud homines opprobrium sterilitatis portaverat. quia integritatem vir
ginitatis thoro maritali preponbar. **S**ed unde in porci generatioe carnali quasi male
dictis sententiam sustinuit. inde nunc ab omni generatioe merita benedictione collaudatur.
Cui soli hoc inter feminas omnes concessum est. ut et fructum fecunditatis haberet. et in
tegritatem virginis non amitteret. **R**espexit ergo deus humilitatem eius. et abstulit humili
tatem. et ideo inquit. ex hoc beatam me dicet omnes generatores.

Item respexit hu. an. sue. **N**omine ancille nomine servile est. et est quadruplex servitus. **R**

Prima conditionis: qua omnia debent servire suo creatori. sicut opus factori suo. et eius
dispositionibus obtemperare et sequi instituta. ut sicut ab ipso facta sunt. ita non nisi sub
ipso et in ipso incedant.

Secunda necessitatis. quia deo servire dicuntur prave voluntates. que cum eius iussibus
contrarie nituntur. per ineffabilem tamen eius dispositionem artantur. ut nihil sine ipsius nutu ad
effectum perducere queant. **U**nde dicit autoritas. **E**i militat omne quod obstat. **S**ervius
ergo nolentes eius dispositio. que volentes subiecti non sunt eius preceptio.

Tercia timoris. quoniam divina precepta non ex dilectione implem^o. sed ex formidine.

Quarta dilectionis. quando voluntarie iussibus illius obtemperamus. quia ipsum qui iubet
diligimus. **N**ec aliud in nostra fuitute extra ipsum modum querimus. quasi ut in ipsum am
bulantes ad ipsum pervenire valeamus. **H**oc enim est propter ipsum facere quod ipse iubet. propter
ipsum adipiscendum facere quod iubet. **E**x his quatuor servitutibus videtur illa commendari
in hoc loco. que est in debitu conditionis. **H**anc enim primi parentes in paradiso exhibere

Virtutes marie

pditori noluerūt. quoniā ī supbiā elati despererūt esse sub illo a quo cōditi fuerāt. et voluerūt puerse cū illo esse ī maiestate p̄similes. q̄ nō erāt in natura eq̄les. **Cōuenienter** ḡ g̃tia culpe respondet. **Eua** p̄ supbiā creaturā se esse et opus dei nō cōsiderās. deo parificari voluit. **Maria** autē suo factori humilit̄ se subdēs ancillā se nominauit. Et idcirco illa abiecta. et ista electa est. **Supbā** desperit. et hūilē respexit. Et qd̄ supba pdidit. hūilis recepit. **Idō** ait. **Resperit** hūilitatē ancille sue. **Resperit** hūilitatē **Resperit** hūilitatē. **Humilitatē** respexit. **Humilē** remunerans. **humiliatōem** **Resperit** hūilitatē exaltās. **Hoc** habuisti sup̄ distinctū.

Sequit̄. **Ecce** enī ex h̄ brām me dicēt oēs generatōes. q̄ amissam beatitudinē per fructū vteri mei recupabūt. q̄ p̄ fructū ligni vetiti priuate sunt. **Omnes** brām me dicent. **vt** partū iam sit ī p̄terita generatōe sustinuisse sterilitatis opprobriū. que ab oīni generatōe futura p̄ fructū fecunditat̄ mee vocabor beata. **Et** h̄ linq̄t. ac si diceret ip̄i elizabēth cū qua et corā q̄ loquebat̄. **Ex** quo p̄ os tuum sua magnalia q̄ in me opar̄ est dñs apuit. **Lex** h̄ leadē in oēs generatōes manifestādo magnificabit.

Omnes generatōes. **Dēs** inq̄t. que sunt generatōes celi. et generatōes terre. **Unde** apl̄s ad **Eph.** iiii. **Ex** quo oīs paternitas ī celo et in terra nominat̄. **Et** merito beata eam dicūt oēs generatōes. q̄ oībus generatōibz vitā et gl̄iam genuit. in q̄ angeli gloriā. iusti grām. p̄ctōres veniā inueniūt in eternū. **Merito** in eā respiciūt ocl̄i totius creature. q̄ ī ea et p̄ eā et de ea benigna man⁹ oīpotēs q̄cqd̄ creauerat recreauit.

Itē **Dēs** generatōes. **Generatōes** enī celi. i. angeli beatā eam dicūt. quia p̄ eam sūt reītegrati. **Generatōes** terre q̄ eam p̄cesserūt. i. patriarche et p̄phete beatā eā dicūt. quia p̄ eam ab inferno sunt extracti. **Generatōes** terre. i. apl̄i et sancti qui cū ea corpaliter cōuersati sunt brām eā dicunt. q̄ p̄ partū eius sunt redempti. **Generatōes** q̄ sequunt̄ vt nos sum⁹ beatā eam dicūt. q̄ p̄ eam redēpti sum⁹ et grā illustrati.

Aliter. **Beatā** eā dicūt. **omnes** generatōes. i. tres generatōes q̄ pierant. **Prima** sine patre et matre. vt in adā. **Secunda** de patre sine matre. vt in eua. **Tercia** de patre et matre. vt in noe. abrahā. et ceteris omnibz. **Quarta** autē generatio d̄ matre sine patre. q̄ fuit in christo. liberauit tres p̄dictas. **In** cui⁹ rei figura dictū est abrahāe de semine suo **Gen.** xv. **Quarta** generatōe reuertent̄ huc. s. ad terrā p̄missionis de egiptia seruitute.

Aliter. **Omnes** generatōes. **lappellat** tres generatōes. i. cordis. oris. opis. que debent mariā incessanter brām dicere et p̄dicare. vt ei dicat. **Generatio** et generatio laudabit opa tua. i. omnis generatio. et potētā tuā p̄nūciabūt. **Magnificentiā** glorie sanctitat̄ tue loquent̄ et. **Itē** generatōes cordis sunt. fides. spes. caritas. humilitas. obedientia. timor. reuerētia. cogitatio. desiderii. exultatio. pietas. misericordia. p̄memoratio. intētio. suspiriū. dilectio. et h̄mōi. **Quibus** omnibz debem⁹ beatificare mariā. vt supra ostēsum est lib. ij. particula. iij. **Generatōes** oris sunt. laudatō. honorificatio siue honorificetiā. p̄dicatio. cōfessio. magnificatio. benedictio. cantatio. oratio. gratiaz actio. salutatio. et h̄mōi. **Quibz** omnibz debem⁹ beatificare mariā. vt supra assignatū est libro. ij. particula. v. **Generatōes** opis sūt. mūdicia manū. erogatio. pura eleuatio. bona opatio. et cetera exercitia d̄ quibz supra assignatū ē libro. ij. particula. iij. **Generatōes** ergo cordis. respiciūt ad mariē dilectōem. **Generatōes** oris. ad ei⁹ veneratōem. **Generatōes** opis. ad eius imitatōem et bonā operationem. ad gloriā nominis eius. **Idē** dicūt in ps. **Omnia** que intra me sunt benedicant nomē sanctū eius. **Beata** igit̄ maria et beata eius hūilitas. que deū hōibz peperit. vitā mortalibz edidit. celos innouauit. mundū purificauit. paradisu apertuit. et hominū aīas ab inferis liberauit. **O** vere inq̄s gloriōsa mariē humilitas. q̄ porta paradisi efficitur. scala celi p̄struit. **Facta** est certe hūilitas mariē scala celestis. per quā deus descēdit ad terras. sicut dicit **augustin⁹**.

Aug⁹.

Sequit̄ explanatio sc̄di vsus. **Quia** fecit mihi magna qui potēs est. **Magnū** enī fuit mariē vt dei patris verbū carne sua indutū vtero gestaret. **Magnū** fuit. vt duz se ancillam cōfessa est sui plasmatoris mater fieret. **Sed** hec omnia si magna sunt. impossibilia tamē nō sunt ei a quo facta sunt. **Quia** potēs est. **Hec** sc̄z magna.

Beatus
hildefon-
sus

ut creatura ederet creatorē. famula generaret dominū. p. eam deus redimeret mun-
dum. et ad vitā mortuos reuocaret. **B**ūs hildefonfus. **N**ec magna sūt. vt p. hāc
virginē fieret de^o homo. fieret verbū caro. filiū dei factor omnīū. fieret fili^o illius
matris quā ipse formauerat. essetq; dñator nascendo subdit^o ancille quā ipse condi-
derat. **S**icq; haberet in subdito ancilla dñm. ancillā dñs i plato. **M**ulta d. hmoi
inuenies libro .iiij. in .it. p. privilegio marie.

B. de sã
cto victo-
re.

Fecit inquit mihi magna qui potens est. **E**t singulariter magna. qz singularit^r po-
tens. **E**t non dicit s. vel s. potest. sed potēs est inq̃t. vt omnipotentē illū intelligas
qui absolute potens dicit. qz omnia potest. **P**otentē g. maria p. fessa est dñm. nec am-
plius dicit. qz credi potest ei^o potentia qz est. sed quāta sit z q̃lis p. phendi omīno
nō potest. **I**dcirco solū confessa est potētā. discutere nō presumpt. qz sciri nō po-
test quāta est. de qua verissime scit qz immēsa est. **S**ūme enim potens est. q̃ potest
omīe quod possibile est. nec ideo min^o potest. qz impossibilia nō potest. qz impossi-
bilia posse. nō est posse. s. nō posse. **S**icq; de potentia potest omnia deus. sed de
iusticia solūmodo potest ea q̃ iusta sunt. **U**n sup illud **M**arth. xxvi. pater si fieri
p̃t trāseat a me calix iste. dicit origenes. **Q**uantū ad iusticiā ei^o qui nō solū potens
est. sed etiā iustus. nō sunt possibilia nisi ea que iusta sunt. **I**deo de christo dicit q̃
dam elegāter. **Q**ui licz possit omnia. nō potest posse vicia. hoc solū soli deficit. **S**ed
talīs impotētia si dici debet talia. potētiorē efficit. **P**ropter s. inq̃t maria **Q**uia
fecit mihi magna q̃ potens est. **N**on ait p. me aut in me fecit magna. **S**ed **M**ihi
inquit fecit magna. **D**e enī in ea ad omniū salutē factū est. hoc privilegio electōis
ad eius gloriā singulariter ordinatū est. **E**t ideo dicit magna. nec addidit q̃lia. qz
cum oīa dei opa humani sensus capacitatē exuperet. p̃cipue sacramētū redemptō-
nis z incarnatōis s. bi mysteriū sup omnia ineffabile esse constat. **N**ihil enim vnq̃s
magis mirū factū est. q̃s vt de^o hō fieret. et natura incōp̃rehensibilis corpis substan-
tiā ita sibi vniret. vt nec min^o in ea esset. q̃s in se erat immēsa. nec minor in se existe-
ret. quia in illa fuerat tota. **N**ec g. sunt magna z ineffabiliter magna. q̃ in maria fa-
cta sunt ad oīm salutē. z marie facta sunt ad glīam singulārē. **I**dcirco aut **Q**uia fe-
cit mihi magna qui potēs est.

Origē.

Sequitur. **E**t sanctū nomē ei^o. **S**anctū est in se. et i nobis sanctificat nomen eius. **E**t
dñ nos sanctificamur in noīe eius. **Q**uid est nomē eius. fama ei^o. **N**omen eius co-
gnitio eius. fides eius nomē ei^o. **P**oc nomen cū sanct^o sanctū est. qz glorificat a sã
ctis z benedicit. a pueris blasphemāt. sicut dicit apl^s ad **R**oma. ij. **E**rgo quia ma-
gna fecit ei. sanctificatū est nomē eius. quia dñ verbū i carne mirabiliter nascitur.
glīa dei p. verbū i homibz declarāt. **U**nde dicit **J**oh. xvij. **E**go te clarificavi sup
terrā zc. **E**t ideo fecit mihi magna q̃ potens ē. z sanctū nomē eius. **F**ecit etiam
dñs marie magna in terr^e. exaltās eam sup oēs hoīes. **M**agna in celis. exaltās eā
sup omnes angelos. **M**agna in inferis. subijciēs ei vniuersas p̃tates tenebrarū.
Ite beda. **C**ū dicit maria. fecit dñs mihi magna. nihil meritis suis tribuit. q̃ totam
magnitudinē ad illi^o donū refert q̃ essentialiter potēs est. magn^o existēs fideles su-
os de paruis atq; infirmis fortes facere p̃suevit z magnos.

Beda

Sequit. **E**t misericordia ei^o a p̃genie i p̃genies timētibz eū. **M**ihi inq̃t fecit. **N**on
tamē soli singulariter. s. vni excellenter. **V**eritatē **M**isericordia ei^o a p̃ge. in p̃ge. **E**t
Remo a gratia excludit. s. in omī gēte q̃ timet deū z opat iusticiā acceptus est illi.
Actū. x. **I**n p̃genie z p̃ge. **D**oc est i oēs p̃genies. **I**n hac gētia nihil discernit
homīnē nisi timor dei. **S**it grec^o aut barbar^o. mascul^o aut femia. seru^o aut liber.
timeat deū z salu^o erit. **P**ostea misericordiā istā que p̃stat timētibz. et hūane redēpti-
onis ordinē latius explicat dicēs. **F**ecit potētā zc.

Ite humilitas marie significat p. nardū. de qua sic loquit ip̃a **C**anti. i. **D**ñ esset rex. **E**t
id est christ^o. **L**i accubitu tuo. i. in sinu patris nōdum factus visibil^o **L**nard^o mea.
id est hūilitas. dedit odorē suū. i. solitū. **P**ardus herba est hūilis et calida. z val
de p̃prie marie significat humilitatē. **U**n signāter dicit. **P**ardus mea. **Q**z ei^o hu-
militas magis ex calore caritat^{is}. q̃ ex veritatis p̃gnitōne p̃cessit. **E**st enī hūilitas

Subtil^r
notula d
hūilitate

Virtutes marie

Berū.

quam veritas parit. que cōsistit in cognitiōe. et hec est in intellectu. Si enī te ad lu-
mē veritatis sine dissimulatiōe inspicias. eris pfecto vilis in ocul tuis. Quis id nō
dū esse patiaris in ocul aliorū. **H**ūiliaberis ergo ex veritate. et nō ex caritate. Est
et alia hūilitas quā caritas format et informat. et hec est in affectu. Quā si habueris
voles quantū in te est eā de te oēs tenere sententiā quā apud te habere veritatē cogno-
scis. Quantū in te est dico. quia multa sunt in nobis quā ab alijs sciri nō expedit. eo
quod nocere possit scientiis. Ideo dicit beatus bern. Verus hūilis nō vult hūilis p̄dica-
ri. sed vilis reputari. Alioquin si privato amore tui. vel timore vilis alius nolis in-
notescere q̄lis es. minus pberis diligere veritatē. et timendū ne incurras illō pro-
uer. xx. Pondus et p̄odus et abominatio ē apud deū. Tu enī te dep̄c̄aris in ocul
to trutina veritatis p̄deratus. et foris alteri p̄c̄i metiens maiori p̄dere te v̄dis
q̄ ab ip̄a accepisti. Ideo dicit puer. xxv. Quomodo pbat in cōflatorio aurū et sic
pbat homo ore laudantiū. Et hec rēparatio tāto ḡuior est. quāto maior est qui lau-
dat. Processit igitur marie hūilitas ex amore. que peccatū nō habuit cui causa hūi-
liaret. Et ideo bene significata est p nardū.

In hūilitate marie p̄ciosissima. Unde puerb. xxxi. Procul et de vltimis finibz p̄-
cium eius. Quia christus p hūilitate dedit ei se. vt supra ostensū est. Et ideo signi-
ficat p aurū throni salomōis. quod erat fulū nimis. gallice. or fin. Humilitas enī
aliorū sanctorū aurū pallidū est. Un. Postiora dorsi eius in pallore auri. Sed
aurū marie fulū nimis. i. p̄ciosissimū. Quere li. r. titulo. ij. de throno. Un. puerb.
xxv. Quō pbat in cōflatorio argentū et in fornace aurū et. Sicut enī p̄ciositas au-
ri oīa metalla trāscēdit. sic marie hūilitas omnē gradū hūilitatis excessit. Quā-
to enī maria fuit p̄tutibz p̄minēior. tāto in ip̄a hūilitas mirabilior.

Fuit maria humilis

In corde et sensu. nihil de se sentiens vel estimās aut cogitās magnū. filia et imita-
trix patris sui dauid. q̄ dicit ps. cxxx. Si nō hūiliter sentiebam et. De dño vero
magna sentiebat dicens. Magnificat aīa mea dñm. Non meip̄am. A solis enī hūi-
libus honorat dominus. Eccl. iij.

In cogitatu. Un. dicit ei sponsus ab hūilitate cogitātōnū ip̄am cōmendās. Cāti.
vi. Capilli tui sicut greges caprarū q̄ ascēderūt de monte galaad. Capilli isti sunt
cogitātōes hūiles. que de corde velut de capite oriunt. et ascēdūt. De morte gala-
ad. i. de sublimitate p̄fectōnis sue. quā cōmendat et de qua loquunt oīa testimo-
nia scripturā. De hoc enī monte greges hūilū cogitātōnū ei? ascēdebāt. cū cō-
siderata sua celsitudine quam diuina munificentia intantū honorabat. se et sua
per hūilitatē extenuabat. sicut capilli tennes sunt macilentī et exiles. nominās se
ancillam. Bene autē dicit ascēderūt. licet descenderēt. qz hui? descēsus in ocul tuis
ante oculos dñi erat quidam magnus ascēsus.

In oculis et visu. Unde videtur dixisse cum dauid. psal. cxxx. Neqz elati sūt ocu-
li mei. Item. ij. Regū. vi. Humilis ero in oculis meis et. Oculi enim deficien-
tes et anima esuriēs dant gloriā deo. sicut dicit Baruch. ij. Non enim fuit similis
generatōni cuius excelsi sunt oculi. et palpebre in alta surrecte. Parab. xxx. Nec si-
milis illi mulieri cui? fornicatio in extollētia oculorū. et in palpebris illius agnor-
scit. Ecclesiastici. xvi. Nec de illis filiabus syon. que nutibus oculorū ibant.
Isa. iij. Quin potius orasse credit illud Ecclesiastici. xxiij. Extollentiā oculorū meo-
rū ne dederis mihi domine.

In auditu. Iuxta consiliū spūs sancti qui eam docuerat dicens. Inclina aurē tuā
et. Iid ē hūiliter audī nunciū gabrielis. sic et ip̄a fecit. Et hec auris inclinatio quo
ad se. fuit q̄si quedam erectio auris quo ad deū. Unde et ip̄a dicit cum filio Isaie
l. Erigit mane. mane erigit mihi aurē. vt audiam quasi magistrū. Dominus deus
aperuit mihi aurē. ego autē nō contradico et. Quere infra titulo. xxi. de obedi-
entia eius.

In olfactu. Non enim fuit de illis qz spiritus in naribz eoz est. Isaie. ij. Quiescite ab
fo. lx.

homine. cui⁹ spūs in narib⁹ ei⁹ est zc. **N**ec fuit q̄si rinoceros q̄ vnicū cornu quo signat supbia que diligit singularitatē gestat in nare. **N**ec oportuit q̄ indignatio sagittar⁹ dñi ebiberet spiritū ei⁹. i. spirituositatē supbie. **J**ob. vi. qz nulla fuit in ea.

In sermōe z voce. **U**n audita magnitudie et multitudie pmissorū q̄s ei angel⁹ faciebat. respondit tanq̄s hūillima mulier. **E**cce ancilla dñi fiat mihi fm verbū tuū. **I**stud secūdū sit nōiatiui casus. **P**rimū enim x̄bz angeli fuit. aue ḡtia plena. **S**ecundū fuit. dñs tecū. **E**t istud secundū verbū optabat sibi fieri. vt scz dñs essz cū ea sibi carnē assumēdo de substantia carnis sue. **R**atōe etiā vocis vel fmōis por tuit x̄e dicere illud qd̄ dixit moyses dño **E**xod. iij. fm aliā trāslatōez. **L** Gracil⁹ vocis ego sum. **I**z. **G**racilitas vocis. hūilitas sermōis. **N**on enī fuit de illis q̄ dicūt ps. xi. **L**abia nostra a nob sunt zc. **N**ec de illis quibz dicat. i. **R**egū. ij. **N**olite multiplicare loq̄ sublimia gliantes. sed recedāt vetera de ore vestro zc. **N**ec in ore ei⁹ fuit virga supbie. pab. xij. **P**ropter hāc enī humilitatē vocis vel sermōis. dicit ei fili⁹ lius ipam cōmēdāns a voce **C**an. ij. **S**onet vox tua i auribz meis. vox enī tua dulcis zc. **I**tem cān. iij. cōmendat eā ab hūilitate tā mentis q̄ vocis dicēs ei. **V**ulne rasti cor meū in vno crine colli tui. **Q**uere infra libro. v. d̄ pulcritudie ei⁹. titulo. v. z bene expositū inuenies. **F**uit etiā alio mō hūilis in voce. quia nunq̄ gliata est i melodia tinnule vocis. q̄n potius habuisse credit̄ gemitū p cantu. **U**n turturi z colūbe sepi⁹ cōpatur. q̄s vel alaude vl̄ philomene. **C**ān. ij. **U**ox turturis audita ē zc. q̄n scz respōdit gabrieli. **E**cce ancilla dñi zc.

Fuit ma
ria hūilis

In ope. q̄n videlicet elizabeth cognate sue minori semistrauit. **E**t etiā gradū istū ex cessit. cū laudata ab angelo tā multipliciter. z ab ipa elizabeth dicēte. vnde s̄ mihi vt veniat m̄ dñi mei ad me. nō supbiuit. **I**n hoc etiā q̄ purgari fm legē nō erubu it. licet purgatōe nō egeret. cū de viro nō pcepisset. **N**ouerat enī q̄ q̄ facit supbias nō habitabit in medio domus dei.

In colli et capitis demissioe. quoz eleuatio signū est elatōis. demissio signū hūilitatis. **N**on enī fuit de illis filiabz syon que eleuate ambulabāt extēro collo. **I**sa. iij. **Q**uere infra libro. v. de pulcritudine ei⁹. n. xij. vbi agit de collo. **S**ed magis exē plo dauid opto capite. ij. **R**egū. xv. z exēplo achab hūiliari corā dño. iij. **R**egū. xxi. demisso capite credit̄ ambulasse. q̄ scz achab inde legi⁹ a dño cōmendatus.

In gustu. **C**um nunq̄ aliqd̄ gustauerit quod gustatū afferret mortem anime. **J**ob vi. **S**icut prima mater eua pomū appetiit toricatū qd̄ p inobediētiā deuorauit. et letali gustu viz suū z totā posteritatē suā addidit misere seruituti.

In tactu. **N**am cōtrectasse credit̄ mēbra filiū sui cum omni hūilitate reuerētia z tre more. quē certissime nouerat vnigenitū dei.

In incessu. **Q**uia nō ambulauit in magnis nec in mirabilibz sup se. **N**ec fuit de illis filiabus syon. que cōposito gradu incedebant pedibz suis. **I**sa. iij. **N**ec similis illi cui dicat̄ **E**zech. xxv. **P**ro eo q̄ plausisti manu et pcussisti pede. et gauisa es toto affectu zc.

Dico.

In habitu et omni motu z gestu. **Q**uere de habitu ei⁹ exteriori lib. xij. p̄clā. vi. n. p̄mo. de vite. vbi agit de cortice vitis. z titulo. xxi. p̄pe p̄ncipiū. de virga. vbi agit de cortice virge. **N**ouerat enī q̄ **L**ex visu cognoscit vir. **L**i. ex ornatu q̄ exteri⁹ apparet. et q̄ **L**amictus corporis z risus dentium z ingressus hoīs annūciat d̄ illo. **E**ccl̄ xix. z qz nō tā dūenit ornari veste q̄s moribz. sicut dicit hieronym⁹. **N**ouerat etiā phibitōem illā **E**ccl̄. xi. **I**n vestitu ne glieris vnq̄s.

Ite **N**otādū q̄ brā virgo intantū hūilitate plena fuit. q̄ q̄nto mag⁹ a deo ab angelis z ab homibz extollebat. tanto mag⁹ a seipā deiciebat. **N**am cū in humani generis tota vnīuersitate singulariter ad hoc eligeret. vt fieret angeloz dñā. celozū regina. hominū aduocata. mūdi imperatrix. seculi domiatrix. creatoris mater z nutritrix. tū intātū se deposuit z deiecit. vt se nihil aliud diceret q̄s dei ancillā. licz genitricē eius dem dñi se fieri pūideret. **V**olebat siq̄dem transire libere per foramen acus. quod longū est z angustū. **N**ihil enī magnū vl̄ grossum transire potest p illud. **N**ec suffi cit in illō intrare. sed necesse est p illud transire. **Q**ui enī intrat z non transit. nihil

Virtutes marie

Beatus
maxim⁹

proficit. Intrat et transiit: qui quod bene incepit melius consummat. Quisquis enim transire habet per ostium parvissimum. quanto magis se ostendit et humiliat: tanto facilius intrat. Quam cito autem se erigit. tanto offendit. et ab ostio se excludit. Propter hoc dicit dominus mat. xvij. Quicumque humiliaverit se sicut parvulus iste: hic est maior in regno celorum. Beatus maximus. Vis magnus esse in celo. et magnus valde et valde nimis. esto parvulus in terra. et parvus valde. et valde nimis. Sic enim habebis in celo ingressum felicem. et locum sublimem.

De simplicitate marie Titulus secundus.

Ratio simplicitatis comparatur marie colube. que est avis simplicissima. Unde dicit ei filius Cant. ij. Veni coluba mea in foraminibus petre. Est autem simplicitas quasi collactanea humilitatis. Simpler est qui uni soli rei inredit. Unde ps. Unam petram a domino etc. Item Luc. x. Unum est necessarium. Et dicitur simpler quasi sine plura. id est sine duplicitate. Est autem triplex simplicitas. vera. ficta. indiscreta. Vera iustorum. que comite habet discretiorem. Hanc precipit dominus matth. x. dices. Estote prudentes sicut serpentes. et simplices sicut colube. Tale habuit brachium ego super omnes creaturas. Ficta hypocritarum. qui proponunt finem exteriori hominem. in vultu. gestu. habitu. et homini. ut credantur religiosi. et hec sunt vestimenta ovium. sed deintus pueri sunt ovis et lupina. Indiscreta stultorum. qui sunt ut coluba seducta non habens cor. Osee. vij. Solent autem tria incommoda sequi simplicitatem a quibus populus sibi cavet maria. Primum est temeritas. quia defacili simplices decipiuntur. Unde comparant colube seducte. ut dictum est. Sed maria loco temeritatis habuit prudentiam spiritus. qui bene discernebat esse angelum dei cui obtemperare deberet. Secundum est debilitas. Simples ei de facili cadunt. quia resistere nesciunt. Sed ipsa fuit prudens mulier et fortis. que contrivit caput serpentis antiqui. Tercium est timiditas. qua non audent ardua aggredi. Sed ipsa habuit confidentiam fidem et spem certam. qua deum credidit de se incarnari. et respondit audacter et devote. Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum. Fortitudo autem eius et confidentia in hoc apparuit per ezechiel et daniel et etiam beatus iohannes videns angelos leguntur corruisse. Sed ipsa videns angelum turbata est. sed non perturbata. et aspectum angelicum sine casu potuit sustinere.

De sancta timoratio marie Titulus iij.

Mulier timorata fuit beata virgo. Et est similis timor filialis vel castus collactaneus humilitatis. Ideo Luc. i. dixit ei gabriel. Ne timeas maria. Timor autem preparavit in ea locum adveniendi spiritui sancto. iuxta illud Isa. lvi. Ad quem respiciam nisi ad pauperculum et contritum spiritum. et tremens sermones meos. Pauperculus proprie est pauper et humilis. qualis erat maria. Causas autem timoris eius ad ingressum angeli invenies infra titulo. xi. de fecundia eius.

De excellentia marie Titulus iij.

De venerabili et omni preconio extollenda excellentia marie in oculis summe trinitatis. que. scilicet excellentia respondet excellentissime humilitati ipsius in oculis suis. loquitur ipsa ecci. xliij. dices. Ego ex ore altissimi patris. primogenita ante omnem creaturam. Ego ex ore al. p. quia ipse dixit et facta sunt. Et ex ore al. q. bo altissimi creata sum. Si gratatur quod virgo tam humilis introducat seipam commendans. Ecce respondit. Laus non est piculosa nisi propter vanitatem. Sed cum ipsa sit veritatis mater quam de se genuit. longe est ab ea omnimoda vanitas. et est in ea omnimoda veritas. et ideo potest laudare. Item cum dicat salomon pueri. xxvij. laudet te alienus et non os tuum etc. potest dici quod ipsa non erat que loquebatur. sed spiritus prophetie. Dicit ergo. Ego ex ore altissimi patris. quia ipse dixit et facta sunt. Sed iterum si gratatur ad quod per laudem reginis ponitur quod commune est omnibus. Respondem⁹. Quia ipsa est principium christi secundum humanitatem quod est os patris. et quia de ea dixit tota trinitas specialiter quasi loquens de christo Gen. ij. Non est bonum hominem esse solū. faciam⁹ ei adiutorium simile sibi. Sequitur. Primogenita ante omnem creaturam. id est dignior omni pura creatura.

Item de excellentia sue creatoris loquitur ipsa ibidem paulo post. Ab initio et ante secula creata sum. Ab initio. id est a deo trinitate. Unde puer. vij. ubi nos habemus. Dominus possedit. So. lxi.

me in initio viarum suarum. Dicit alia translatio. Dominus creauit me in initio viarum suarum. Vel ab initio id est ab eterno creata sum in prescientia dei. Vel creata id est posita creari quodam privilegiato modo. Vel ab initio creatiois mundi creata sum id est figurata creari per creationem lucis de qua factum est corpus solis ut quidam dicunt. Sicut enim in illa luce data est lux mundo tamen subobscura. et de illa luce facta sunt luminaria quae maiorem lucem dederunt ut sol. ita beata ego dedit lucem mundo respectu peccatorum temporis. non tamen tantam ut sol. id est christus qui de ea natus est. Beatus primo. Dicit deus. Fiat lux. Dicitur. viij. Judeis noua lux oriri visa est. Vel ab initio spiritus sanctus creatus sum ad vitam quam ad animam. Vel creata id est genita a patre et matre. Tempus enim ante gratiam desinitio erat temporis seu vite. quia totum erat in morte. Unde initium appellatur tempus gratie. Et erat desinitio quantum ad tempus et vitam nature et gratie. omnes enim moriebantur natura. nec erat vita reprobabilis ante christi resurrectionem. Et etiam quantum ad vitam gratie. quia omnia sub peccato. ad Gal. iij. Ab initio ergo id est tempore gratie ubi omnia initiata sunt et renouata creata sum ad vitam. Et ideo dico aurore. que est terminus noctis et initium diei. Ipsa enim fuit terminus legis et initium gratie. Libro. viij. titulo. viij. quod maria aurore. Et ante seculum id est ab eterno et antequam ista secularia tempora volueret. Vel ante seculum id est dignior omnibus seculis id est omnibus hominibus et mulieribus omnium seculorum. Item propter excellentiam suam statim dicit ipsa in eodem capitulo Ego in altissimis habitavi etc. **L**

Fuit maria excellens

In sua sanctificatione. Excellentissime enim fuit sanctificata. et in sanctificatione sua vehementer exaltata. quia depurata ab omni secularia terrene corruptione. et colorata et tincta quasi de nigro colore in candidum. et tunc data est illi gloria libani. quae interpretatur cadore. Isa. xxxv.

Quere infra titulo. xxviij. de sanctificatione eius.

In sua natiuitate. quia ante sanctificationem non nata. Nata est enim filia gratie. cum omnes alij nascentur filij ire. Ad eph. ij. Quod signatum est in hoc quod fuit filia anne. quae interpretatur gratia. Unde Cant. vi. Una est matri suae. Propter hoc etiam de eius natiuitate dicitur Dicitur. viij. Judeis noua lux oriri visa est. gaudium honoris et tripudium. In ortu enim eius noua lux orta est omni iusto. propter veritatis cognitionem quam antea ignorabat. Gaudium propter carceris euasione. Honor propter hostis deiectionem. Tripudium propter salutis recuperationem. Ipius enim sanctificatio arma fuit nostre sanctificationis. eius natiuitas arma nostre spiritualis natiuitatis. Hinc etiam redemptio. quia ad hoc nata est ut patrem suarum delictorum ablueret. Innocentiam reparet. Districti iudicis iracundiam placaret. Portam celum aperiret. Et captiuos liberat conseruaret. Idem ipsa dicit. In me omnis gratia vite et salutis etc.

In vita iuxta humanam consuetudinem. quia virginatatem vouit. licet sterilis malediceretur in lege. humillima fuit. licet multi supbiant de sua virginatate. fidelis fuit et credula. licet quod ei promittebatur videretur impossibile. scilicet quod virgo conciperet et pareret manens virgo.

In filij dei admirabili conceptione. Concepit enim virginatatis gloria permanente. quod nulla alia. Concepit in utero. id est causa intrinseca. non sicut alie mulieres que recipiunt ab extrinseco unde concipiunt. scilicet semen viri. Origenes. Felix umbilicus castitatis. quem amplexus non tetigit maritalis. Concepit enim per aurem. id est per fidem dictorum. quia fides et auditus. Ad rom. x. Unde ipsa dicit Cant. v. Dilectus meus id est deus pater misit manum suam id est filium suum per foramen auris mee etc. Et ita conceptus eius singularis. et omnes alios supercellens.

Origenes.

In filij portatione. Fuit ei sine corruptione secunda. sine quamvis guida. sine dolore pueri. pa siue dicit beatus bernardus. Et hoc patet ex hoc quod in ipso sue conceptionis initio quando mulieres miserabiliter affliguntur. sicut dicit idem beatus bernardus. tota alacritate ascendit in montem cum festinatione. non leuato gremio. sicut mos est aliquo onere gaudentium. Et ita manifestissime patet quod filio dei guidata fuit non grauata.

Bernardus.

In pariendi singularitate. quia sine dolore. natura mirate suum peperit genitorem. Unde Isa. lvi. Antequam parturiret peperit. antequam veniret partus eius peperit masculum. Quis audiuit unquam tale. aut quis vidit huic simile. Hoc inuenies paulo infra. tit. iij. d. primum etc. Vel aliter. Quia multe alie peperunt reges et principes. sed ipsa sola filium dei. Item

Virtutes marie

aliter. **M**ulte alie pepererunt filios. qui postea coronabatur reges. sed non nascebatur reges. **I**pa vero sola illum quem coronauerat in utero suo diademate gloriose carnis. (unde **Cañ. iij. E**gredimini filie syon et videte regem salomonem in diademate quem coronauit cum mater sua.) peperit regem coronatum. **U**n de matth. ij. **U**bi est qui natus est rex iude. **R**atio autem huius excellenter dignitatis propter ipsam se cedro. que rex arborum appellatur. **U**n dicit ecci. xxiij. **Q**uasi cedrus exaltata sum in libano.

In filij lactatione. **Q**uia sola ego lac habui. **E**t vocatur lac istud celeste. non terrenum vel carneum. propter suam excellentissimam dignitatem. **U**n canit ecclesia. **S**ola ego lactabat ubi re de celo ple. **N**ec de eius lacte gustauit alius quam filius dei. **U**n et ipse singulariter glorias **Cañ. v. dices. L**ibi vinum meum cum lacte meo. quod totum fuit meum. **E**t licet dicatur nomen eius effusum. **C**ati. i. oleum effusum nomen tuum. non tamen dicitur quod vera sint effusa.

In singulari dominatu super filium dei et suum. qui est rex regum et dominus dominantium. i. ad **Thi. vi. et Apo. xij. Unde Luc. ij. dicit. D**escendit cum illis nazareth. et erat subditus illis. s. marie et ioseph. **I**bi aug. **D**oc singulariter illa femina habuit ut videret sibi nasci diuinitatem subditum. quem non solum humanam. verum etiam angelicam naturam venerat et adorant altissimum. **D**e his multa inuenies supra. libro. iij. progarina nona.

In singulari ministratio coram filio dei. **M**ulti enim alij et multe alie susceperunt christum in suis domibus vno die vel duobus aut tribus. ipsa vero in propria domo vteri virginis non tamen vno die vel duobus. sed mensibus nouem. **I**te alij pauperum cum cibis. et forte de derunt ei aliquid indumentum. ipsa vero de carne propria ipsi nudo. i. puro deo carnis prulit vestimentum. et de lacte proprio ministravit alimentum. **E**t de ceteris operibus misericordie sic poteris assignare. **E**t propter hoc dicit ipsa antonomasice. **C**oram ipso ministravi. i. ad beneplacitum eius.

In singulari prelatio. **D**oc habuisti super. lib. i. ca. iij. titulo. gratia plena. i. pnci. capli. **I**n singulari actio vel bona operatio. quia filio dei qui fuit in vno diues et pauper semper opera misericordie exhibuit excellenter. **U**n in iudicio poterit ei dicere filius excellenter illud **Matth. xvj.**

Infra ti. **H**ospes eras et collegisti me. scilicet in tabernaculo virginis vteri tui. **U**n iob. xxi. quasi in persona marie. **F**oris non mansit pegrinus. scilicet filius dei. **A**ssigna de pegrinatione christi. **O**stium meum viatori patuit. **D**e quo scilicet viatore dicit **Hiere. xij. quasi loquens ad filium dei. Q**uare quasi colonus futurus es in terra. et quasi viator declinas ad manendum. **Q**ui videlicet viator cum non haberet ubi caput suum reclinaret. matth. xij. susceptus est et hospitatus in utero et in domo virginis.

Ite **L**ud. **S**ui et coopuisti me. vestimento videlicet tue carnis virginis. **U**n dicitur fuerat marie. **Q**uod nascetur ex te sanctus. **I**te **luce. ij. L**et panis cum inuoluitur ecce vestimentum. et reclinauit in presepio. ecce materiale hospitium. **P**ropter hoc christus se dicit granum frumenti. **J**oh. xij. quod nudum seminat. i. ad chor. xv. sed surgit vestitum palea sua. **P**ropter hoc etiam propter ipsam velleri gedomis. quia lana sua. i. carne virginea vestiuit agnum dei. **U**nde et filius dicit ei **J**oh. x. **P**elle et carnibus vestisti me. **P**elle et carnibus vestisti me. **P**elle et carnibus vestisti me.

Diero. **I**tel **E**suriui et dedisti mihi manducare. **U**n hiero. dicit. quod cum acu et colo acquerbat vinum se et filium pascebat. **U**n cantic. ij. dicit. quod christus pascat inter lilia. **E**t hec lilia interptatur beatus bernardus. man. beate marie dices. **D**an. marie quodammodo lilia candidissima sunt. nec causabit liliorum amator inter lilia non inuentum. quicquid inter marie man. inuenierit.

Bern. **I**tel **S**itini et dedisti mihi potum. scilicet lactis virginis. quod ego solus bibi. **P**otest etiam intelligi istud de potu fidei qui maria pro omnibus ipsum potauit. figurata per samaritanam mulierem cui christus dixit **J**oh. iij. **D**a mihi bibere.

Item. **I**nfirmus eram et visitasti me. **Q**uod impletum est quando christus crucifigebatur. et ipsa stabat iuxta crucem. quando scilicet deus pater filium percutiebat pro salute populi sui. **J**sa. liij. et quando vulneratus est propter iniquitates nostras. et attritus propter scelera nostra. et luore eius sanati sumus. sicut ibidem dicit.

Item. **I**n carcere eram et venisti ad me. **Q**uasi incarcerabatur christus in carcere nostre mortalitatis. quando nascebatur de virgine verus homo. et ad ipsum tunc veniebat maria sicut mater ad filium iacentem in cunabulo. **S**ed tunc quam maxime fuit incarceratus. quando positus in sepulchro. **U**nde in persona eius dicit hiero. tremor.

Fo. lxxj.

Dicro:

iii. In tenebrosis collocavit me. q̄si mortuos sempiternos. Itē ibidē. Lapsa ē in lacū vira mea. et posuerūt lapidē sup me. Tūc autē licet nō legat hoc in euāgelio. nō dubitatur ad sepulcrū venisse filiū mater piissima. Un̄ hieronym⁹. Quā miserū erit et impiū sentire de matre. vt q̄n ceterē sancte mulieres tantā curā habuerūt d̄ do minica sepultura. ip̄a se absentauerit. Absit.

In singulari passiōe v̄l martyrio. De hoc sufficiēter inuenies sup. lib. iij. p̄rogatiua eius decima.

In singulari trāsitu v̄l ascensu de mūdo ad deū. d̄ terra ad celū. de exilio ad patriā. de miseria ad gl̄iam. Unde et trāsitus eius dicit assumptio. q̄n videlicet ascendit de deserto delicijs affluēs. innixa sup dilectū suū. Cant. viij. Hoc inuenies plene expositū libro. xij. particula. iij. de aromatibz orti cōdusi.

In singulari sepultura. vbi scz necibz mortis nō potuit dep̄mi. nec corpus ei⁹ resoluū est in cineres. qz sicut pater nō dedit sanctū suū videre corruptōez. s. christū. sic nec sanctam suā specialē. i. mariam.

In singulari sublimatiōe. qz nō solū cū angelis sublimata. sed sup oēs choros angelorū exaltata. Quere libro. iij. xi. p̄rogatiua marie.

In singulari p̄fessu ad dexterā filiū. sic credit in throno gl̄ie. qz ip̄a designata ē p̄ ber sabee matrē salomōis. qui christū signat. Eni videlicet bersabee de p̄cepto filiū posuitus est thron⁹ iuxta thronū regis. et sedit ad dexterā eius. iij. Regū. ij.

In singulari p̄tate. Cū enī possit p̄ssime dicere cū filio. Data est mihi oīs p̄tās ī celo et in terra. Matth. i. fine. excellēter tñ dicit in hierusalē. sup̄na. p̄tās mea. limpe radi scz q̄cqd volo tam t̄tutibz angelicis q̄s aīabz sanctis. et q̄s volo introducēdi. Eccl. xlij. In oīni necessitate oīa obaudiūt ei. De his multa inuenies. titulo. xxx. infra de potentia eius.

Itē ratiōe excellētie sue appellat maria mulier ex oībz. Mulier scz ex oībz bonis mulieribz collecta. omniū bonaz mulierū vniuersas bonitates et singulas in se habēs. Eccles. viij. Virū de mille vnū repperi. qd̄ qdā exponūt de samsonē q̄ mille strauit. alij de dauid. q̄ decē milia. Mulierē ex oībz nō inueni. Ideo etiā q̄rebat salomon. puerb. in fine dicens. Mulierē forte q̄s inueniet. Quere lib. vi. titulo. ix. a lra. I. vsqz ad D. q. maria mulier.

Itē rōne sue excellētie dicit ei Cant. iij. Odor vnguentorū tuorū sup oīa aromata. q̄si dicat. Omne gratiam vincit tua sublimitas. omne excellētiā supat tua dignitas. Ad hoc etiā facit q̄ ip̄a dicit t̄rribil vt castroz acies ordinata. Cant. vi. Ip̄a cū tantū demonibz ē t̄rribil. q̄ntū angelis et sanctis existit venerabil. i. sicut tota acies apostolorū. p̄phetaz. martyrū. angelorū. p̄fessorū. et virginū. et omniū q̄ ordiare cōtra diabolu pugnauerūt. Nā quia oīm sanctorū p̄uilegia habet in se p̄gesta. Un̄ dicit Cant. viij. Oīa poma noua et vetera dilecte mi suauit tibi. Ita t̄rribil est d̄mo nibz sicut vniuersa collectio oīm sc̄torū aliorū. Itē p̄pter s̄ inter lapides p̄pat topasio. qui d̄ q̄si topandien. i. omnicolor. a pan qd̄ est totū et zion v̄l d̄yan qd̄ est color. et signat omne t̄tutē. Tñ sup apoca. d̄ a topanden q̄ est insula egipti vbi inuenit. Topazi⁹ enī est receptū oīs coloris. Ip̄a enī p̄dita fuit optimis naturalibz. et receptiua oīs gr̄e et virtutis. Apparuit tñ q̄si de ethiopia. q̄n legem datā de mulieribz q̄ cōceperāt de viris impleuit in purificatiōe.

Et nota q̄ nō solū intrātū excellit dignitatē oīm sc̄torū. sed etiā dignitates oīm celestīū virtutū. Supior est enī angel⁹ gloria. quia pl⁹ meruit. s. q̄ dei filius assumeret ex ea naturā humanā. q̄ noluit assumere angelicā. Ad heb. ij. Rufqz angelos app̄hēdit. s. semen abrahe app̄hēdit. Supior partu. q̄m d̄m angeloz genuit. Supior honore. qz fili⁹ eā sup choros angeloz collocauit. Et ideo admirabil⁹ etiā est ip̄is angel⁹. Unde dicūt Cant. viij. Que est ista q̄ ascendit et innixa sup dilectū. Iam ipsi sint sub dilecto. Supior et ginitate. qz in carne fragili. qd̄ nō angeli. p̄ter viciā carnis vixit. Supior reuelatiōe. qz sicut dicit b̄t̄s ber. Dñs secretū sue incarnatiōis prius ip̄i q̄s alicui angelo reuelauit. excepto d̄ntat gabriele. qui vtiqz t̄tē inter suos inueniri potuit excellētie vt tali nomine dignus haberet et nūcio. Superior

Berū.

Virtutes marie

repleta de dei. qz cū iam sit resuscitata vt se credit. regē gl'ie i decore suo vidēt ocn
li eius. **Isa. xxxij.** nō solū intellectuales sed etiā corpales. quales angeli nō habet. q
intellectualibz oculis solūmō vidēt. **Un** z dicunt intelligēt. **Itē** supior est angel
qz fili⁹ dei nūqz angelos apphēdit. ad heb. ij. id ē naturā angelicā. sed semē abrahe
apphēdit in ea z et ea i misterio spūsancti. **Itē.** Quia nulli angeloz dicit aliqndo
pater. fili⁹ me⁹ es tu. heb. i. s; hoc dicit filio marie i baptismo. **Dat. iij.** z i trāsfu
ratōe **Dat. xviij.** **Itē.** Quia nulli angeloz subiecit pater orbē terre. s; filio marie. si
cut dicit i ps. z heb. i. **Et** qz oīa subiecit sub pedibz ei⁹. nihil dimisit nō subiectū
ei. **Tota** hō excellētia matrī. ab excellētia filiū derivat.

**Excelsa
ri⁹ philip
pus**

Itē rōne sue excellētie q excellit oēm angelicā dignitatē. canit eccl'ia i assumptōe ei⁹. **R**
Uidi speciosam sicut colubā ascendētē desup riuos aqz. **Iqz** nō solū cū angel' subli
mata. sed sup oēs choros angeloz exaltata. **De** qbz aqz dicit. **Bēdicite** aq omēs
q sup celos sunt dño. **Et** apo. vlti. **Ostendit** mibi flumīū aq vine splēdidū tāqz cri
stallū. pcedentē de sede dei z agni in medio platee ei⁹. **Ipi** enī sunt pmi q de fonte
diuine bonitat' pcedunt. **Quia** hō maria cū angel' ascendit z sup angelos. d; **Eā.**
vij. **Que** ē ista q ascendit p desertū. delicijs affluens innira sup dilectū suū. **De**
fertū dicit celū. iuxta pabolā de oue pdita. **Lu. xv.** **Delicijs** affluens. delicijs. i. s. fi
liū. **In** hō affluendi notat abūdātia deliciāz. **Unde** eccl'ia. i. **Omnia** flumīa intrāt
in mare. **Cum** enī sunt filio delīcie esse cū filijs hoīm. puer. vij. singlāres sūt ei de
licie esse cū matre de q carnē assumpsit. **Quia** cū in omni creatura sit p essentia. i. iu
stis sit p grām. excellēt⁹ in ea p grām q fuit grā plena. excellētissime z simpliciter p
vniōe. **Unde** eā fecit locū voluptatis. **Itē** affluēs etiā delicijs angeloz. qz sin
gulos ordines in se frutibz exēplauit. **Cū** enim officiū angeloz sit mīstrare. sic d;
ad heb. i. qdāmodo in se angeloz formā expsit cū elizabeth mīstrauit. **Ideo** dīc.
Corā ipō mīstrauit. **Eccl. xxiij.** **Itē** nūciatū minora cū angel' q minora nūciāt
qū dicit ministr' nuptiarū. **Quēqz** dixerit vobis facite. **Maiores** hō cū archāge
lis. cū aplos instruit. **Virtutes** expsit. cū ipis aplis deficiētibz i passiōe. impterrī
ta licz iā gladio passiōis filiū trāsfossā iuxta filiū crucē stetit. **Iō** dictū est. **Buliere**
forte qd inueniet. **Cōfidit** in ea cor viri sui. **Et** i ipi⁹ cōstātia cōfidentia potuit hē
chris⁹. q tūc ad dētōs in limbo descēdens. nō sine spolijs redijt educēs eos de
lacu. **Principat⁹** i se exēplauit. cū p hūilitatē diaboli supbiā deiecit. **Un** **Dei. iij.** d;
spērit. **Ipa** pteret caput tuū. **Iqd** ē supbia. **Ptates.** cū p paupratē spūs cupiditatē
torius mūdane ptātis cōtempnit. cantans illud. **Deposuit** potētes z. **Assigna** de
pauprate ei⁹. **Dñatōes.** cū p vginitatē pudiciā immūdiciciā voluptat' calcauit.
qz i ea tātum spūs dñabat carnē. qz in ea fomes extinc⁹ est. **Un** **Syndonē** fecit.
qū chris⁹ carne induit. **Chanane⁹** pmutat⁹. cū in se refrigerio spūsancti oēs car
nales mor⁹ extincit. **Thronos** in se descēdit. cū sedes summi regis facta est. **Cū** dī
xit rex. **Veni** electa mea. et ponā i te thronū meū. **Cherubin** plenitudo sciētie. quē
in se trāsfōrmauit. cū illū in se recepit in q sunt oēs thesauri sapiētie z sciētie absco
diti. **Col. ij.** **Seraphin** qd est ardēs. cū desiderio ardenti filiū psecuta est ascēden
tē clamans. **Trabe** me post te. z cū visa ē dixisse angel' orādo. nūciate dilecto quia
amore languet. o vos filie hierusalē.

Itē rōne sue excellētie d; ipa pulcra vt luna. **Icanti. vi.** id ē vniuersal' eccl'ia. qz qd
pulcritudis habent alij sancti in parte. habet maria in toto. **Nemo** enī scōz inue
tus est filis illi in gl'ia. sicut de abrahā dicit **Eccl. xliij.** **Simul** inqm in hūilitate.
in sanctitate. i caritate. z sic de ceteris frutibz qd omnes habuit in suplatiūo. **Et** qd
frutres. tot habuit in se pulcritudines. z ideo pulcerrima mulier. **Can. v.** **Et** iō dī
cta est z vocata ab angelo grā plena. et hoc est ppriū nomē eius. sicut maria. **Un**
lxij. **Isa.** **Vocabit** tibi nomē nouū. qd os dñi. **Iid** ē angelus. v. l. filius q est os pa
tris prius p angelū nominauit. **Ideo** etiā dicit ipa eccl'ia. **xxij.** **In** me omnis grā
vite et veritatis z. **Et** bene omnis gratia. quia nulla ei defuit virt⁹. **Nec** puritas
angeloz. **Nec** fides patriarchaz. **Nec** sciētia pphetarū. **Nec** zel⁹ aploz. **Nec** pa
tientia martyrū. **Nec** sobrietas pfessorū. **Nec** innocentia aut hūilitas virginum.

fo. lxij.

k

Berū.

Btū bē. Quatuorqz donū alicui scō sit datū. tāte virgī nō credim⁹ esse negatū. Si pō qzaf vnde ei tāta excellētia. Potest rīderi. Utqz ex h q dñs fecit ei magna q potens ē. Magna in terr⁹. exaltās eam sup oēs hoīes. Magna in celis. exarās eā sup oēs angelos. Magna in infernis. subiciens ei vniuersas tenebrarū prātes. Ideo de ipa pōt dici sicut de filio illud Isa. xlvij. L. Faciet voluntatē suā in babilonē. hoc est. in infernū. L. z brachiū suū in chaldeis. i. in domib⁹. Chaldei enī interpretatur feroces vlt qñ māmilla.

Itē Ex eo q copiosa est spūalib⁹ diuitijs cōspicua bonitate. diserta sapiētia. tremenda cūctis viuētib⁹ prāte. Genere illustris. forma desiderabil. immēitate incōprehēibilis. eternitate indeficēs. Cui⁹ imperiū attingit a mari vsqz ad mare. q etia⁹ ex dono filij sui attingit a fine vsqz ad finē fortiter. z cum eo disponit oīa suauiter. Cap. viij. Attingit etiā vbiqz ppter suā mūdiciā. Cap. vij.

Itē. Ex eo q virgo exstēs in matrē dñi electa est. vt imaculat⁹ de mūda nasceret. Et vt sicut in celo patrē habebat imortalē etern⁹. sic in terra matrē haberet pginē icorruptus. Et quia in celo qñs pater tal⁹ filius. ideo in terra qñs mater talis fili⁹. In celo cū patrē etern⁹ z imēsus. in terra cū matrē imaculat⁹ z māsuetus. In celo cū patrē incorrupt⁹ z sublimis. in terra cū matrē virgo z humilis. In celo imago patris. in terra imitator matris. Et ideo marie excellētia ex eo q filius dei fm hūanitatē dignatus est ei fieri cōsimilis. Ideo etiā talē fecit matrē suā fm q deus. qual⁹ fieri voluit ex matrē fm q hō. Propter h de matrē z filio dicit Osee. p. L. Vir⁹ frondosa israel. i. maria. L. fruct⁹. i. christ⁹. L. ad equatus est ei. L.

Post hoc debet scribi de honorificentia marie. z postea de gloria marie. z post hoc de magnitudine marie.

De p̄ciositate marie Titulus v.

Preciositate marie dicit⁹ puer. in fine. Procul z de vltimis finib⁹ p̄ciū eius. Quere expositiōem libro. vi. titulo. ix. q maria dicit⁹ mlier fort⁹. z mlier bona. Itē pabo. viij. Preciosior est cūctis opib⁹ zc. Hoc inuenies paulo isra. Item Cap. vij. dicit⁹ de sapia. z congrue potest exponi de maria. L. Nō pparari il li lapidem p̄ciosum. i. aliqñ sanctū. Quoniam oīe aurū in comparatōe ei⁹ arena ē erigua. Jois enī sanct⁹ respectu marie. arena est respectu auri. L. tanqz lutū estimabit⁹ argentiū in cōspectu ei⁹. i. mūdi sapiētes z eloqñtes respectu sapiētie z eloqñtie eius. Itē Job. xxvij. dicit⁹ de sapiētia. z cōgrue potest exponi de excellētia marie. L. Nescit homo p̄ciū eius. Quia nō est p̄ciū qd possit ei pparari. Quia p̄ciosior est cūctis opib⁹. Corpālib⁹ z spūalib⁹. Et oīa q desiderant nō valent ei pparari. L. puer. viij. L. Nec inuenit in terra suauit. i. voluptuose z delicate viuētiū. In terra. i. in aīa. sed poti⁹ in terra laboriose viuētiū. L. Abissus dicit⁹ nō ē i me. Abissus cor homis p vicia fluidū. p insipientiā obscurū. p auariciā pfundū. p infidelitātē tenebrosū. p supbiā seruidū. p dolositatē inscrutabile. z hmōi. Tale autē cor nō inhabitat maria p grām. L. Et mare. i. mēs amara p inuidiā z irā. adapta septē criminalib⁹ septē pperates maris. L. loqñ non est mecū. Sapiētia enī vel maria tāto a terrenis fugit. quanto in eis qetē nō inuenit. vt dicit gregori⁹. L. Nō dabit⁹ aux obrizum p ea. qñ diceret. p̄ciosior auro obrizo. Prover. iij. Delior est acq̄sitiō ei⁹ negociatōe auri z argenti zc. Aurū obrizū est aurū purū sine oīi macula. Alij homines possunt esse aurū. sed nō obrizū. qz nō sine culpa. ad minus veniali. sicut ipa sola. L. Nec appēdet⁹ argentiū in pparatōe eius. L. Ad lram. qcqd est citra deū. incōparabile ē marie. Vel sic. Per aurū sancti angeli claritate iusticie fulgidi. z nullo contra gio culpe infecti. q nō sūt cōparabiles marie. qz naturā angelicā nō assumpsit christus vt nos redimeret. s. humanā de substātia marie. Per argentiū hoīes sancti puri z eloqñtes. qz omnes scitrate trāscēdit. qz nō est innēt⁹ filis illi. Ecēi. xliij. L. Nō confereb⁹ tinctis indie colorib⁹. i. mūdi sapiētib⁹. q cū strutib⁹ careāt aliud se esse qz sint xbozū ppositiōib⁹ qñ supductis colorib⁹ mentiūt. L. Non lapidi sardonico p̄ciosissimo. L. p quem potest signari adā i statu innocētie. q interpretat⁹ terra rubea. q etiā qñ tot⁹ fuit innocēs nō posset pparari marie pparatōe adēq̄tōis. Vel p sardoniciū.

Brego.

Virtutes marie

Brego.

Gloria marie

Fo. lxviii.

- cabit fili⁹ dei. De glia ista dicit^r Osee. ix. vbi loquitur de xpo et maria. Glia eorum a partu et ab utero et a conceptu. Expone ordie p^opostero. et q^{re} expositione.
- Berⁿ.** **E**xcellētissima maternitas. q^{re} sacra est mater dei. **Berⁿs berⁿ.** Nec est virginis n^{re} glia singularis. et excellēs p^{ro}gatiua marie. q^{re} filiū vnū eundēq^{ue} cū deo p^{re} mernit h^{re} p^{ro}munē. Item **Isa. xliij.** dicit de⁹ pater. **G**liam meā. i. filiū meū. q^{re} glia patris filius sapiēs. **P**rouer. x. fm alia l^{ra}m alteri nō dabo. l^{ra}s marie. q^{re} soli marie hoc p^{ri}uilegiū debebat.
- Gloria marie** **P**er partū ipius humani generis redēpta captiuitas. et repata libertas. **E**t h^{ec} vnū **E** et p^{ri}cipuū de illis gloriosis q^{ue} dicunt de ciuitate dei. i. brā maria. **P**er ipam enī misit d^{eu}s redēptōem p^{ro}p^{ri}o suo. **E**t **Ioh. viij.** dicit fili⁹ eius q^{ue} dei et eius p^{ro}mūis est fili⁹. **S**i fili⁹ vos liberauerit. vere liberi eritis.
- G**l^{ori}ficatiōe singularitas. cū in morte t^{em}p^{or}ali mortis nerib^{us} nō est dep^{re}ssa. qui sunt putrefactio. vermis. et incineratio. sed in aia et corpe vt se credis. licet nō p^{er}dis. cet. a filio assumpta est in celū. **U**nū et ipa dicit filio. **T**enuisti manū dexterā meā. et in volūrate tua deduxisti me. et cū glia suscepisti me. **Q**uere expositōem lib. iij. ti. xxiij. de sanctitate ei⁹. **I**deo d^{icit} **Lanti. viij.** **Q**uāscēdebat de deserto delicijs affluens. innixa sup dilectū suū. **Q**uere expositōem li. xij. p^{ri}cula. iij. de aromatib^{us} orti conclusi in fine.
- Dilect⁹ sardēsis episcop⁹** **G**lorificati corpi cū suis votibus ante diē iudicij ei collata felicitas. **I**n cui⁹ figu^{ra} **F**ra dictū est de hester. **T**ercia die circūdata ē hester glia sua et c. **D**icit enī miler⁹ sardēsis ep^us scribes a d laodicēses. audisse se b^{er}nū iohānē ap^ol^um simpliciter p^{re}dicatē. q^{uod} p^{re}ces petri et ceteroz ap^ol^uoz die tertia trāsit⁹ sui vt credis. suscitauerit fili⁹ dei suam benedictissimā genitricē.
- S**upra naturā angelicā exaltata in ea sicut in filio n^{ra} hūanitas. **U**nū **E**zech. x. **E**leuata est glia d^{eu}i desup cherubim. **I**udith in fine dicit de ipa iudith in figura marie. **E**rat iudith dieb^{us} festis pcedens cū glia magna. **D**ies festi dies mēsis aug^usti. in quo mēse multa et magna festa. **U**el dies festi dies eterne claritatis. **D**e q^{ue} d^{icit} dicit^r puer. iij. **L**ōgitudō dierū in dextera eius. **E**t in psalmo. **B**elior est dies vna in atrijs tuis et c. **D**ies vna claritas p^{er}tinua. **S**ed dicit^r dies pluraliter. q^{re} in paradiso alia est claritas solis. i. christi. alia claritas lune. i. marie. alia claritas stellaz. id ē ceteroz sanctorz. i. ad **L**boz. xv.
- Maria magnificētia dei** **I**te d^{icit} ista eleuatōe dicit christo p^{er} s. **E**leuata est magnificētia tua sup celos. **M**aria **B** dicit^r magnificētia dei. q^{re} et magnificata est a deo et magnificauit deū. passiue scz et actiue. **P**assiuē. quia de⁹ magnificauit eā filiū suū ei dādo. **U**nde ipa dicit **Luc. i.** **F**ecit mihi magna q^{ue} potēs est. **T**ria ei magna fecit ei deus. **P**rimū magnū. ipaz i utero sanctificādo. **S**ecūm maius. ipam grā adimplēdo. **T**erciū maximum. ex ea carnē assumēdo. **A**ctiue. q^{re} ipm magnificauit se tantū sub eo hūiliādo. sicut q^{uod} in se nō mouet. alteri⁹ hūiliatōe exaltat. **I**o dicit ipa. **M**agnificat aia mea d^{eu}m.
- S**upra totā celestē curiā collata ei plenaria potestas. **U**nde dicit^r. **I**n hierusalem **D** scz sup celestē p^{ro}as mea limperādi videlicet s^{an}ctib^{us} angelicis et aia^{bus} sanctis ad beneplacitū meū. et introducēdi in illud regnū q^{uod}cuq^{ue} voluero. **I**stud m^ulto meli⁹ inuenies infra. titulo. xxx. de omnipotētia marie. **N**ec solum in regno celoz data est ei singularis omnipotētia. sed in trib^{us} regnis. scz celestiu⁹ terrestriu⁹ et inferoz. vt in nomine ei⁹ omne genu flectat celestiu⁹ terrestriu⁹ et inferoz. ad philip. ij. **P**ropter h^{oc} ipi soli conuenit dicere post filiū illud marth. in fine. **D**ata est mihi ois potestas i celo et in terra. **P**ropter h^{oc} in figura marie dictū est iudith. xv. **T**u glia hierusalem et c. **Q**uere expositōem lib. i. ca. vi. b^{en}dicta tu in m^ulterib^{us}. post mediū capituli.
- O**rationū ipi⁹ ipetratiua s^{er}uositas. **O**stēdit ei filio ventrē et vbera. nec potest esse **I** repulsa. vbi cōcurrunt et porant omni lingua disert⁹ hec clementie monimēta. sic dicit b^{er}nū berⁿ. **I**mpetrat enī a filio his p^{er} q^{uod}bus orat gratiam cōpunctōis. q^{uod} si gnatiū fuit quādo impetrauit nuptiantib^{us} vinū. **I**oh. ij. **I**mpetrat eis dē gratiā reconciliatōis. signata p mulierē thecuiten querecōciliauit patri suo dauid. absalō fratriadā. ij. **R**egū. xiiij. **I**mpetrat eis ablutionē peccatorū. signata p abygal. que

Virtutes marie

se obtulit in ancillā ad lauādos pedes seruoz dauid. i. Regū. xxy. Impetrat deletionē cyrographi diaboli. signa p hester que lras aman fecit irritari. De q cyrographo dicit ad Col. ij. Deles qd aduersum nos erat cyrographū decreti qd erat contrariū nobis. Quod fecit maria filio mediante.

Misericordie ei⁹ indeficiēs eternitas. Unde Osee in fine. Erit qsi oliua glia ei⁹. Oliua signat misericordiā. quia sicut liquor fruct⁹ eius. i. oleū supnatat omni liqri. sic misericordia omni virtuti. Et quia oliua semp viret ⁊ est imarcescibilis. signat misericordie ei⁹ imarcedā eternitatē. Propter hoc dicit ipa Eccl. xxiiij. Usq ad futurū seculū nō desinā. scz miseris misereri.

Nunq̄s alicui qnrūlibet pctōri denegata eius benignitas. scz si toto corde cōuertat ad eam. Et hoc ptz in theophilo. q ipam cū filio abnegauerat. Propter hoc de ipa canit ecclia. Virgo singularis inter omnes mitis. i. sup omnes.

Quomodo misereat ingratīs etiā ⁊ indignis benigna studiositas. De q potest intelligi illud ps. Annūciate inter gētes studia eius. Iq scz studia studiose sūt pdicāda.

Ad exemplū ei⁹ a psonis innumeris emulata virginitas. Un. Adducunt regi virgines post eam ⁊c. qz adolecētulaz iam nō est numer⁹. Canticoz. vi.

Memorie eius apud christianos indeficiēs eternitas. Un eccl. xxxix. Non recedet memoria eius. ⁊ nomē ei⁹ requietur a generatōe in generatōem.

De honorificentia marie Titulus vij.

De honorificentia marie potest exponi illud qd de sapientia dicitur Eccl. xv. Qui stinens est iusticie. i. simul cū alijs virtutibz tenens iusticiam. corde ore ⁊ ope. Qd est dicere. Qui ornat⁹ est iusticia ⁊ alijs virtutibz. qz soli tales digni sūt seruire marie. Apphender illā. scz mariā quasi duplici manu. intellectu scz ⁊ affectu. v. amore ⁊ seruitio. Apphender. Verbū apphēdendi notat qndam festinantia ⁊ firmā detentōem. Apphender. sicut rē diu desideratā. Apphender. sicut auis nobilis pdam suā. Illam. scz mariā vt ei seruiat. eam laudet. ad eius honorem opere. Et obuiabit illi. ipa scz maria. Illi. se diligēt. sibi seruienti. se imitanti. Obuiabit. inq̄m p gaudiū ⁊ glia cōscientie. que sequunt ex dilectōe seruitio ⁊ imitatōe marie. Illi. sic remunerādo i p̄senti. Vel obuiabit. in mortel. illi. liberādo a doloribz eternis. ⁊ diaboli ptate. quia sicut dicit sap. x. Eos q se amāt. a doloribz p̄suabit. Sed quō obuiabit. Sicut mater honorificata. a seruis suis vel a filijs. blāde suscipit illos. ⁊ nutrit. ⁊ adoptat vt filios. Jo dicit. Mater. Ser. quif. Et qsi mulier a virginitate suscipiet illū. Maria dicit mulier. quia dominū emolliuit. ⁊ dura corda emollit. ⁊ ppter fecunditatē honorū opez. q non cessat impendere filiū creaturis. Mulier dico a virginitate nō recedēs. Dicit etia virgo. quia pstat mentis cōstantia ⁊ mundicia. ⁊ quasi reuerginat corpa dissoluta conferens gratiā castitatis.

Maria honorificata

Quia ab eterno pdestinata ⁊ electa. Un dicit puerb. viij. Ab eterno ordinata sum. ⁊ ex antiqs. Ideo de ipa canit. Elegit eā deus ⁊ p̄legit eam.

Quia a patriarchis ⁊ regibz generata. Unde canit. Virginitas gliose virginis marie ex semine abrahe. orta de tribu iuda. clara ⁊ stirpe dauid.

Quia a pditionis massa sepata. ⁊ in vtero sanctificata. Unde canti. ij. dicit de ea. Sicut lilium inter spinas ⁊c. Itē ps. Sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹.

Quia filia gratie orta. Unde Numeri. xxiij. Dicit stella ⁊c. Propter hoc fuit filia anne. que interpretatur gratia.

Quia omni carismate cumulata. Unde dicta est grā plena.

Quia ad vouendā p̄ma virginitatē a spiritus sancto inspirata.

Quia ab vno de sūmis archāgelis officiosissime salutata. Unde. Ave gratia plena.

Quia in matrē dei electa. Un dicit ei Isa. lxiij. Terra tua inhabitabit. i. caro tua fecundabit. quia cōplacuit domino in te.

Quia ope spūs sancti dei filio imp̄gnata. Unde Luce. i. Spūs sanctus superueniet in te ⁊c. Ideo qz quod nascet ex te sanctū vocabit filius dei.

Jo. lxx.

k 3

- Beatus mattheus** Quia salua virginitate mater effecta.
 Quia virtute fidei omne bonū assecuta. Unde dictū est ei Luce. i. Beata q̄ credidi
 sti. quoniam p̄ficient ea que dicta sunt tibi a dño. Beatus mattheus in legenda sua.
 In conceptu filij dei. fides marie vroz extitit spiritus sancti.
 Quia nullo porrandi filiū pondere p̄grauata. Beatus bern. Quia iugū dñi leue. s̄
 uidari potuit maria. non grauari.
Baria bonorū cara Quia filiū pariendo nullo dolore cruciata. Unde canit ecclesia. Nesciens mater ego
 virū. peperit sine dolore saluatore. Beatus bern. Quid mirū si dolore nō intulit
 matri. qui tollere veniebat dolores totius mūdi.
 Quia filio dei et suo in plarā constituta. Unde Luce. ij. Et erat subditus illis. Iesū
 marie et ioseph p̄pter mariā.
 Quia ad nutū ip̄i et insinuationē aqua in nuptijs in vinū a filio p̄mutata. Job. ij.
 Quia filio ad patrē de hoc mūdo trāseunte virgini discipulo cōmendata.
 Quia loco sūmi magistri ad docēdos apostolos substituta.
 Quia in morte tpali mortis necibus nō depressa. qui sunt. putrefactio. vermes. et in
 cineratio. Propter hoc comparatur cedro que est imputribilis. et cuius succus ver
 mes cōsumit. et q̄ est incōbustibilis. quia p̄ ignem fiunt cineres.
 Quia ante generalē resurrectionē glia corpis et stola duplici decorata.
 Quia ascendit in celū dilecto suo innixa. sicut dicit Lanti. viij.
 Quia sup̄ vniuersos ordines angelorū ad dexterā filij in throno glorie collocata.
 Quia sup̄ omnem creaturā potestate plenaria ab omnipotēte filio in sua coronatōe
 dotata et insignita.

De magnitudine vltitudinis sue celsitudine marie Titulus viij.
Ratione sue magnitudinis. vltitudinis. seu celsitudinis. vel sublimitatis. A
 aut eminentie p̄patur maria cedro. que est arbor p̄cera et eminentissima su
 per omnes arbores. vnde et a q̄busdam appellat̄ rex arborū. Que videlicet
 maria in s̄ q̄ facta est mater dei. nec p̄mā similē visa est nec habere sequentē. Uñ
 bñs Bern. Nec est virginis nostre glia singularis et. vt supra. Propter hoc dic̄
 de se Ecclesiastici. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Quere libro. xij. p̄
 ticula. vi. titulo. iij. de cedro. Aliter. Alta fuit maria. q̄ instar saulis. i. Regū. x.
 ab humero et sursum sanctis sup̄eminēs vniuersis. Ab humero i quo bona op̄a
 tio. quia de p̄pria substantia omnia op̄a actiue exhibuit filio dei. A collo p̄ quod
 vox trāsīt. in quo intelligit̄ efficacia orōis. vel sapientia in verbis. A capite in quo
 sensuū p̄fectio et sapiētie maturitas ad similitudinē capitis materialis in quo sen
 suū exteriorū p̄fectio inuenit̄. Aliter. Per humerū cōcorditer facta bona op̄atio
 signatur. p̄ sursum cōtēplatio. In his duobus nec primā similē et. Vel altitudo
 marie humilitas eius. q̄ qui se humiliat exaltabitur. Vel altitudo eius fuit a ter
 ra spiritali elōgatio. et celo app̄roximatio. Terra spirital. terrena voluptas. ter
 rena opulētia. terrena gloria. A prima se elōgauit p̄ virginitatem. A secūda p̄ pau
 peratem. A tertia p̄ humilitatē. Et p̄ hec tria sup̄ omnes creaturas p̄pinquauit per
 meritū ad celestia et eterna.

De virginitate marie Titulus ix.
Quoniam de gloriofa castitate seu virginitate marie totus resperus est liber
 iste. idcirco de hac virtute i hoc capitulo dicturi sumus pauciora. Castitas
 autē sic diffinit̄. Castitas est fr̄us motus om̄es retrīgens illicitos. que tā
 to meretur ampli⁹ q̄nto validius carnalis fom̄is reprim̄it incentiuū. Chriosto
 mus. Castitas carnal. est nescire m̄liere. castitas spiritalis fidelē esse deo. Et hec
 est. p̄prie byssus rectora. et byssinū cādidū. Apocal. xix. Itē vera castitas est cuius
 libet voluptat̄ carnal. repudiū. Vnius virtutis tres sunt species. Integritas
 ginalis. Pudicitia cōiugal̄is. Continētia vidualis.
 Virginitas est porte genit̄al. integritas. que nullū habet meritū nisi mens fuerit in
 corrupta. Et dicit virginitas q̄si viroz genit̄us. Peritoria virginitatē describēs
 bieronimus ait. Illa virginitas hostia christi est. cuius nec mentē cogitatio. nec

Chriso.

Dico.

Virtutes marie

carnem libido cōmaculat. Talis vero fuit virginitas marie. Est autē quasi duplex virginitas. quaz altera claudit. et altera aperit paradīfū. Quod videre est in eua et maria. Eua enī virgo sed supba. deo volēs parificari in sciētia. et cupida. quia cōcessis sibi nō cōtēta. inobediēs pcepto dei. et incredula ei? cōminatōni. diaboli acq̄lescens tēptatōi. et male credula verbis serpētinis. vna de numero virginū fatua rū. imo omniū fatuissīma. audiens. respiciens. olfaciens. cōcupiscens. tāgens. p̄me dens et p̄pinans viro suo fructū sibi interdīctū. et postea excusans et aliq̄ attribuens peccatū suū. clausit nobis paradīfū. E cōuerso maria virgo humillīma in om̄ibus se subdens deo. nunq̄ nūtas a p̄posito. paup̄tatis amatric. diuine obediēs p̄ oīa voluntati. bene credula angelice p̄missiōi. vna de numero prudentiū virginū imo omniū prudētissīma. oēs sensus suos discrete custodiens. nihil boni suis meritis tribuens. sed diuine bonitati totū attribuēs. nobis apuit paradīfū. Redde singla singulis p̄ t̄rapositiōnem. Idcirco de duobz istis virginibz t̄pe pascali canit ecclesia. Paradīsi porta p̄ eam cuncts clausa est. et p̄ mariā virginē itēz patefacta est.

Uirginitas ergo eue supba. virginitas marie humillīma. Illa cupida. hec paup̄cula. Illa vacillās. hec stabilita. Illa depaup̄ata. hec ditata. Un̄ dicta est gr̄a plēa. Illa hūiliata. Un̄. Sub viri p̄tate eris. et ille dñabit tui. Nec exaltata. Un̄ dictū ē ei. Dñs tecū. Et cantic. ij. Dilect? meus mihi. et cetera h̄mōi. Et sic poteris mltipli ceter negociari circa h̄mōi materiā.

Item. Nota q̄ eua dicta est ab a quod est sine et eu qd̄ est bonum. quasi sine bono. qz bonum sibi datū a dño. sibi abstulit et viro. imo et toti posteritati sue. qz paradīsi porta p̄ eam cūctis clausa est. Marie vero dictū est aue. Ab a quod est sine. et ve. q̄si sine maledicto. quia nō solū sine maledicto fuit quo ad se. sed etiā nos a multiplici maledicto quantū in se fuit liberauit.

Item. Virginitas eue mūdicia est sine bono opere. et talis virginitas potius claudit q̄ aperiat paradīfū. Et de tali virginitate nō restat nisi luctus et lamentū. aut hic aut in futuro. Unde Iudicū. vi. Fleuit filia septe duobz mensibz virginitatē suā. Pensis a mene. quod est defect?. qz in duobz mētibz bis deficit luna. Prim? de fecer?. nō facere bonū. Unde fatuis virginibz nō habētibz oleū misericordie in vasis suis. In vase. s. cordis p̄ pietatem et misericordiā in affectu. In vase manū p̄ misericordiā in ope et effectu. In vase oris vt tam verbo q̄ exēplo aliq̄ ad simile inuētur. Clausa est ianua diuine misericordie. Matth. xxv. De h̄mōi materia inuenies q̄ntum volueris in tractatu nostro. Beati mūdo corde. Secund? defectus ē q̄ bonū quādoq̄ fit. sed nō bono fine aut debita intentōe. De cuiusmodi oparijs dicit Matth. vi. Amen dico vobis receperunt mercedē suā. Et p̄ vtroq̄ defectu legendum est.

Item tria incōmoda solēt sequi virginitatē q̄ nō fuerūt in maria. Primū est supbia. que de facili sequit virginitatē. quia virgines defacili in supbiā eleuant. et forte p̄pter hoc lampades fatuarū virginū extinguunt. Matth. xxv. quia v̄tō supbie plene erant. Aug?. Virginitas est p̄dicāda nō solū vt ametur. s. monēda ne inflet. Idem. Bonū virginitatis q̄ntuz magis bonū video. tātū furere supbiā p̄timeſco. Secūdū amoris tepiditas. quia cui min? dimitit minus diligit. Luc. viij. Quia enim virgines imunes sunt a delicto carnis. nō accēdunt quādoq̄ ad tantā vim dilectōis. Dulcū enī accendebat magdalē ad amorē. qz sentiebat tāte culpe remissionē. Unde. Dimissa sunt ei peccata mlt̄a. quonīā dilexit multū. Luc. viij. Tercū ē sterilitas. Argumentū enī tale est. Virgo est. ḡsterilis est. Ideo dicit de maria Luc. i. Que est ista. i. q̄nta laude et admiratōe digna. q̄ cum virgitate habuit hūilitatē. cū integritate feruīdā caritatē. cū incorruptōe fecunditatē.

Ite p̄pter excellentiā sue virginitatis dicit Luc. i. Dissus est angelus gabriel ad virginē. q̄si p̄ excellentiā. B̄tis beſ. Virginē carne. Virginē mēte. Virginē p̄fessiōe. Item de castitate marie dicit Ch̄isostom?. D̄ inestimabil' laus marie. magis crederet ioseph castitati ei? q̄ v̄tō eius. et plus gratie q̄ nature. Possibili? enī crederet m̄liere sine viro posse cōcipe. q̄ mariā posse peccare

Fo. lxxi.

R. 4

Aug?

Bern.
Chriso.

Item maria dicit virgo p antonomasia. quod notauit lucas dicēs. **L** Dissus est ga- briel ad virginē ianthonomasice. quasi dicat. ad virginē virginū. **M**aria enī dicit virgo virginū ppter tria.

Primo. qz sicut dicunt sancti. prima inter ceteras virginitatē vinit. 7 ideo virginitatis signifera est 7 exemplar.

Secūdo. quia pl⁹ ceteris virgo fuit. **C**an. ij. Sicut liliū inter spinas 7c.

Tercio. quia virgo manēs facta est mater. qd nulla alia. **E**st igit virgo p ceteris. pl⁹ ceteris. et sine ceteris.

Maria
ego illi
bara

Ite. **M**aria virgo illibata. **U**nde de porta p quā designat dicit **E**zech. xliij. **L** Vir nō trāsibit p eam. i. maritus suus ioseph. **E**t in h notat carnis eius integritas **S**eq⁹ **E**ritqz clausa pncipi. i. diabolo. qui dicit princeps mūdi. **J**oh. xij. **Q**uia nulli patuit tēptatōni diaboli. **I**n hoc ergo q dicit. **E**ritqz clausa pncipi. pfecta mentis ei⁹ mūdicia 7 mēdat. **E**t ab hac duplici integritate pprie 7 singulariter dicit virgo illibata. **L**ibro. x. titulo. xxxvij. de porta inuenies istud plenius.

Uirginitas marie

Uirgini-
tas marie
multipli-
citer pui-
legiata

A patriarchis qbusdā opibus pfigurata. **P**refigurata enī fuit in fenestra cristallina quā noe fecit in archa. fm q tradūt hebrei. que excluderat aquā inqntū fenestra. 7 illuminabat archā inqntū cristallina suscepta aliūde luce. **A**rchā maria. **F**enestra cristallina ei⁹ virginitas. q excludit ab ea aquā carnaliū voluptatū. 7 qua digna fuit in se suscipe christū lucē verā. **U**nde elegāter dicit quidā. **S**i cristall⁹ sit hume- tra. atqz soli sit subiecta. scintillat igniculū. **N**ec cristall⁹ nec i partu soluitur pudo- ris signaculū.

A pphetis punciata. **U**n **I**sa. vij. **E**cce ego pncipiet 7c. **Q**uere expositōnem infra titulo. xij. de pceptu virgineo post mediū. **E**zech. xliij. **P**orta hec clausa erit 7c. **Q**uere expositōem li. x. ti. xxxvij. q maria porta.

Pro magno munere dei ecclesie repromissa. cui dictū est **I**sa. lx. **G**loria libani. i. candoris virgine. **A**d te veniet lo ecclesia militans et triūphans.

In quibusdā sanctis mulieribz testamenti veteris psignata. **F**igurata enī fuit i vir- ginitate rebecca. de qua legit **B**en. xxij. q erat puella decora nimis. virgoqz pul- cerrima. 7 incognita viro. **E**t marie dicit dauid ps. xliij. **L**ōcupiscet rex decorē tuum. i. virginitatē tuam.

A deo patre benedicta. **U**nde in figura marie dixit aza patri suo caleph **J**osue. xv. 7 **J**udicij. i. **D**a mihi benedictōem pater. quia terrā arentē dedisti mihi. **J**ūge ob- secro 7 irriguā aquis 7c. **Q**uere expositōem li. xij. particla. i. vij. **I**su orti 7 duli. vbi ort⁹ dicit irrigu⁹. **P**ropter h etiā dictū ē marie. **A**ue maria grā plēa domin⁹ tecum. benedicta tu in mulieribz.

A dei filio desiderata. q dixerat **D**ichee. vij. **P**recoqz sic⁹ desiderauit aīa mea 7c. **P**recoque sic⁹ pmitina virgitas. **F**ic⁹ ei⁹ pfert fruct⁹ dulcissimos 7 sapidissimos. 7 folia ei⁹ cādidū lac emittūt. **I**n cādore lact⁹ cādor 7 gītāt. **F**ruet⁹ etiā sic⁹ n ē diuisibilis. sic sunt glādes nuces 7 castanee. **E**t i h indiuisibilitas 7 gītāt ei⁹. de q dicit **C**an. vij. **I**ūcture feminū tuoz sic monilia. **I**n h q sic⁹ dicit a fecūditate. grā maternitat⁹. **I**n eo q fruct⁹ iste matur⁹ nigrescit. signū hūilitat⁹. **I**n dulcore 7 sa- piditate fruct⁹. qd dño dulce 7 sapidū fuit in maria votū virginitat⁹. **L**etera que- re libro. xij. particla. vi. de arboribz. ti. xij. vbi maria dicitur ficus.

Berū.

A spiritus scō cordi virgineo inspirata. **I**pa enī prima absqz omni hūano pcepto cō- silio 7 exemplo diuinit⁹ inspirata votū emisit virginitat⁹. sicut dicit bñs berū.

Ad h vt dei fili⁹ i ea pascere⁹ a tota trinitate ppata **U**n can. ij. dic maria d filio. **D**i- lect⁹ me⁹ mihi 7 ego illi. q pascit inter lilia. **H**ouerat siqdē ego diuinit⁹ inspirata fi- liū dei desiderare lilia 7 gītāt. i. qbz pascere⁹. 7 vinit virginitatē. quasi diceret. li- lia desiderabat. lilia ei⁹ exhibeo. i. duplicē virginitatē. carnis ac spūs. **Q**d notat p h q dicit lilia in plurali. non vnicū tantū liliū.

A deo trinitate in virgine cōfirmata. **U**n ipa dicit. **I**n syon firmata sū. **S**yon iter- prat speculū. qz 7 gītāt sic vitru. **S**ic enī vitru absqz sui dissipatōe solarē radium

Virtutes marie

suscipit et emittit. sic marie virginitas illibata filium dei concepit et peperit. Et hac confirmatione innuebat maria respondens angelo. Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco? **U**niversarum virtutum margaritis adornata. Ipsa enim erat vas auri solidum ornatum omni lapide precioso. **E**cce. l. scilicet iaspide fidei. iacinto spei. carbunculo caritatis. sapphYRO prem platensis. sardonio martyrii. topazio vniuersae virtutis et omnimode pulcritudinis. **E**t sic de ceteris lapidibus quibus virtutes ceterae designantur.

Bern. **V**irtute humilitatis per ceteras virtutes a domino adamata. **U**n bern. Ut placeret deo virginitas marie. humilitas pauldubio fecit. **I**dem. Audeo dicere. sine humilitate nec marie virginitas domino placuisset. Ratio istarum duarum virtutum. virginitatis. scilicet et humilitatis. significat maria per candelabrum. **E**ro. xxv. et. xxxv. in quo erat lilia quae signabat virginitatem. et sperule figurantes humilitatem. **I**ste enim due virtutes sunt due ancille cuius quibus hester. id est maria vel fidelis anima ingreditur per meritum ad verum assuerum quod est christus. **H**ester. xv. **M**aria enim de die per candelabrum aureum. quod aurum in igne purgatur. in fornace probatur. malleis extenditur. et in formam candelabri producit. et sic instrumentum ignis et luminis efficitur. **S**ic beata virgo per ignem spiritus sancti purgatur in sanctificatione. probatur in filii passionis. **U**nde dicit patri vel filio. **I**gne me examinasti etc. **S**ed nihil de scorria inuentum est in ea. quod nec passionis filii impediunt. nec crucifixorum maledixit. sed exemplo filii ut de credit per eis intercessit. **I**dem. Quasi quibusdam malleis extendebatur. multiplici tribulatione. et in candelabrum sic figuratur. **N**am ardebat igne caritatis. et lucebat operibus caritatis. **U**n bern. in fine. **N**on extinguitur in nocte lucerna eius. **L**iquidam autem mulier. **T**ribulationum non potuerunt extinguere caritatem illius. **C**an. viij. **S**ed etiam virginitas eius candelabrum. quod adhuc in lumine eius ambulat innumerositas virorum ac mulierum imitatio vestigia regine virginum. **C**ui dicit ysaias. **I**te. **E**t ambulabunt gentes in lumine tuo etc.

Bern. **A**b ipsa virgine promittitur excogitata. **B**ern. bern. **D** ego prudens. o ego deuota. quod te docuit deo placere virginitate. **Q**ue lex. quae institutio. quae pagina veteris testamenti. vel precipit. vel consulit. vel hortatur in carne non carnaliter viuere. et in terris angelicam ducere vitam. **Q**uere hec et alia multa tertia omelia beati bern. super missus est gabriel. circa medium capituli.

Uirginalis marie **Q**uam spiritus sancti ad fecunditatem irrigata. **B**ern. ij. **N**on enim pluerat dominus deus super terram. et homo non erat qui operaretur terram. sed fons ascendebat de terra. irrigans vniuersam superficiem terre. **Q**uere expositioem titulo. xij. de conceptu virginis in fine capituli. **S**ola diuina gratia non humano opere fecundata. **U**nde can. iij. dicit filius spiritus sancti. **V**eni auster per aera ortum meum. et fluent aromata illi. **I**dem. spirabunt virtutes virginis. scilicet humilitas. virginitas. et ceterae vniuersae. **P**ropter hoc dicit marie **C**an. vij. **V**eter tu sicut acernus tritici. quod ad fecunditatem. **L**vallat lilijs. quod ad virginitatem. **L**ilijs pluraliter. quod fuit virgo ante partum. et in partu. et post partum. **U**el lilijs pluraliter. quod illibatam virginitatem custodivit in suis sensibus vniuersis.

Bern. **P**artu diuino consecrata. **B**ern. bern. **Q**uanta putas veneratione digna est. in qua humilitatem exaltat fecunditas. partus consecrat virginitatem. **E**t se sola super naturam ad fructum habilitata. **U**nde dictum est ei. **E**cce percipies in utero. **I**dem. et ex utero. **I**te illud. **D**ominus nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. **E**t te. **I**dem. ex tua carne. **E**t te sola et non ex te et viro. **P**ropter hoc dicit filius de patre **I**sa. xlix. **F**ormans me ex utero seruus sibi. ut reducat iacob ad eum. **Q**uere expositioem libro. i. capitulo. vij. titulo. benedictus fructus ventris tui. post principium capituli.

Fructu gloriosissimo honorata. **U**n bern. ij. **P**roduxit dominus deus deus de humo. **I**dem. carnis virginis. **O**mnem lignum pulcrum visu. et ad vascendum suauis. lignum etiam vite in medio paradisi. **I**dem. ventris virginis. **Q**uere expositioem libro. xij. pericula. vi. de arboribus orti conclusi. tit. xvij.

Bern. **E**t dei maternitate summe nobilitata. qui dignatur fieri filius virginis. **U**n bern. bern. **H**ec est virginis nostre gloria singularis. et excellens prerogativa marie. quod filium unum eundem cum deo patre meruit habere communem. **P**ropter hoc etiam dicit ipsa se quasi cedrum quod est rex arborum exaltatam in libano. **I**dem. in virginis cadore. **P**ropter hoc etiam facta est regina paradisi. quod prius facta fuerat mater dei. quod impossibile erat nisi fuisset virgo.

So. lxxij.

Ad h. vt de ea christ⁹ carnē assumeret. necessario preparata. Oportebat enī vt re-
demptor noster iust⁹ esset cū deo. mortal⁹ cū hominib⁹. ppter h⁹ decebat ipm matrē
habere virginē. vt in matre mortali pceper⁹ mortal⁹. et in h⁹ gine pceper⁹ iust⁹. Necel-
se etiā erat vt q⁹q⁹ p matris corruptōem pceper⁹. et originali pctō pceper⁹. Nullus
aut pctō saluare poterat aliū pctōrē. cū in eadē damnatōe esset cū reo. Un dicebat
hūanū genus Eccl. li. Respiciēs crā ad adiutorū hoīm. et nō erat. Decebat etiam
deū vt nō nasceret nisi de h⁹ gine. decebat h⁹ gine vt nō pareret nisi deū. Ad h⁹ totū
necessario ppabat h⁹ gitas marie. qz nulli aliū virgini q⁹ marie h⁹ pūlegiū debebat.
Plasmationē pmi hoīs q⁹ exēplariter imitata. videlicet vt sicut p⁹mus adā de terra
virgine plasmat⁹ fuerat. sic scōus adā de matre h⁹ gine fm hominē formaret. Und
Eccl. ij. Formauit dñs de⁹ hominē de limo terre. ad Gal. iij. Misit de⁹ filiū suū
factū ex mliere rē.
Trāsgressio p⁹me mlieris. s. eue virginis p eam sufficiēter expiata. Brūs be⁹. Uebe-
niēter nobis vir vnus et vna mlier nocuerūt rē. Quere li. ij. particla. i. cā. xxiij.
Ruina angelica p eam repata. Un maria de se dicit. L. Birū celi circūui sola. Eccl.
xxij. Birū vl⁹ girus est pfecta rotūditas. et in h⁹ notat ruine angelice plena et per-
fecta restauratio

De puritate marie.

Titulus x.

Berñ. **D**e puritate marie dicit brñs berñ. Gratia dei purissimū balsamū est. et solū
dissimū vas req⁹rit. Qui⁹ vasis. i. marie q⁹ est receptaculū omniū grarū. puri-
tas ei⁹ h⁹ ginitas. soliditas ei⁹ hūilitas. adimpletio ei⁹ fecūditas. Gregori⁹.
Grego. Rub⁹ ardens q⁹ nō p⁹burebat. puritas virginea q⁹ ple fecūdabat. Diero. Tāta fuit
Diero. marie puritas. q⁹ portare meruit regē angeloz. et dom⁹ esse meruit oīm purgator⁹
Anselm⁹ Brñs anselm⁹ dicit q⁹ tāta puritate nitebat maria. q⁹nta sub dō maior neq⁹ itelligi
Fulbr⁹ Alioq⁹ nō intrasset in eā illa sapiētia. sicut dicit fulbert⁹. q⁹ nō intrat in aiām mali
uolā. nec habitat in corpe subdito peccat⁹. Sap. i. Propter purissimā enī puritatē
ei⁹ p⁹at ipa soli. cui⁹ radiū nec aq⁹ emollit. nec fetoz corūpit. nec ignis p⁹urit. nec
gladi⁹ scindit. nec vitrū obsistit. Ratōe etiā claritat⁹. qz sol clarior luminari⁹ vni-
Tulli⁹ uersis. Unde sol a tullio d⁹ q⁹ solus lucēs. i. p ceteris luminari⁹ celi. Solis g⁹ cla-
ritas marie puritas. Tanto enī res ē clarior. q⁹nto purior. tāto purior. q⁹nto purga-
tior et a sordib⁹ mūdior. Mūdant corp⁹ p⁹tinētia et abstīnētia. q⁹ duo p⁹us sunt ne-
cessaria. quia veluti sol vitrū nō penetrat nisi p⁹us decoctus. sic nec claritas dei cor
hoīs nisi p⁹us ipius corpe penetrato. Exemplū de q⁹dā sanctissimo angloz pōtifi-
ce. cui⁹ corpus tāte claritat⁹ erat p⁹ tūte continētie et abstīnētie. q⁹ ipso stante ante
altare extēsis manib⁹. solaris radi⁹ intrās p vitreā. trās lucebat p man⁹ illi⁹ ac si vi-
treē essent. Animā h⁹ pncipaliter mūdant pura pfessio. intēta lectio. deuota medi-
tatio. feruēs oratio. diuina p⁹replatio. Vel solis radi⁹ signat in h⁹ gine purissimū vi-
siois radiū. qui mentē ei⁹ i suis cōtemplatōib⁹ ineffabiliter illustrabat. Scdm hoc
sol dicit ocul⁹ celi. Celū ecclia. sanctis vt celū stellis illustrata. Qui⁹ celi ocul⁹ est
maria rōe puritatis sue. qz sicut ocul⁹ totū corpus. sic maria totā illustrat ecclia
que ē corp⁹ filiū sui. sanctorū radijs exēploz. Un canit de ea. Qui⁹ vita inclita cū-
ctas illustrat ecclesias.

De verecūdia marie

Titulus xi.

De verecūdia marie q⁹ castitatis ei⁹ custos extitit et panymp⁹. dicit Luce. i. A
Que cū audisset turbata est in sermōe ei⁹ rē. Hora q⁹ dicit turbata. non
pturbata. L. Turbata. i. tāte rei nouitate suspēsa. et ingenti admiratōe pmo-
ta. Audies enī nouā formā salutarōis. ignorabat qd significare vellet angel⁹. Et
ideol cogitabat q⁹lis esset ista saluatio. Pāducator dicit q⁹ nouitate salutarōis
turbata cogitabat q⁹lis esset ista saluatio. ppēdens in hoc h⁹bo aue huius nominis
eua conuersionem. et ipius mutatōis persecutans sacramentum. videlicet q⁹ sicut
eua fuit causā maledictōis. sic ipa foret causā benedictionis. Quia enim vir-
go erat. ad inopinatum euentum vt verecūda pauere debuit. sed quia virgo pru-
dentissima. subito pauore superari non potuit. sed consilio regente circumspecta

**Pandu-
caroz**

Virtutes marie

cogitabat qualis. i. q̄ nona. q̄ laudita. q̄ utilis. q̄ admirabil'. q̄ dulcis. et q̄ sua-
vis esset ista saluatio. Tūc enī impletū est illud ps. Terra mora ē. i. maria turba-
ta ē. et celi distillauit a facie dei synai. Et impleta ē illa orō ecclie. Isa. xlv. **R**orate ce-
li desup. et nubes pluāt iustū. Tūc enī pluuia volūtaria segregauit de pater be-
reditati sue. q̄ tūc volūtarie descendit filius sicut pluuia in vellus.

Ite turbata est. p̄ insolita et vsq̄ tūc inaudita saluatio. Audierat ei angelos locutos
m̄lieribz et viris. audierat b̄ndictōes legi. Deutero. xxviii. s̄z talē saluatiōem. talem
b̄ndictōem nusq̄ legerat vl' audierat. Ideo turbata ē. sed nō est locuta. vtpote filia
et imitatrix dauid dicēt. Turbat' sum et nō sum locut'. Et q̄ turbat'. q̄ gineci ē pu-
doris. Et possunt assignari cause m̄ltiplices turbatiōis sue.

Beda

Prima. Quia cū esset virgo fecūda expauit aduentū angeli i viri specie apparētis.
videns se inclusam i thalamo solā cū solo. et hoc sonat. Ingressus angel' ad eam.
Beda. Trepidare q̄ gineci ē. et ad oēs viri ingressus pauere. omnes viri affat' vereri.
Que aut' expauit angeli visum vl' auditū. haud dubiū q̄n tactū hoīs nimīū formi-
daret. Itē. Ad aspectū angeli turbata est. que visōibz hoīm seu visitatiōibz incon-
suea erat. Itē. Quia p̄sentia angelicā fragilitas hūana nō sustinet. Un' zacharias
turbatus est videns. Luce. i.

Secūda. Quia audiuit se laudari. qd̄ magne fuit etutis. Qui enim se hūilis ē. de
suis laudibz erubescit. Et cū omnes fere soleāt inderetari. ipa turbata ē. nō exila-
rata vl' elata. exēplo filij. quem cū q̄rerent videre gētiles Joh. xij. respōdit. Venit
hora vt clarificet fili' hoīs. Et paulo post. Hunc aīa mea turbata ē valde. Bonū
enī fuisset ezechie. si turbat' fuisset. nō exhilarat' ad aduentū nūciōrū reg' babilo-
nis. Isa. xxxix.

Tercia. Quia cū plena esset spū pphético. et sciret plenitudinē nō esse manēte lege.
q̄ lex neminē duxit ad p̄fectū. ad heb. vii. mirabat' quō grā plena ab āgelo diceret.

Causa

Quarta. Quia b̄ndicta dicebat inter m̄lires. q̄ inter q̄ gines b̄ndici semp optabat.
ideo cogitabat q̄lis esset illa saluatio. q̄ ab initio videbat esse suspecta. At vbi in
p̄missiōe filij manifestū patuit virginitatis piculū. nō potuit dissimulare q̄n diceret.
Quomodo fiet istud. et.

Quinta. Quia mirabat' quō benedicta diceret inter m̄lires. cum sciret oēs m̄lires
maledictas esse in matre sua eua. et ideo cogitabat q̄lis esset ista saluatio. q̄ et muli-
erem dicebat et benedictā.

Sexta. Quia saluata ab angelo silentiū suū qd̄ valde amabat respōdēdo infringe-
re vel orōes suas interrūpe cogebat. Qd̄ p̄t ex eo q̄ bis ipam iam fuerat allocut'
antēq̄ respōderet. Un' dicis eccl. xli. Erubescet a saluatiōibz de silētio. Itē eccl. vii.
Non iteres verbū tuū in oratiōe.

Septima. Quia timebat thesauro suo. i. virginitati. Solēt enī q̄ gines timorare eti-
am in tuto p̄mescere. recolētes illud apli ij. Choz. iij. Dabem' thesaurū istū i va-
sis fictilibz. q̄ se frangunt de facili. nec possunt repari. Vlas fictile. s. lāpas corpus
humanū. Thesaur' castitas vl' virginitas. de qua puer. iij. Preciosior est cūctis opi-
bus. et oīa q̄ desiderant nō valent ei p̄pari. Eccl. xvi. Qis pōderatio i cuiuslibz
rei tpalis. i. omnes res tpales q̄nticūq̄ sint pōderis et valoris. Nō est digna p̄tinētis
aīe. i. ad cōparatiōem aīe p̄tinētis. Nō dicit corpis p̄tinētis. s̄z aīe. q̄ p̄tinētia car-
nis sine p̄tinētia p̄sensūs et volūtatis nihil est ante deū.

Octaua. p̄ dictōz incertitudine. Glosa. q̄ nesciebat si p̄teritū aut futurū esset q̄ an-
gelus dixit. dominus tecū.

Et nota q̄ hec turbatio nō fuit ire vl' doloris. s̄z pudoris pauoris et admiratiōis. Et
erat pudor duplex. q̄ sola q̄si cū viro videbat. et q̄ tāto p̄conio p̄mēdabat. Et ti-
mor duplex. ex p̄ntia angelica quā horret fragil' natā. et ex cause iqrātia. Admiratiō
vō erat. p̄ magnitudine eoz q̄ ei nūciabāt. Un' amb. Et fecūdia pauet. ex prudētia
nouā saluatiōis formā mirat'. Et ex h̄ ea notat' h̄ triplex et'. Verecūdia q̄ gīal'. i.
eo q̄ turbat'. Fortitudo mēt'. i. h̄ q̄ n̄ p̄turbat' q̄n dliberet. Prudētia. i. ipa dlibatiō
ne. P̄ntis bē. Q̄ fbat' fecūdie ē q̄ gīal'. q̄ n̄ p̄turbat' fortitudis. q̄ cogitat prudētis.

Ambro.

Berū.

Jo. lxviii

Et notandū q̄ verecūdia pprie nō est virtus. sed est stat⁹ et pfectio virtutū. ⁊ maxime
in mulierib⁹ p̄mendat. Un̄ eccl̄. xij. postq̄ dixit. Inoli discedere a muliere sensata.]
subdit q̄si exponēs qd sit mulier sensata. Gratia enī fecundie eius. i. i. ḡrōsa fecū-
dia eius. sup̄ aurū. i. melior omni auro. Itē. Verecūdia ppe donū ḡtie est. Un̄ eccl̄
xxij. Ante fecūdiā p̄bit gratia ⁊c. Itē eccl̄. xxvi. B̄ia sup̄ ḡram mulier sancta et
pudorata. i. fecūda. Quere supra li. i. ca. iij. titulo ḡra plena circa p̄ncipiū scde pa-
gine. Itē maximū fecūdie signū fuit q̄ cū quadā die vellet loq̄ cū filio. domū i q̄
loq̄bat intrare. v̄l f̄monē ei⁹ interrūpe nō p̄sumpsit. sed foris stās reuerēter expe-
ctavit. Darci. iij. in fine.

Ambro. Itē Ambro. ad f̄gines loq̄ns de brā virgine. Cū ea sp̄ singular⁹ virtutū pudiciā
comes irremota māsit. q̄ omnino pudor individu⁹ virginitati esse debet. sine q̄ re-
cte castitas p̄a seruari nō pōt. Idē. Pudor individu⁹ d̄z esse f̄ginitati. sine q̄ nō
potest esse f̄ginitas. Itē. Comes f̄ginitatis et q̄si collactanea ei⁹ ē hūilitas. cuius
signū est fecūdia f̄ginal. equa p̄fectōe ⁊ nomie fecūdie. Virginitas enī sepe pudor
dicat. Idcirco enī d̄z aie fecūdiā nō habēti. Diere. iij. Frons mulier⁹ meretric⁹ sa-
cta est tibi. nolūisti erubescere. Difficile enī seruat castitas. vbi fecūdia nō habet.
Idē. Nunq̄ igit̄ brā maria sine pudoris sui custode p̄cessit. Propterea q̄cūq̄ vir-
go s̄bi ab ea op̄rat p̄miū ⁊ implozat auxiliū. debz imitari exemplū. Idcirco hāc
imiramī morib⁹. scq̄mī caritate. ⁊ ita secure poteritis ei⁹ auxiliū iplozare. Ad s̄ enī
christus matrē virgine elegit. vt ip̄a oib⁹ esset exēplū castitatis. q̄ q̄si in speculo re-
fulget forma virtutis.

De virginali fecunditate marie. Titulus xij.

De virginali fecunditate ⁊ fecūda f̄ginitate marie dicat̄ ei **Cañ. vij.** Uenter
tūus sic aceruus tritici. vallat⁹ lilij. In s̄ autē vsu ostendit q̄ oimoda ca-
stitas fuit in brā f̄gine. virginal. p̄ngalis. vidualis. vt haberet in se omne
gradū. et obtineret omne fructū. i. centesimū. sexagesimū. ⁊ tricesimū. ⁊ vt eā vene-
rarent. virgines. vidue. ⁊ p̄ngate. Dicat̄ **Uenter tu⁹** carnal. s̄ est. sicut aceru⁹
in q̄ notat omnimoda castitas. tritici. in q̄ fecunditas. vallat⁹ lilij. in q̄ triplex
castitas supradicta. Per s̄ autē q̄ dicat̄. Laceruus tritici. innuit q̄ plenus filio dei.
q̄ se appellat granū frumētī. Job. xij. Granū enī illud tritici potēcialiter erat lacer-
uus tritici. de q̄ scz ḡno tāta sp̄ualis seges fructificāte deo mltiplicata est. ex q̄ ceci-
dit ḡnū istud in terra. s̄ est in valle gessemani. Nisi enī ḡnū istud in vter⁹ virginalē
velut in terrā fertile ⁊ bene excultā exercitio sp̄s sancti p̄us cecidissz p̄ incarnatō-
nem. ⁊ post s̄ in cruce mortuū fuisset. ip̄m solū māsissz. s̄ p̄ ista duo ḡnū vnicū fa-
ctus est aceruus magn⁹. Cōgrue enī vterus f̄ginis figurat p̄ gessemani. qd iter-
p̄atur vallis pinguis. v̄l vallis pinguedinū. Vallis. p̄pter hūilitatē. pinguedinū.
p̄pter carismatū fecundatōnē. q̄b⁹ impingvata p̄tulit ḡnū suū. De p̄mo casu. Ma-
t̄. i. Uerbu. i. filiū. misit dñs. i. i. pater. in iacob. i. i. in populū iudeoz. Un̄ filius
dicat̄. Mat. xv. Dissus sum ad oues q̄ pierūt dom⁹ israel. Et cecidit in israel.
i. in brām virgine. q̄ cū filio p̄ncipat̄ in celo ⁊ in terra. q̄ israel interpretat̄ p̄nceps
cū deo. De scdo casu dicat̄ ps. Sol. i. christus. cognouit. i. approbavit occasū
suū. i. mortē suā. Sequitur. Vallat⁹ lilij. in q̄ signat q̄ virginitas marie oīm
virtutū suarū vallū erat. et q̄si antemurale.

Spiritual quoq̄ vter⁹. i. mens v̄l memoria virginis sp̄uali tritico qd est f̄bus dei
replebat. cū filio dei q̄ est verbū patris. in q̄ sunt oēs thesauri sapie et scie abscon-
diti. Col. ij. ḡuidabat. Uel etiā q̄n iam nato filio oīa f̄ba q̄ de ip̄o dicebant p̄ sua-
bat p̄ferēs in corde suo. Et tūc sancti euāgelij coaceruauit tritici. qd aplis postea
exhibuit ruminādū. Hanc autoritatē moraliter exposita inuenies infra. lib. v. de
pulcritudine mēbroz marie. ti. xx. vbi agitur de ventre.

Itē rōne fecūdie f̄ginitatis ⁊ f̄gince fecūditatis dicat̄ **Lu. x.** q̄ maria ista optimam
partē elegit q̄ nō auferet ab ea. Hoc habuisti sup̄ expositu lib. i. ca. vi. titulo. benedi-
cta tu in mulierib⁹. circa mediū capituli. Uel aliter q̄s ibi habeat. Elegit maria bo-
nā partē. vouēdo p̄ma f̄ginitatē. Delioz. f̄bis angelic⁹ adhibendo fidem. q̄ndo

Virtutes marie

mediate fide cepit saluatore. **O**ptima. qm sublimata est i assumptoe sup oes ordi-
nes spirituum supnoy. Et ita sicut ipa optima. optima pre elegit q no auferet ab
ea. **M**oraliter. Bonam pre elegit q amare preterit et recipit veniam. Meliore. q vere
preterit et recipit gram. Optima. qui in bono perseuerat. et i morte recipit gliaz. Et ita
magdalena de q literaliter dictu est h. elegit bonam partem. meliore. optima. et illa ppe
est q no pot auferri. Si eni accepisti veniam p preteritoz. vl gram p possessionem. hec du-
plex pot tibi auferri si pariter recidiu. Sed optima. i. christi. vl glia eterna neqqs.
Nec potest habere hac pre optima nisi maria. i. aia. amara p peccatis.

De conceptu virgineo **T**itulus xiiij.

Coziosum conceptu virginitatis absq lesioe virginitatis sue describit hiere. xxi. **A**
dices. Creauit dñs nouu sup terrā. femia circūdabit virū. Bene dñs Lcrea-
uit. qz creare est nouu aliqd facere qd antea no fuit. Bñ etiā dicit Lcreauit.
quia in sua incarnatoe creator oim factus est creatura. Un pater de filio Isa. xlv.
Ego dñs creauit eu. Ihoiem scilic. Dominus. Ino dicit pater. aut fili. aut spūssā-
ctus. sed dñs singulariter. qz vn dñs. vna fides. vnu baptisma. Quia vn e al-
tissimus creator oim omnipotens. Eccl. i. Et supponit hec dictio dñs p trinitate p-
sonaz. qz potētia patris. sapiētia filij. benignitas spūssancti conceptu virginis opabāt
et partū. qz opa trinitatis ad extra sunt inseparabilia. **N**ouū. Hoc inuenies infra eos
ti. expositū. **S**up terrā. qz conceptus et partus virginis oim trāscēdit intellectu hūanū
Un dicit brūs Iohannes. i. L. Cui no sum dignus soluere corrigiā calciamentū. i. et
plicare vniōne vbi. Itē Isa. liij. Generatōem ei qz enarrabit. Leius. i. i. christi. vl
Lei. i. i. virginis. quomodo scz ipa eu genuit q se fecit. **U**trūqz eni ineffabile est. **U**l for-
te ideo dicit Lsup terrā. qz p salute hominū dei fili. facit e hō. et nihilominus p pas-
sionē ei repara est ruina angelica. **F**emia. i. i. ego maria. circūdabit. I gremio vte-
ri sui. istud e glosa virū. i. christū. q i ipso momēto sue conceptōis fuit vir pfectus q ad
sapiētiā et fructū. et etiā q ad lineamēta et organizatōem mēbroz. sic dicit magister
in hystorijs. **T**antā eni sapiētiā. tantā fructū habuit cōceptus. qntam adultus. Qd
fuit valde mirabile. nec aliqd alio ptingit vnq istud. qm ipse est singularis. **D**e sapien-
tia eius Eccl. i. Ois sapiētia a dño deo ē. et cū illo fuit sp. et est ante euū. **D**e fructu
i. ad Lho. i. Ipse est dei fructus et dei sapiētia. Et ita fuit dupliciter pfectus. i. in cor-
pe q ad lineamēta mēbroz. et in aia q ad sciētiā et virtutes.

Circūdabit inquā. nō aliūde sz de se. quia d sola ei substantia sine semie viri sola ope
ratōe spūssancti edificatū est corp christi. **U**nde ipa dicit Eccl. xxiij. **B**irū celi.
i. illū q claudit oia. circūdabit. i. i. vestiu carne virginis. **U**n dicit fili. matri Job. x.
Pelle et carnib vestisti me. **S**ola. i. i. sine adiutorio viri. qz ipa fuit via viris iua.
Ideo etiā dixit ei angel. **L**u. i. **E**cce picipies i vtero. i. i. ex causa intrinseca. qz cau-
sa conceptus ei fuit intra. nō extra. Et ideo pprissime totus fili virginis fuit christus
fm hūanitatē. sicut pprissime totus filius dei fm diuinitatē. **H**oc ē etiā qd filius
dicit d patre Isa. xliij. **F**ormas me ex vtero et. **Q**uere lib. i. ca. viij. titulo. benedictus
fructus ventris tui.

Circūdabit virū. Ino ab altero viro suscipiet. nō hūana lege picipiet hominē. sz intra
viscera intacta et integra virū claudet. **U**irū. Inqū incōprehensibile. qz quē totus
nō capit orbis in ei se clausit viscera factus hō. **D**e omni eni alia muliere papiēte
dicit Eccl. xxxvi. **O**mnē masculū excipiet mulier. i. i. excepto viro papiet.

Circūdabit. Inquā ita sane. vt intrāte et exeūte dño porta orientalis clausa iugiter p-
seueret. **E**zech. xliij. Bene maria dñs porta orientalis. qz p eam ingressus est i mun-
dum verus oriēs. q nos visitauit ex alto. et qz p eam orit i nob grā. et patz accessus
ad verū orientē. i. christū. q ortus est ex ea. et ipa est principiū orti nostri ad vitam.
Porta autē occidentalis fuit eua. q fuit principiū ingressus nostri ad occasum et mor-
tē. Sed p mariā ingressus est dñs de israel in incarnatōe. et egressus in natiuitate. et
semp perseueravit clausa pncipi. i. ad honore principis. scilic. christi. **D**icit autē
christus vis multiplici ratione.

Christus dicitur vir propter

fo. lxiij.

l

- U**irore diuinitatis. vel quia semp viruit p intemeratā sanctitatē ⁊ oīmodā stutem. **E** in q notat immunitas peccati ⁊ impotētia peccādi. Caruit enī originali. qd pbat matris integritas. et actuali qd patris diuinitas. **I**ō vocat eū petr⁹ Lagnū imaculatū. qz nō fuit respus macula original. Lz incōramiatū. qz caruit omni cōragio actual. pma Petri. i. **I**deo etiā dicat cādelabrū. **E**ro. xxxvij. Quere supra li. i. ca. vij. titu lo. benedictus fructus ventris tui. post mediū capituli.
- U**irtutē. Quia ipse est dei virtus. i. ad **Ch**or. i. **U**n ps. Dñs fortis et potēs in plio. Item **L**uce. xi. Cum fortis armatus rē. Si aut fortior illo rē. **D**iere. xvi. Fortis impēgit in fortē. ⁊ ambo pariter corruerūt.
- A**udaciā. Que manifeste apparuit in passiōe. **U**nde **J**oh. xviij. Sciēs iesus oīa q vētura erant sup eū. pcessit. ⁊ dixit eis. Quē qritis? **I**lli aut dixerūt. **I**esum naza renū. **I**esus autē dixit. **E**go sum rē.
- C**hristus dicat vir
- Q**uia masculus. **U**nde designat p agnū pascale. de quo dicat **E**ro. xij. **E**rit agnus. **F** absqz macula. mascul⁹ annicul⁹. Item **A**pocal. xij. **D**raco stetit ante mlierē q erat paritura masculū rē. **I**sa. lvi. de brā virgine. **A**nteqs part⁹ ei⁹ veniret pepit ma sculū. i. christū. qui ex omni parte fuit virilis. ⁊ nihil habuit infirmitatis opposte alicui virtutū suarū.
- Q**uia generatiū. i. potēs generare filios nō carnales sed spūales. **U**n **J**oh. i. **Q**uot qd autē receperūt eū. p fidē scz. dedit eis prātem filios dei fieri his q credūt i nomie eius. qui nō ex sanguibz rē. sed ex deo nati sunt. **I**aco. i. **U**olūtariē genuit nos v bo veritatis rē. **U**n etiā dicat **I**sa. lvi. **E**i ego q generatiōez cūcti tribuo steriles ero. ait dominus deus.
- Q**uia nihil in ipso femineū. peccatū enī nō fecit. nec inuent⁹ est dol⁹ in ore ei⁹. i. **P**etri. ij. **I**mmo in passiōe muliebres delicias expugnavit. p delicias passus. cōtra molestias sustinens patienter.
- Q**uia pfecte etatis spūalis. **U**n **E**ro. xij. dicat nō solū mascul⁹. sed ⁊ annicul⁹. in q **n**otat pfectio etatis. **N**ā ad plenitudinē etatis puenit. i. ad annū tricēsimū. **Q**z si mēlis p die accipiat. tot fere in trigēta annis mēles lunares inuenis. Et dies in en no. scz. cccxv. **R**ecte aut circa tricēsimūqrtū annū elegit pati. qd mediū est etatis. **I**n mane. **P**am vsqz eo pfcit etas ⁊ robur hoīs. **T**ūc in statu est. **P**ostmodū incipit minui. **U**nde abac. ij. **I**n medio annorū norū facies. **I**n medio enī etatis hūane norū fecit dñs salutare suū. ⁊ misericordie sue recordat⁹ est. cū christū dedit p nob. **U**nde nec ante illā etatē pmissus est occidi. qz nōdū venerat hora eius. **J**oh. ij. et vij. **E**t in tali etate fuit vir pugnator. p nobis. ⁊ pati voluit. vt senes et paruulos ⁊ raberet ad salutem.
- Q**uia pfecte magnitudinis spūalē a quo multi orti sunt. **Z**achā. vi. **E**cce vir ori ens nomē ei⁹ et subter eū oriet. **Q**ui enim sub eo est iustus est.
- Q**uia nūqz emollit⁹ pspirare. **U**nde **J**ohā. vi. **C**um qdam vellent eū facere sibi regem fugit in montem.
- Q**uia nunqz fractus aduersitate. **U**nde in passiōe quasi p salute generis hūani pl⁹ adhuc desiderās pati. dixit **S**irio. **J**oh. xix.
- I**tel. **C**reavit dñs nouū sup terrā. semia circūdabit virū. **I** qd nouū tota terra. quod nouū nō capit tot⁹ orbis. **S**i querať qd sit illud nouū. videlicz q integritati rēg nitaris accederet fecūditas plis. vt manens virgo integra fieret mater fecūda. **U**t gaudia matris habēs cū virginitatis honore sicut nec pmas simlē habuerat tale vorū emittendo. sic nec seqntē haberet virginaliter pariēdo. **U**n cōuenit ei illō sap. ij. **F**elix sterilis ⁊ incoīndnata. que nesciuit thozū in delicto. habebit fructū in respectōe animaz sanctaz. **F**elix sterilis. i. virgo. ⁊ bñ felix maria. qz benedicta i mulieribz. **I**n respectōe. **B**eati enī mūdo corde. qm ipi deū videbūt. **M**atth. v. **B**ia z. scēaz. i. qñ. i. aīe sancte facie ad facie regē videbūt in decore suo. **I**sa. xxxij. **B**al. iij. **E**tare sterilis rē. **I**sa. liij. **L**auda sterilis rē.
- N**ouū linqt. **B**ñ nouuz. q virgo facta ē mater. de⁹ bō. pater fili⁹. ⁊ filia genitrix est **I**

Virtutes marie

effecta. **B**n nouū. q̄ puula puellula vtero suo circūdedit hominē pfectū. celo terra q̄ maiorē. q̄ manēs h̄go pcepit. q̄ filiū pepit manēs virgo. **I**sa. viij. Ecce h̄go p̄ci piet̄ et pariet. Et ponit in h̄ loco h̄ nomē virgo diasirtice. Vere enī fuit h̄ nouū et i auditiū a seclō. aliōqn nouū nō esset nisi supra naturā et h̄ solitū cursū nature vir go deū et hominē sine p̄leu virili genuisset. **I**te bene dicit nouū. Tres enī mira biles nouitates. mirabiliter singulares. et singulariter mirabiles. q̄les nec facte sūt nec ampli⁹ faciēde sunt sup̄ terrā. fecit oīpotēs illa maiestas in assumptōe nre car nis. q̄n p̄iūcta sunt adinuicē de⁹ et h̄o. mater et h̄go. fides et cor hūanū.

Ite hanc nouitatē petebat a dño **E**ccl̄. xxxvi. in p̄sona eccl̄iel. **I**n noua signa et imuta **R** mirabilia. **D**ō voluit fieri de⁹. et deus fact⁹ est h̄o. De viro facta est mulier. et d̄ mu liere factus ē vir. **R**undd nō hec sunt mirabilia imutata. i. in melius mutata. **S** et signa sunt in nouata. **O**lim h̄ga sicca floruit. mō virgo pepit. **O**lim serps eneus in palo figus aspiciētes sanabat. nūc ch̄ist⁹ cruci affixus credētes sanat.

Vere nouū et omni sup̄eminēs nouitati. q̄ in partu h̄ginali breuis agnoscat lōgitu **L** do. latitudo angusta. altitudo subdita. p̄funditas inundās. agnoscat ibi lux nō lu cēs. verbū nō loq̄ns. aq̄ sitiens. panis esuriēs. **T**ristat gaudiū. pauet securitas. pa ti⁹ sal⁹. morit̄ vita. infirmat fortitudo. **I**bi potētia regit̄. sapiētia instruit̄. h̄t⁹ suste ratur. **Q**ui reficit angelos vberib⁹ h̄gineis lactat. Et vagit in cunis q̄ misero s̄so lat. **E**cōtra cernit̄ ibi. tristitia letificans. p̄uor p̄fortās. passio saluās. mors viuifi cans. infirmitas roborās. **F**loa sunt hec. mira sunt hec. vt mirifice ver⁹ h̄o reno uet p̄ nouū. **S** nō min⁹ nouū. nec min⁹ mirādū. q̄ iuuēcula fragilis baiulat quē mund⁹ ferre nō sustinet. **P**ectus h̄gineū omni celoz amplitudie capaci⁹. totū interi⁹ illū claudit. q̄ celū palmo metit̄. et vniuersam terrā pugillo pcludit. **P**ari ma igit magnitudo marie. q̄ immēse diuinitatis in se p̄sentia. et digna suscipe et suffi ciens capere inuenit̄.

Ite de huiusmodi nouitate elegātissime dixit quidam p̄sayce.

Salutare lucescit dñi. patriarche p̄missa semini p̄plet benedictio.

Floas partus donat virgini. lapso stat⁹ etern⁹ homi. mira rebus cōuersio.

Longitudo breuis efficit. latitudo p̄stricta cernit̄. p̄planat p̄funditas.

Altitudo demissa subdit. virtus iacet. potestas regit̄. infirma nutat firmitas.

Languet salus. pauet fiducia. sordet nitor. plozat leticia. tristat consolatio.

Disciplinā subit p̄ndētia. vilitati se subdit glia. eget pastu refectio.

Inuenitur panis esuriēs. aret siti fons indeficiens. libertas iugo p̄mitur.

Ecce subit nūq̄ incipēs. loco manet locari nesciēs. et vita mortē patitur.

Quis hoc vidit. quis istud didicit. q̄s hoc satis mirari sufficit. et q̄d est miraculi.

Quid hoc. ipe p̄fectus deficit. imo suo defectu reficit deus defectū seculi.

Nam mors vite restaurat p̄mū. statū casus. finis initiū. p̄uor firmat constantiā.

Fuga tutū facit refugiū. p̄bet dolor salutis gaudiū. pudor adducit gloriā.

Panens ergo quod semp fuerat. et assumēs quod nō exiterat. seruit etern⁹ tēpori.

Sic inuictū amor exuperat. sic se paruis magn⁹ p̄tēporat humano de⁹ corpori.

Notandū etiā q̄ beata h̄go sine corruptōe facta est fecūda. pcepit enī sine feditate et

Dgr̄ **R**.
de s. vic.

p̄uritu. q̄ de sp̄s̄sancto. **M**agister **R**ichard⁹ de sctō victore. **N**ō nouit sp̄s̄s̄ctūs

h̄ginē corrūpe. s̄z sanctificare. nescit sp̄s̄s̄sanctus mundiciā virgīs minuire. sed au gere. nescit fedare. sed glorificare.

Anسلم⁹

Ite sup̄ illū locū **L**u. x. intrauit iesus in q̄dā castellū. dicit bñs anسلم⁹. **P**orta p̄ **D**.

quā intrauit est fides. q̄ cū credidit p̄fecta sunt ei a dño q̄ dicta sunt ei ab angelo.

Nec q̄ iesus intrauit violatū est hoc castellū. **I**esus nāq̄ saluat. nō violat. p̄fra/

cta solidat. nō p̄fringit solida. fm nomen eius ira et opus ei⁹.

Quomodo maria pcepit de sp̄s̄s̄cto. quō sp̄s̄s̄ctūs sup̄uenit in eā. quō virt⁹ altissimi **P**

obumbravit ei. habes infra expositū libro. xij. particula. ij. titulo de p̄mo delecta/

bili orti p̄clusi. fm oēs q̄s d̄ h̄mōi materia vñq̄ alicubi potuim⁹ rep̄re expositōes.

Arbana
suis

Ite **A**rbana⁹ i dyalogo suo. **I**ncarnat⁹ est vnigenit⁹ dei secreto suo mysterio cō **D**

ipe nouit. nostz est credere. et illius est nosse. Et hoc est q̄d canit. **S**ignum audisti

Fo. lxx.

l 2

nouitatis. crede solum et est satis rē.
Itē de hoc secreto dicit christ⁹ **Isa. xliiij.** Secretū meū mibi. Idē pceptu virginis ⁊ **R**
 ingressu meo in ēginē secretū meū mibi. Idē egressu meo ⁊ puerpicio eius. Sicut g
 nemo nouit in christi incarnatōe virginis pceptōez. sic nemo psumat in christi na
 ciuitate virginis matris discutere virginitatē. ne tangēs montē bestia lapidet. **Ero.**
xix. ⁊ ad **Debre. xij.** Ideo dicit **Isa. liij.** Generatōem ei⁹ qd enarrabit ei⁹. i. chri
 sti. vel ei⁹. i. marie. quōd. i. ipa eū genuit q se fecit. Ideo iohes baptista **Joh. i.** **Nō**
 sum dign⁹ soluere corrigiā calciāmēti. i. i. explicare vnionem verbi. Quasi diceret.
 Nec sensu plene itelligere generatōez ei⁹. nec etiā qd sentio ꝑbis sufficio enarrare.

Tem de pceptu ⁊ partu virginis dicit **Isa. viij.** Ecce ego ꝑcipiet ⁊ pariet filiū **S**
 ⁊ c. Supius dixerat ppheta. **I**pse dñs dabit vobis signū. Multa ei signa de
 derat p̄us dñs p patriarchas et pphetas. sed h mirabile ⁊ ineffabile signū dare
 voluit p seipm ppter signi excellētiā. Qd sic completū est vt natura nascētis cō
 probet ex virgine. et mirabile p̄dicet ex deitatis opatōe. Et hoc signū nec diuitas
 opata est sine homie. nec hūanitas sine diuitate ꝑbi. Et hoc est signū cui sp ꝑtradi
 ctū est **Luc. ij.** et adhuc ꝑtradicat a qbusdam. Dicit g ppheta. **I**pse dñs dabit. **E**
 tpe nō aliū vobis. Idē dom⁹ dauid l signū salutis ⁊ liberatōis. Dic tria notant p
 h pnomē ipse. Dñi liberalitas. opis sublimitas. opis p̄sentia litas. **U**n̄ sensus ē. **D**o
 minus ipse sine alicui⁹ merito l̄pse. nō al⁹ l̄pse. Ip̄s dabit vobis signū. nō q̄lectū
 qd. sed inauditiū. sed nouū. sed mirabile. s. excellens. qd null⁹ posset dare nisi solus
 de⁹. Et qd signū. **E**cce ego ꝑcipiet. **E**go let pariet. **E**go. Hoc nomē enī virgo i
 Bloco tenet diasitice. In h signat q vtraqz futura erat mūda. ⁊ caro generās. et
 caro generata. Ideo sol⁹ potuit hui⁹ puerp̄ filius cātare canticū illd. Sine iniqui
 tatibz cōceptus sum. ⁊ sine peccat⁹ ꝑcepit me mater mea. **F**iliū dei ⁊ suū. s. deū
 et v̄z hoīem l̄ filiū singulariter. nō filios. sicut dixit heluid⁹ heretic⁹. q̄ quē scri
 bit hieronym⁹ eplaz de ēgitate br̄e marie p̄petuo ꝑfuata. Et vocabit nomē eius
 emanuel. qd interpretat nobiscū deus. Et sic in h noīe emanuel designat duplex na
 tura in christo. Nam de⁹ est nomē diuīe nature. qd dicit nobiscū. hūane nature cō
 munione designat. Et nota q nō dicit de deo q nos sum⁹ secū. sed ecōuerso de no
 bis dicit q ipse sit nobiscū. vt itelligam⁹ nō qsi hominē reuersuz ad deū. s. de
 um qsi euestigio hominē secutū vsqz in exiliū. **U**n̄ dicit **Luc. i.** Visitauit nos oī
 ens ex alto. Quod g hō pdidit in p̄mo hoīe. s. cū deo esse. h videt in nouo adā ho
 mine recupasse. Alia litera habet. **U**ocabis. Idē tu iuda. i. inuocabis i piculis. **I**n
 men eius. vt reberet. **N**omen ei⁹. **I**dico **E**manuel. Et fm hanc l̄ram p̄uictim legi
 tur. **N**omen eius emanuel. i. hoc nomē vocabis in auxiliū. i. rē hui⁹ noīs. i. chri
 stum verū deū ⁊ verū hominē. Aliq libri habent. vocabit. s. male. Et q ponit vo
 cabit. magis sequit sensum q̄ ꝑba. **D**at. i. in fine. Et nota q vbi nos habem⁹. **E**
 go. habet hebreus alma. qd dupliciter sumit in hebraico. p adolecētula. ⁊ sic acci
 p̄it iudei increduli. ⁊ p apocrifa. i. abscondita q est perifrasis. i. circūlocutio ēginū.
 Unde angel⁹ ipam repperit in ꝑclau. Itē hoc nomē alma lingua punica virginē
 sonat. et lingua latina sanctā. Et qz iudei pene oibz linguis vtiunt. ideo hic pphē
 ta posuit h nomē alma put est puniciū vel latinū v̄l adminus put est hebraicū i se
 cūda significatōe. i. p apocrifa. ⁊ sic sumit hic hieronym⁹.

Ecce virgo ꝑcipiet. **P**rophetali certitudine demonstrat futurū qsi p̄sens. ⁊ ideo di
 cit. **E**cce. qd est aduerbiū demonstratiū ad oculū. qz verbū inuisibile p̄us. visibile p
 carnis assumptōem p̄dicat. Et h est illud nouū hiere. **xvii.** **E**cce. **I**admiratiūel vir
 go ꝑcipiet. Idē sp̄s sc̄ol. **E**go let pariet filiū. **D**ei et suū. **E**t vocabit. **I**pa iuxta qd di
 ctum est ab angelo **Luc. i.** **U**ocabis nomē eius iesum. **U**el. **U**ocabis. **I**o tu iuda
Nomen ei⁹ emanuel. i. verū deū et verū hominē credēs ipm in picul inuocabis.
Sequit **Butyrū ⁊ mel ꝑmedet.** i. omne cibū infantile homini idoneū ꝑmedet. **V**
 ter⁹ hō. ⁊ ponit partē p toto. **D**ic inq̄m ꝑmedet. **I**nde alit infantia. **V**ter. i. i. q̄uis
 sciat. qz etiā tūc vir erit p̄fect⁹ sciētia ⁊ virtute. **U**el sic. **B**utyrū et mel ꝑmedet.
 ita tūc. **V**ter. **I**n ipa infantia sciat reprobare malū. i. oēs p̄ctōres l̄ eligere bonū. i. i.

Virtutes marie

Hiero.

omnes bonos. quod fiet in die iudicii manifeste. quando sepabit agnos ab hedis. **Matth. xxv.** Et quotidie facit vt de. **Hieronym.** Dis verbis precipim? saluato ris infantia diuina in eo no minuisse sapientia. quis dicat **Lu. ij.** Puer pfectibat sapietia. et apud deu et homines. no simpliciter sed ostensiu. Et dicit hoc vt veritas huani corpis pbaret. Infantia eni no puidicat diuie sapietie. nec pl? sciuit adult? q? paruul? sed minus ostendit sapietie paruul? q? adultus. **Quere libro. i. ca. vij.** de bñ dicitibus fruct? post mediu capituli. et ibi inuenies. **Aliter.** Butyrū et mel comedit. i. omne cibū infantile et virile. Per butyrū qd de lacte fit cibū infan- tilis. p mel cibus virilis intelligit. Quasi diceret. Sic erit infans. q? erit etiā vir pfectus sciētia et stute. Et nō solū tunc erit infans et vir. imo etiā deus. **Ut** sciat reprobare malū et eligere bonū. i. habeat tūc discretōes boni et mali. qd nō pōt es- se in puro hoīe dñ infans est. Et ponit vt p q?uis.

Difficil. Butyrū et mel comedit. **Butyrū** est pinguedo boni opis. mel dulcedo con- templatōis. et hec duo sunt cibi iusti. **Uell.** Butyrū mysteriū incarnatōis. **Uñ** iob pxit. Lauabā pedes meos butyro et. **Gen. xvij.** Tulit abraham butyrū et lac et. **Del** dulcedo deitatis. **Uñ** puer. **xxv.** Sicut q mel multū comedit nō est ei bonū. sic q pcurator est maiestatis opprime? a glia. **Eodē caplo.** **Del** inuenisti. comede qd sufficit et. **Hec** comedit christ? q? in fomentū mēbrozū hec cōuertit. et in dele- ctationē ipozū. **Ut** sciat reprobare malū et eligere bonū. i. mēbris suis. **Ad** h enī est tota doctrina et exhortatio christi. vt malū fugiam? et bonū eligam?. **Uñ.** decli- na a malo et fac bonū et. **Sed** nota q si volueris h cibo vesci tāq mēbz christi oportet vt qñ aliq ducit in babylonē. i. in pfusionē peccati. remaneas i medio ter- re. i. in hierusalē. **Uñ** **Isa. vij.** Butyrū et mel comedit oīs homo qui relictus fuerit in medio terre.

Item **Ut** spiritualiter intelligant hec sba. notandū q butyrū exprimit ab vberibz. **BB** **Unde** pab. **xxx.** Qui fortiter pmit vbera ad eliciendū lac. exprimit butyrū. **In** bu- tyro igit christi hūanitas. **Et** habet butyrū qtuor pprietates pncipales.

Butyrum

Pingue est. **Et** hec pinguedo refert ad mysteriū cōceptiōis. qñ pinguedinē enī bu- tyri accepit christ? i cōceptōe. qñ vinctōe carismatū vinctus est p participibz suis. et qñ vitulus saginat? pparat? est in vtero gēinis. vt p dīgo redeunt pingue quiniū instauraret. q? omnes electos ad illud quiniū inuitatos sua pinguedine saginaret. **Isa. xxx.** Faciet dñs exercitū oibz populis quiniū pinguiū et.

Suauis est. **Et** hec suauitas refert ad hūilitatē natiuitatis. **Si** enī pie recolas na- tūitatis ei? humilitatē. vilitatē pānoz. et hmoi. qd inuenies nisi suauitatē.

Butyrū

Liquefactiū est. **Et** hec liqfactio refert ad feruorē passiōis. vbi stillicidiz grarū alios fecit charitate pingues. alios hūilitate suauis. quosdā vero passionis pstan- tia fortes. et hmoi.

Nutritiū est. **Quod** nutrimentū refert ad sacramēta nostre redēptōis. **Et** expssum est hoc butyrū quasi ex duobz vberibz. i. iudea et gentilitate. **Uñ** descēdit christus humanat? nō solū de stirpe dauid. s. de petra deserti p ruth. i. de duricia et infideli- tate gentilitat. **Isa. xvi.** Emittē agnū dñe. dñatorē terre de petra deserti et.

Del elicit de floribz. in quo notat eius diuinitas. **Et** habet mel tres pncipales pp- etates. licet et alias multas. **CC**

Del

Purgatiū est. q? solus de? impios iustificat a peccat. et sol? pctā dimittit.

Conseruatiū est. q? augendo grām dirigit iustum.

Dulce est et nutritiū. quia post grām tribuit glām. post meritū reddit pmiū.

Iste ergo emanuel reprobaui malū. q? mortē moriendo destruxit. et elegit bonū. q? vitam resurgendo reparauit. **DD**

Uel aliter. **Butyrū** et mel comedit. **In** lacte duo. **Caseus** qui signat peccati egritu- dinē. quia sanus nō est. **Butyrū** qd sanū est. **Inter** hec diuisit noster emanuel. q? humanā naturā sine peccato assumpsit. et ita caseum nō comedit. **Item** apīs habet mel et aculeū. **Del** misericordia. aculeus iusticia. **Inter** hec noster emanuel diuisit.

fit. qꝛ veniens saluare nos misericordiā assumpsit. et iusticiā q̄si dimisit. Et noꝛ
lite errare. qꝛ veniens ad iudiciū resumer aculeū. Quere libro. xij. pꝛicula. v. n. xxiij.
vbi christus dicit apīs.

Agꝛ Ri
chardꝝ d
cto vict.

Aliter L. Butyrū et mel comedet. Quare nō dixit panē et carnē. cū rex dixisset. Propter
mysteriū. Mel enī et butyrū delicie sunt muscay. immūdarū et venenosarum.
Apīs venenosa p melle laborat et pugnat. vt sepe pro eo animā ponat. Butyrū est
pinguedo lactis. cui p ingluuie se immergūt musce sordide sepe vsqꝛ ad mortem.
In h̄ igit qꝛ noster emanuel hec duo comedat. signat qꝛ p amore nostro vsqꝛ ad par
ticipatōem nō solū hominū. non solū iumentorū. sed etiā muscay immūdarū et ven
enosay descendit. Usqꝛ ad participatōē dico. nō culpe sed pene et mortis. Quis
ergo desperet de cetero hominē posse fieri participē celestīū deliciay. cū dñs maie
statis ppter hoīes descēderit vsqꝛ ad delicias muscay. Ecce q̄ntū p amore nro se
metipm erinaniuit. q̄ se tali indigentie spōte subiecit.

Itē. Christꝝ mel. qꝛ de celo descēdit mediāte roze gr̄e que matrē impleuit. Et est mel
vt ita dicā q̄si q̄daz dulcissima crassitudo rozis. Quia si christi cor attēdimus. nihil
illo benignius. et eius dulcedo dulcedinē omnē incōparabiliter excedit. Descendit
autē mel istud de summis ad ima. et a sūmo celo egressio ei. quia de apotheca sup
celesti. h̄ est. de corde summi patris i. ginalē apothecā. i. cor et vter matr̄. Jo oza
bat Isa. xlv. quasi loquēs ad patrē et spiritū sanctū. Rozate celi desup. Rozauit ei
pater mel istud gignēdo. rozauit spū sanctus ipm cere mūdicie ginalis ineffabiliter
vniendo. Et ideo christꝝ pparat fauo. Rozauit pater mittēdo quē genuit. rozauit
spū sanctus inspirādo cui vniuit. qꝛ christꝝ a patre est genitꝝ. et de spū sc̄to pceptꝝ.

Item christꝝ lac. qd̄ p̄cipui est cādozis. ecce intima mūdicia. et eximij dulcoris. ecce
summa pietas et plena beniuolētia. Quia pectus dominicū lactē cādozē habuit i
integritate sūme et itime puritat̄. lactē dulcorē i plenitudie sūme et intime pietat̄.

Itē de dignitate pceptꝝ et partus virginē dicit Bene. ij. L. Dō nō erat q̄ oparet ter
rā. i. brām gignē. Sed fons ascēdenbat de terra. i. xps fons gratie. q̄ natꝝ de vir
gine ascēdit de terra. nō descēdit vt peccator. Itē filiꝝ patri. Tu es q̄ extraxisti me
de v̄tre. Dic notat dignitas natiuitatis xpi. q̄ patrē habuit q̄si loco obstetricis.
quem cōceptū sine carnali cōcupiscētia extraxit pater de v̄tre matris gignis ma
nēte integritate et pudicia. Vñ Ezech. xliij. Dñs de isrl ingressus est p eā. lin i
carnatōe sua in eius v̄terū. et i sua natiuitate in mundū. et semp p̄māsit Lclausa p̄n
cipi. i. ad honozē p̄ncipis. Sequit. Spes mea supple tu es lab vberibꝝ matris
mee. i. fm hūanitatē q̄ sūci vbera. quia fm deitātē nō est pater spes filiꝝ. Sequi
tur de immunitate a peccato. In te p̄iectus sū vel iactatus. vñ p̄firmatꝝ. Lex v̄ter
ro. Hos enī p̄iūmur in irā in v̄tero et ex v̄tero. qꝛ omnes nascimur filiꝝ ire. Chri
stus p̄firmatꝝ ē in deū ex v̄tero. qꝛ sine peccato conceptus portatus et natus. vt su
pra dictum est. Bene. ij.

De partu virgineo Titulꝝ xliij.

De glorioso partu virginis sine tristitia et dolore. admirās Isa. lxxvi. eccla
mat. Anteqꝛ parturiret pepit. anteqꝛ veniret parꝝ eius pepit masculū. q̄s
audiuit vnqꝛ tale. aut q̄s vidit huic simile. Et sunt hic q̄ttuor notabilia.
videlicet. Que pepit. Quō pepit. Quem peperit. Qualem pepit. Que pepit innuit
cum dicit. Lpepit. Innuit enī q̄ aliq̄ pepit. Admirabile h̄o nomen ei q̄si ineffa
bile tacuit. qd̄ est virgo mater. Hodū notauit cū ait. Anteqꝛ parturiret. Quem
pepit innuit vbi dicit. pepit. cuiꝝ nomē q̄si ineffabile tacet. qd̄ est deꝝ homo. h̄bz
infans. Qualem pepit vbi ait. masculū. Propter hec q̄ttuor dicit qꝛ nunqꝛ audi
tū fuerit tale. vt virgo mater. deꝝ h̄o. verbū infans. Sed tale decuit esse nre redem
ptōis initiū. Intrauit enī nostra p̄ditio p mulierē de solo viro pductā. Propter
hoc decuit vt esset nostra redēptio et repatio p virū de sola muliere pductū. vt esset
simile in p̄trario. Talē modū repatōis petebat eccl̄iasticꝝ. xxxvi. dices dño. Inno
ua signa et immuta mirabilia. Mirabile fuit qꝛ dñs de solo adā p̄mo hoīe mulierē
pducit. mutatū fuit mirabile cū de sola muliere secūdus adā pductꝝ est. Dec ē q̄z

Virtutes marie

ta generatio de qua dictū est abrahe **Gen. xv.** q. semē ei⁹ q̄rta generatōe de seruītu te egiptiorū liberatū ereret. **Primū** generatōis genus fuit plasmatio. quādo adāz de terra plasmatus ē. **Secūm** de costa formatio. **Tercū** ppagatio. sic enī filij homi nū de parētib⁹ fm ppagationē nascunt. **Quartū** vero genus est de sola muliere ppa gatio. **Sz** hec q̄rta generatio data humano generi. semini abrahe causa extitit ex cundi de egiptiaca fuitute q̄si a diaboli tyrannide.

Hoc nomē virgo mater nō solū figuraliter. sz rēaliter exp̄ssit **Isa. vij.** cū dixit. **Ec** ce virgo ꝓcipiet. **Dic** exp̄mit virgo. **Et** virgo pariet filiū. **Dic** exp̄mit mater. **Sed** dicit **Iouinian⁹** heretic⁹. **In** maria nomē matris suscipio. sed nomē virgi nis nō admitto. **Et** cū ei p̄dicta dicunt. dicit se vetus testamentū nō suscipe. **Sz** nō solū hoc nomē a veteri testamēto elicit. imo etiā tanq̄s p euangelistā innouatū ab euāgelio fulcitur. **Matth. i.** in fine. **Ecce** virgo in vtero habebit et pariet filiū rē. **Item** **Luce. i.** **Missus** est angel⁹ gabriel ad virginē rē. **Itē** **Matth. i.** **Cū** esset desp̄sata m̄r iesu maria ioseph. aūq̄s cōuenirēt inuēta ē in vtero habēs de sp̄scto **Argue** ḡ sic **Ad** virginē missus ē angel⁹ **Lu. i.** **Aūq̄s** quēirēt inuēta ē i vtero habēs d̄ sp̄sancto. ergo nō de adulterio. ergo nō fuit violata ei⁹ virginitas. neq̄s p sponsū neq̄s p adulterū. **Ergo** cū iam ꝓcepisset sic erat virgo. sic ad virginē missus est ga briel. **Sic** ergo ex veteri et nouo testamēt colligit h nomē virgo mater. **Qd** admi rans **Isa.** dicit. **Quis** audiuit vnq̄s tale?

Secundū mirabile. q̄liter pepit. **Unde** dicit **Anteq̄s** parturiret pepit. **Parturire** ē ante partū et in partu laborare. **Quid** est gl̄ **Anteq̄s** parturiret pepit. **In**si q̄ nō ꝓce dente vel cōcomitāte dolore partū edidit. **Sed** quis audiuit vnq̄s tale? **Lex** enim data est mulierib⁹ **Gen. iij.** **In** dolore paries filios. **Et** **Joh. xvi.** **Alii** cū parit tristitiā habet. **Lex** igit̄ nature est q̄ mulier ꝓmo parturiat anteq̄s pariat. **Sz** ma ria nō fuit subdita huic legi. q̄ sine dolore. i. sine naturalū lesiōe pepit saluatores. **Sed** in eius passiōe quē diu aū pepererat. parturiit. **Tūc** enī in ip̄a fuerūt dolo res vt parturiētis. **Unde** **ps. xlvij.** **Ibi.** i. in filij passiōe. **Idolores** vt parturiēt. **Tūc** enī in ea impletū ē qd ei p̄dixerat symeon **Lu. ij.** **Et** tuā ip̄i⁹ animā ꝓtrāsi bit gladi⁹. **Nō** enī min⁹ si fas est dicere cor matris q̄ corpus filij ꝓtrāsiuit gladius passiōis. trāsiuit enī mēbra filij. sed ꝓtrāsiuit. i. ꝓfecte trāsiuit m̄ris viscera. q̄ tūc fu it oīs plaga tristitiā cordis ei⁹. **Eccl. xxv.** **Qd** postea ostensū ē brō iohi **Apoē. xij.** vbi ait. **Signū** magnū apparuit in celo rē. **Ihs** q̄l et clamat parturiēs. et cruciatur vt pariat. **Signū** magnū. **Virgo** mater. nec ante nec post sile visū est. nec i celo nec in terra. **Tortū** hoc iuenies expositū. **li. xij.** p̄icta. **vij.** in illo sermōe de assumptōe. **Signū** magnū apparuit in celo rē. **Clamat** parturiēs et cruciat vt pariat. **Istud** ad lram de maria nō ꝓt intelligi. tūc sic exponūt qdā deca. q̄ que iā diu sine dolo re pepererat. dū fili⁹ eius in cruce penderet parturiēs clamabat. et si nō voce tū de siderio vel deuotōe. **Aug⁹.** **In** aurib⁹ dei voces faciunt nō s̄ba sz desideria. **Et** tūc cruciabat vt pareret. i. tanq̄s si pareret. **Tant⁹** enī vel maior credit tūc fuisse cruci atus mēt⁹ eius. quātus mulieris parturientis cruciat⁹ corpore⁹. **Ecce** quomo do peperit et parturiit.

Aug⁹.

Frater
.2.

Nota q̄ beata virgo in vtero habuit. **p̄ fidem.** quia simul vt credidit et cōsensit ꝓcepit **Lex** clamabat. **Id** siderio deuotōis. **parturiēs** lex affectu cogitatōis. q̄ n̄ pl⁹ dolor i rulit ei partus suus. q̄ alij cogitatio pariedi. **U**l habens in vtero. **filij** quē sine dolore peperit in natiuitate. **clamauit** interius in corde martyrizata in filij passi one. **parturiēs** quādo ip̄m vidit p̄dentē in cruce. et cruciat. **abstinētis.** vigilijs. oratōibus. ieiunijs. **vt** pariat. i. rāto partu se dignam faciat. **Et** tamē sicut pau lo infra dicit. ante eam stetit diabolus volēs filiū deuorare. quia etiā p herodē volu it christum interficere.

Brego.

Tercū mirabile. quēz peperit. scz deū hominē. **Et** hoc necessitati hūani generis ꝓgru ebat. **Pacem** enim inter deū et hominē purus hō reformare nō potuit. q̄ in eadez damnatōe cū reo erat. **Ideo** ꝓquerebat **Job** capitulo. **ix.** in p̄sona generis hūani dicēs. **Nō** ē q̄ vtrūq̄ possit arguere. et ponere manū suā in ambob⁹. **Brego.** **Sol⁹**

fo. lxxij.

l 4

Liber .III. Ti. XIII.

christus de^o hō factus. et hoīem arguere potuit. et deo obistere ne feriret. **V**ides ergo q̄ congruū vocabulū redēptoris deus homo. Et s̄ longe ante p̄phetatū erat **D**ixerat enī **Isa. liiij.** Redēptor tuus fortis israel. de^o oīs terre vocabit̄. Item **Isa. xxxij.** Dñs rex noster. dñs iudex nr̄. dñs legifer nr̄. ip̄e veniet et saluabit nos. **Dñs. Uñ.** Dñs natus est in ea rē. **Itē.** Dñs ē et quis cognō. cū: **Dicere. xxij.** fm̄ aliā l̄raz. **T**ria in incarnatōe facta sunt mirabilia. **Dñs hō.** **U**erbū infans. Et cor credēs. **U**erbum. qđ in p̄ncipio erat apud deū. **Joh. i.** **U**erbū. quo dixit pater. et facta sunt oīa **U**erbū. q̄ in tonāte in iudicio audiet pulueres et in corpa reuerrent̄. **U**erbū. q̄ i p̄sione lapides scissi sunt. et monumēta apra. **S**ed dicet q̄s. **Q**uomodo si x̄bū est infans ē? **S**i enī infans. nō fat̄. **S**i nō fatur. x̄bū nō est. **Q**uō ḡ et x̄bū est et x̄bū nō ē? **I**deo cū **Isaia** dicam⁹. **Q**uis audiuit vnq̄ tale? **A**udisti x̄bū. audi infante **Lu. ij.** dictū est pastoribz. **I**nuenietis infante rē. **Isa. viij.** **A**nteq̄ puer sciat vocare patrē et matrē auferet fortitudo damachi. **I**ntrāte enī s̄ infante egiptū. corruerūt simula cra egipti. sicut p̄dixerat **Isa. xix.** **U**bi ablata ē fortitudo damachi. i. diaboli lingē/ tis sanguinē. i. q̄ delectat in peccatis. **C**uius virtus ita debilitata est. vt nō potuit facere q̄ starent idola sua.

Quartū mirabile. s̄. q̄lē peperit. q̄ masculū. i. bellatorē et generatorē. **B**ellatorē dicit. **S** quia tūc fortis armat⁹ custodiebat arnū suū. i. mundū. et erat in pace possessio ei⁹. id ē genus hūanū **Lu. xi.** **S**ed pugnāte et p̄grediete dñō s̄ diabolu in passiōe. p̄n/ ceptus mūdi hui⁹ eiectus ē foras. **Joh. xij.** **E**t tūc impletū ē illud **Isa. xix.** **E**lamaz būt ad dñm a facie tribulātis. et mittet eis saluatorē et p̄pugnatorē q̄ liberet eos.

Generatorē etiā ip̄m esse optuit. q̄ p̄mi p̄ntes nr̄i nos oēs filios ire genuerāt. **Eph. ij.** **O**mnes nascimur filij ire. **U**t ergo possemus heredes dei et coheredes christi fi eri. ad **Rom. viij.** regenerari nos oportebat. **A**lioqn nō eram⁹ iheratū in heredita tem sempiternā. nisi p̄ lauacrū regeneratōis et renouatōis sp̄s sancti. **A**d **Thi. iij.** **Joh. iij.** **N**isi quis renatus fuerit ex aqua et sp̄s sancto. nō p̄t intrare in regnū dei. **Isa. lxi.** **S**i ego q̄ cunctis generationē tribuo sterilis ero dicit dñs deus. **E**cce apparet qualē virgo genuit.

Quomodo r̄cupe/ ratus ē p̄ partū ma/ ne/ q̄cqd p̄ditū fue/ rat p̄ pec/ catū ma/ tr̄. p̄me

Perdidit prim⁹ hō ex culpa sue p̄uaricatōis. gloriā incorruptōis. prerogati/ uam dignitatis. abundantā plenitudinis. **G**loriā incorruptōis. qua immor/ talis factus est. **P**erogatiuā dignitatis. qua ad dei similitudinē factus est. **A**bu/ dantiā plenitudinis. qua in loco voluptat̄ positus est. **D**enudatōem immortal/ tatis audis. vbi de ligno vitis legis. **Q**uacūq̄ die comederis ex eo. morte mori eris. **D**onoris degradatio dignitatisq̄ detractio fuit. vbi d̄ illa sublimitate filiū dinis dei recidit in similitudinē iumētis. **H**omo inquit cū in honore esset nō intel lexit. cōparatus est iumētis insipientibz. et similis factus est illis. **E**uacuat⁹ est autē abundantiā plenitudinis. quādo eiectus de loco voluptatis. incurrit in illā sententiā maledictōis. **M**aledicta terra in ope tuo. **I**n laboribz comedes ex ea cūctis diebz vite tue. **S**p̄inas et tribulos germinabit tibi. et comedes herbas terre. **I**n sudore vultus tui vesceris pane tuo. **E**cce triplex damnu in expoliatōe incorruptibilita ris. dignitatis. beatitudinis. **S**ed misericors et m̄serator dominus fm̄ diuitias bonitatis sue noluit tenere in ira sua misericordias suas. sed tā pius inuentus est ad subueniendū. q̄ p̄nus inuētus est diabol⁹ ad perdendū. **Q**uia apud dñm m̄/ sericordia. et copiosa apud eū redemptio. **C**opiosa autē redemptio nō esset. nisi re/ demptor noster delectum hominē ad plenū restauraret. **S**cōm itaq̄ triplex dam num ex m̄seratoris sui munere accipit triplex promissum. **P**romissum recuperā/ de immortalitatis. **P**romissum recuperāde dignitatis. **P**romissum recuperande beatitudinis. **U**iuēt mortui tui. interfectiq̄ mei resurgent. **E**cce repromissio spe/ rande immortalitatis. **D**abo eis in domo mea et in muris meis locum. et nomen melius a filiis et filiabz. **E**cce recuperāde dignitatis. **O**cul⁹ non vidit absq̄ te de us que preparasti diligentibz te. **Isaie. lxiiij.** **E**cce repromissio restaurande feli/ citatis. **E**cce vt dictum est triplex promissum. fm̄ triplex damnum. **E**cce nunc iterum secundum promissum triplex. accipe et animaduerte in his triplex signum.

Virtutes marie

Ecce virgo concipiet et pariet filium. **E**cce primum. **E**t vocabit nomen eius emanuel. **E**cce secundum. **B**utyrum et mel comedet ut sciat reprobare malum et digere bonum. **E**cce tertium. **H**abes igitur unum signum in matre. duo in plebe. Signum incorruptionis in matre. signum recuperande dignitatis et plenitudinis in prole.

Audi de matre. **E**cce ego concipiet et pariet filium. Quam hoc esse putas? Quam magnam? Quam miram? Quam insolitam? Quam stupendam? Quale vel quod magne rei signum? **A** seculo non est auditum virginem concipisse. virginem parere. et post partum inviolatam permanere. **A**c cipit ergo natura humana in beata virgine maria quasdam arras vel primitias future in corruptibilitatis sue integritate incorruptionis virginis. **Q**uare quod in hac vita sine corruptione non vivit. nisi quia natura humana sine corruptione non seminat. **R**adix enim nostre corruptibilitatis germinare incipit ab ipsa hora conceptionis. **S**ed ecce in beata maria ibi perdidit unde germinasse videbatur. **E**t scimus quod eam quoniam cum radice perdidit. tota et ea fructificatio postmodum exiccat. **E**cce inquit virgo concipiet et pariet filium. **I**n eo sane quod dicitur virgo conceptura et ego paritura. aperte monstrat quod utraque futura erat munda. et caro generata et caro generata. **P**otuit ergo solus huiusmodi puerperae filius per hac parte cantare canticum novum domino. **S**ine iniquitatibus conceptus sum. et sine peccato conceptus me mater mea. **M**anifestum est itaque quia ad destructionem peccati venit. quod in ipso mundi ingressu suam maculam peccati de materna carne non contraxit sed deleuit. **S**i ergo tantum sola eius conceptio valuit. ut concupiscentie fomitem totiusque corruptionis radicem deleveret. quod quod in expiatione corporis sui valere potuit natiuitas. circumcisio. baptismus. puerfatio. humilitas. ieiunium. patientia. obedientia. passio. crucifixio. **S**i tantum valuit quod gestum est una hora. vel unum potius horae portumcula. quod valere potuerunt tot annorum tempore ministerium nostre redemptionis impendere. **Q**ui potuit sub conceptiois sue tempore ex infusione gratie sue materna viscera purgare. cur non credamus eos quod eiusdem gratie principes esse voluerunt quoniam et quod voluerit posse mundare. **C**ur non credamus in quolibet nostrum naturam illam mundare posse. quam in beata virgine potuit non solum purgare sed honorare et glorificare. **I**n eo enim eam glorificavit. quod ei aliquid supra naturam dedit. **F**ecit siquidem in ea aliquid quod fuit contra naturam. aliquid quod fuit secundum naturam. aliquid quod fuit super naturam. **C**ontra naturam infirmitatis nostre fuit. quod virgo conceptus. **S**ecundum naturam fuit. quod in vulva conceptus et formatus. et tandem secundum legitimam nascendi tempora natus fuit. **S**uper naturam non solum huiusmodi infirmitatis nostre. sed etiam super naturam conditionis prime fuit. quod sine virili semine ego conceptus. **P**uritas fuit. quod sine concupiscentia seminare potuit. **H**onoratus. quod plebs ab omni peccati contagio mundata effudit. **G**loria. quod non de viro sed de spiritu sancto conceptus. **C**erte si emanuel noster de utroque sexu nasci voluisset. et hoc ratio exigeret. utriusque ad mundam plenam seminandam mundare potuisset. **S**ed si de utroque carnem assumeret. utriusque et a proprietatis sue similitudine longius recederet. et ad nostram minus appropinquaret. **P**roprietati enim sue esset dissimile. si patrem et matrem haberet in humanitate. quod solummodo patrem habebat in divinitate. **I**n hoc item et nobis dissimilior esset. si duos quod nos non possumus patres haberet. **S**ed et ratio sane exigebat. ut sic unum principium erat in generis nostri propagatione. sic esset et unum principium in generis nostri reparatione. **P**oportuit ergo reparatorem generis nostri. aut de solo viro. aut de sola femina nasci. **S**ed si de viro sexum femininum assumeret. ordinem nature confunderet. quod femineum sexum super virile extolleret. et idem ipse diceret filius ex divinitate. et filia ex humanitate. **S**ed si virilis esset sexus quem assumeret. haberet sane vir geminum per hac parte honoris solacium. femina nullum. **E**t certe si de viro formari voluisset. materiam quod eam de carnis nostre substantia traheret. sed in eius incarnatione nature operatio nihil haberet. et in hoc a nature nostre proprietate longius discederet. **Q**uamvis honoris vel dignitatis mulieribus vel ex mulieribus natis in eo contulit. quod creator omnium. quod salvator hominum. nascentium more et muliere nasci voluit. **E**t mulierem itaque debuit nasci. quem oportuit in quantum ratio sustinuit per omnia fratribus assimilari. **S**ed quod mulierem de muliebri sexu assumere non debuit. ratio superius monstrata ostendit. **N**am et ordinem ut dictum est nature confunderet. et geminato in hoc mulierum solatio. virilis sexus singularis privilegium nihil simile haberet.

Fo. lxxiiij.

Libet .III. Ti. XV. XVI. z. XVII.

Incipit tractat⁹ de trib⁹ theologicis virtutib⁹ marie. Et primo de fide marie.

Titulus xv.

Fides marie notat⁹ Lucā. vbi dicit ei elizabeth. Beata q⁹ credidisti. qm⁹ pfi-
cient⁹ rē. Cum enī paulo post dixisset maria. Ecce enī ex h⁹ brām me dicent⁹
oēs generatōes. ostēdit z angeli implēdā pmissionē. z suā se nō trāsgressuraz
pfectionē. Que enī virginitatē vouerat. z pariturā se docēte angelo nouerat. mirabi-
li fide z votū suū implēdū credidit. z diuine ordinarōi se nō subduxit. Maxima autē
magnanimitas fidei fuit. q⁹ in se posse fieri et credidit z sperauit q⁹ nūq⁹ auditū su-
erat nec i celo nec in terra. **I**te Origenes. Per fidē marie erigit⁹ iacentiū genus.
q⁹ p mlicris temerariā credulitatē fuerat añ delectū. **I**te brūs matthe⁹ i legēda
sua. **I**n pceptōe filiū dei. fides marie yroz extitit spūssancit. **I**te Maria credu-
la h⁹ bis angeli fide pcepit saluatozē. z ideo p aurē dicit⁹ pcepisse. **U**n z dicit ei eli-
zabeth Lucā. i. Beata q⁹ credidisti. qm⁹ pfiicient⁹ rē. **I**n pceptōe enī filiū missil dilect⁹
ei⁹ .i. deus p⁹ lmanū suā .i. filiū in cal p foramē lauris sue. **L**act. v. **H**ug⁹ hugo d
sancto victore. Virgo credula h⁹ bū pcepit p h⁹ bū. vt immaculatā pceptōez genera-
tio incorrupta seq⁹ret. **I**te fides marie ppat grano sinapis. q⁹ est gñū hūile. fer-
uens. z humorē capitis tollēs. Et fides marie adiūcta hūilitati. vñ. ecce ancilla do-
fi. mi. rē. seruēs p dilectōem spūsscti de q⁹ pcepibat. z filiū dei quē pcepibat. humo-
rē capitis tulit. sicut enī caput initū est rei. sic pceptio animati. z h⁹ qū credidit an-
gelo dicēti. Spūssctis supueniet i te rē. **I**te si abrahā inrantū pmedat⁹ ab apo-
stolo ad Roma. iij. de eo q⁹ ltra spem. Inature Lin spem. **I**git⁹ credidit .i. f. q⁹ scner
posset de sara sene z sterili filiū generare. qnto magis pmedāda est maria. q⁹ primo
h⁹ bo angeli credidit q⁹ filiū posset generare sine semie viri. et parere manēs hgo n
solū hominē sed filiū dei. Fides etiā marie q⁹ est radix ei⁹ manifestata ē p totū mū-
dū. **U**n ipa h⁹ p⁹ dicere illud Job. xix. **L** Radix mea .i. fides qua angelo credidi
Lapra est sec⁹ aq⁹ .i. vbiq⁹ manifestata. **A**que populi. **A**poca. xvij. **A**q⁹ trāseunt⁹
sancti sunt. q⁹ nō habēt hic manētē ciuitatē. ad heb. xij. s⁹ futurā inq⁹rit.

Origen.
Beatus
matthe⁹

Hugo d
s. victore

De spe marie

Titulus xvi.

Spes marie notat⁹ in respōsiōe sua ad angelū. vbi dixit. Ecce ancilla dñi fiat
mibi. **A**lī enī faciter credidiss⁹. firmiter sperass⁹. seruēter desiderass⁹ pos-
se fieri z futurum esse q⁹ angel⁹ pmittebat. nequaq⁹ respōdisset. fiat mibi.
Ideo visa est dixisse dñio. **I**n h⁹ bo tuo sperauī. scz q⁹ p angelū mādaueras mibi.

De charitate marie

Titulus xvij.

Dilexit maria dñm sicut oēs scpture canonice ipm⁹ pdicāt diligendū. z chari-
tas eius charitat⁹ oīm scōzū forma ē z exēplar. Et ideo tam de charitate
eius. q⁹ de charitate sanctorū quasi cōiūctim annorauim⁹. vt ex forma cha-
ritatis eius resplendeat quomodo fideles anime ipam in charitate saltē a longe de-
beant imitari. **E**t nota q⁹ dilectio dicit⁹ quasi duos ligans. diligētē videlicz rei
quam diligit. id ē amantē amato. Est enim amor amantis et amati quasi quedam
vnio potissimū in bonis. z naturaliter illud quod amat in sui naturā suū cōuertit
amatozē. Et hoc patet in saluatozē. quē dilectio quā habuit ad gen⁹ hūanum fecit
colligare z vnire sibi naturā hūanā. qū verbū caro factū est.

Dilexit maria dominū

Et toto corde. Quia cor illi⁹ ad vilius rei dilectōem nō fuit inclinātū amplius q⁹
dei. nec delectata est in aliqua specie mūdi ampli⁹ q⁹ in deo. omne bonū sibi existū-
mans esse in deo. vt p his omnib⁹ diligeret solū deum.

Maria
dilexit
dominū

Et tota aīa. Quia certissimū habuit animū in veritate. z firma fuit in fide. **U**n et
dictū est ei Luce. i. Beata que credidisti rē. Et istud etiā apparuit tpe dñice passi-
onis. Et nota q⁹ aliud ē amor cordis. aliud amor aīe. Amor cordis q⁹āmodo car-
nalis est. vt etiā carnaliter deū amemus. sed h⁹ nō potest fieri nisi pri⁹ recesserimus
ab amore oīs mūdialis rei. Amor g⁹ cordis nō intelligit⁹. sed sentitur in corde. quia
quodāmodo carnalis est. Amor autē aīe non sentit⁹ in corde. sed intelligit⁹. qz amor
anime iudiciū est.

Chriſoſ:

3fidoz?

Aug².

Grego:
Agri bu
go d scto
victore.

Berū. **I**te bñs berū. Dilige let toto corde .i. sapiēter. Let tota aīa .i. dulciter. Let tota ītu. **A**
te .i. fortiter. Let tota mēte .i. memoriter. Sic etenī dilexit maria sapiēter ꝑ cupi
scentiā oclorū. Qui enī diligit tpalia ei⁹ intellect⁹ auertit ab eternis. Dulciter. cō
tra ꝑcupiscētiā carnis. Qui enī dulciter deū amat. omnē carnalē dulcedinem vene
nū sicut vere est reputat. ⁊ qđd separat a deo. felle amari⁹ iudicat. dicēs de amato
rib⁹ voluptatū. Fel draconū vinū eorū. Dicit etiā qđ dulciter amat. Quā mag mul
tudo dulcedis tue dñe ⁊c. Fortiter. ꝑ timorē mundanū ⁊ humanū. Nihil timēs
eos qđ tpalia tollunt vñ corpus occidūt. Memoriter. ꝑ supbiā vite. qđ enim diligit
memoriter. dei iusticiā recolit incessanter. qđ ꝑ vna cogitatōne supbie pñū detrusit
angelū in ignē gehēne. Un. ij. Petri. ij. Si deus angel⁹ peccantib⁹ ⁊c. Sic diliger
bat iob dicens. xxxi. Semp qđi tūmetes sup me fluct⁹ timui deū. ⁊ pondus ei⁹ ser
re non potui.

Maria dilexit

Maria
dilexit

- Fortiter patrē. cui attribuit potentia. ⁊ h ex vi irascibili. implens illō Eccl. vij. In
omni virtute tua dilige eum qđ te fecit ⁊c.
- Sapienter filiū. cui sapientia. ex vi rationali.
- Dulciter spiritū sanctū. qđ dulcedo est patris ⁊ filij. ex vi cōcupiscibili. Unde ⁊ de spi
ritū sancto dicit ꝑcepisse. Sicut autē vna est substantia in trib⁹ psonis. sic singular⁹ et
vnica fuit marie dilectio in trib⁹ pprietariib⁹ supradictis.
- Memoriter humanitatē filij. cui dicit Isa. xlix. Nunqd obliuisci pōt mlier infantē
suū vt nō misereat filio vteri sui. ⁊ si illa oblita fuerit. ego tñ nō obliuiscar tui.
- Hec autē memoria qđ ad nos referenda est ad christū nascentē. patientē. iudicantē. et
elidit triplicem cōcupiscētiā.
- Memoria nascēt⁹ cōcupiscētiā oclorū. qñ panniculis innolūt⁹ iacuit in psepio.
- Memoria patientis cōcupiscētiā carnis que appetit delectabilia. qñ flagellat⁹ et
confixus pendit in patibulo.
- Memoria iudicantis supbiā vite. quādo deus franget omne supbū.
- Item dilexit maria sapiēter. qz vñctio qđ plena erat docebat eā de omnib⁹. i. canonica
Joh. ij. Plena enī erat duplici vñctōe. i. christo qđ interpretatur vñctus. ⁊ grā spūālī
cti. Et nota qđ dicit qđ hec vñctio docet de omnib⁹. que sunt simpliciter. vt spūalia
et celestia. non qđ sunt fm quid. vt tpalia ⁊ voluptates.

Dilexit sapiēter

Dilexit
sapiēter

- Id est. discrete. quia rationabile fuit obsequiū ei⁹. Sciebat enī ꝑgo prudēs qđ ho
nor reg⁹ iudiciū diligit. i. discretōz. ⁊ qđ qđd offert sacrificij. sale ē ꝑdiēdū. Lcui. ij.
- Item Discrete vt sup. Ipa siqdem fuit vas nouū. in qđ missum est sal in incarnatōe
vnigeniti dei. ⁊ in sale sapiētia vñ discretio designat. iij. Regū. ij.
- Ite. Discrete. bona familiaria qđ ei dñs faciebat fatue nō ostendēs. sed sapiēter ab
scondens. Erat enī mlier sensata ⁊ tacita. Eccl. xxvi. cōseruās et conferēs ī corde
suo qđd de filio dicebatur. Sciebat enī qđ dēnudat archana amici. i. christi. ꝑ
dit fidem. Eccl. xxvij.

Berū.
Grego.

- Item Discrete. bona specialia qđ ꝑ dño faciebat ī abscondito faciēs. Un clausa ī tha
lamo inuēta est ab angelo clauso sup se ostio patrē suū exorās. sicut dicit bñs ber.
Gregori⁹. Sufficit iustis ab illo videri. a qđ expectāt remunerari. Ipa etiā docet
nos h modo diligere. Un filiū natū statim occultauit sub velamīe pānoz. docēs
nos occultare partū boni opis nñi. Ideo etiā moyses trib⁹ mētib⁹ occultabatur.
Exo. ij. Pensis dñs a mēte qđ est defectus. In nobis enī triplex est defect⁹. cor
dis. oris. opis. Ideo qñto min⁹ boni lucramur. tāto magis necesse habem⁹ illō
occultare et sollicite ꝑsuare. exemplo paupis mercatoris. qđ quo min⁹ habet catal
li sollicitius negociat.

Aug⁹.

- Item Discrete. ꝑ omni obseqo quod dño faciebat ipm solū in pñiū petēs. nō lau
dem hñanā aut aliqd hñmōi. qđi diceret illud ad Phil. iij. Omnia reputavi vt ster
cora vt christū lucrificā. Aug⁹. Hoc fine ⁊ h studio colend⁹ ē de⁹. vt sui cult⁹ ipe
sit merces. Nā qđ colit deū vt aliqd mereat. iā deū nō colit sꝑ illō qđ affeq ꝑcupiscit.

Virtutes marie

Vd est sollicitudo ne deum offenderet verbo vel facto. humi aut signo. cogitatu aut de
siderio. vel hmoi. recolens illud michae. vi. Sollicitus ambula cum deo tuo.

Dilexit dulciter

R

Dilexit
dulciter

Quia dulcedo generabat in ea ex triplici recordatione. misericordie. gratie et glorie. **D**ile
ricordie. quia deus in sanctificatione eius remiserat originale peccatum. **G**ratie. quia ipsam imple
uerat ad omnes virtutes et omne opus bonum. **G**lorie. quia sperabat se remuneranda super meritis.

Quia amaritudines presentis seculi dulces reputabat. et inundationes maris quasi lac sus
gebat per amorem unigeniti sui.

Quia quodammodo dulcis visa est ei angustia passionis unigeniti sui. licet ei merte com
passa sit. ob desiderium virtutis et salutis generis humani. **U**n. Dulce lignum dulces cla
uos. non solum christo patienti. sed et matri participant. qui per amaritudinem tormenti sciebant
genus humanum rediturum ad dulcedinem paradisi. **U**nde **L**u. xv. Epulari et gaudere op
tebat per reuersione filii prodigi ad misericordiam piissimi patris. **I**bidem. Congratulamini
mibi. quia inueni drachmam quam perdideram. **J**oh. xvi. Mulier cum parit etc. **Q**uod dicitur matre
et filio per intelligi. **I**n passione eius filii peperit quodammodo mater. quia tunc primo sensit do
lores puerpe. **U**n. de ea predictum fuerat **I**sa. lvi. Antequam parturiret peperit etc. **Q**uis
audiuit unquam tale. **S**ed humano genere per passionem redempto. inferno spoliato. et filio
suscitato. iam non meminit pessure propter gaudium. **I**ntra inuenies istud.

Dilexit fortiter

S

Dilexit
fortiter

In omni virtute sua eum qui se fecit diligens. **E**ccli. vii. et propter eum nihil timens. **D**at
thei. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus etc. **P**erfectus enim timor domini facit dilige
re fortiter. **U**n. puer. xiiij. **I**n timore domini fiducia fortitudinis etc.

Pro eo quantalibet aduersitates patienter sustinens. iuxta illud puerb. xij. **Q**ui negli
git damnum propter amicum. id est christum. fidelis est.

Pro aliquo aduersitate ab eius amore non recedens. quia sicut dicitur puer. xvij. **O**mnis tempore
ita in aduersis quasi in prosperis diligit qui amicus est. **Q**ui enim christum non diligit in ad
uersis sicut in prosperis. amicus non est.

Pro nulla aduersitate nec etiam timore mortis ipsum negans aut deserens. sicut fecit pe
trus presumptuosus. **E**t hoc manifeste in passione apparuit. quando fugientibus discipulis
stetit imperterrita iuxta crucem. **J**oh. xix. **T**imor enim non erat in charitate eius. quoniam perfecte
diligebat. id est. **J**oh. iij. **P**erfecta charitas foras mittit timorem.

Quia dilectio eius fortis fuit ut mors. **E**sti. viij. **Q**uia sic mors non moritur. sic charitas eius
numquam excidit. **U**n. dicitur filio **D**iere. xxxi. **I**n charitate perpetua dilexi te. **I**mpletum est enim
in ea illud **E**ccli. xij. **O**mnis vita tua dilige deum.

Quia si fieri posset secundum beneplacitum diuine voluntatis mori pro eo et cum eo desiderauit.
nec vite sue peperit per dilectionem. sicut nec filius. **P**ro eo. ut dixisse visa sit cum dauid. ij.
Regum. xvij. **Q**uis mihi det ut pro te moriar fili mi iesu. **C**um eo. quia et si animam suam non
posuit per redemptionem generis humani. exposuit tamen. et quod potuit fecit.

Dilexit memoriter

T

Ite beata virgo dilexit memoriter. iuxta illud **E**ccli. xxxvij. **N**on obliuiscaris amici tui
in animo tuo. **I**sa. xlix. **N**unquid potest obliuisci mulier. ut super. **I**deo etiam dicit ipsa **C**an
ticorum. i. **F**ascicul' mirre dilect' me' mihi. iter ybera mea comorabit'. **Q**uasi dice
ret. **D**ilect' me' mihi. singulariter et specialiter. ipse est **f**ascicul' mirre. id est. multarum
amaritudinum congregatio colligata vinclo tenacis memorie. et iste fascicul' comora
bit' inter ybera mea. id est. in corde meo. quod est inter ybera conclusum. quia non possit ei
non pati. non possit ei non commori. quem genui. quem lactavi. qui pro me tot amaritudines tole
rauit. **E**t si quasi pertransisse videtur ei filius **T**reno. iij. dicens. **R**ecordare paupertatis et trans
gressiois mee. absinthij et fellis.

Aliter ut expositio pueniat tam marie quam fidei aiel **D**ilectus me' qui diligit me et diligi **U**
tur a me. mihi. ipsum amari et passionem eius imitari est **f**ascicul' mirre. et iste fascicu
lus inter ybera mea comorabit'. **S**uma est. **T**ota congregatio tribulationum et passionum
dilecti mei quasi pro salute mea sustinuit nunquam a memoria mea excidet. **D**ilect' autem ma
rie proprie fuit ei **f**ascicul' mirre. in passione. quoniam mita potat' est. sicut dicitur **D**ar. xv.

Fo. lxxv.

m

et dederunt ei mirram vinum etc. et qui de cruce ablat? mirra et aloë inunct? e. Joh. xix.
 Tibi autē qsi discretive dicit ipm fuisse fasciculū. imo maximā fascē. pl? enī oib?
 ei doluit. et ois plaga tristitia cordis ē. Eccl. xxv. qz pl? oib? dilexit. Mirra enī
 medicinal? est infirmis. id dñs in passiōe quā sustinuit p salute magni egroti. i. to-
 ri? mūdi vinū mirratū a militib? accepit. Et nota q fidel? aīa ipm appellat fascicu-
 lū. nō fascē. qz leue ducit p amore ei? qd d laboris iminet et doloris. et qz nō sunt
 odigne passiōes hui? tps ad futurā glām q reuelabit nobis. ad Ro. viij. Id enī
 momentaneū et leue tribulatiōis nre etc. iij. Chor. iij. An nō fascicul? cui? on? leue
 et ingū suauē. Dat. xi. Nō dico q leuis fuerit in se mort? aspitas et amaritudo. s?
 dura et gnis. Sed ei? imitatio leuis ē diligēti. Ideo nō dixit simpliciter fascicu-
 lus mirre dilect? me? s? addidit mibi. qz vere amari nūq? ē difficile. Ideo et dile-
 ctū vocat. mōstrās vim amoris omnē amaritudinis molestiā supare. Un? bñs berū.
 ad monachos suos. Erit qñq? nobis ingens cumulus glie. q mō ē fascicul? mirre.
 Sequit? Inter vbera mea p morabit? Hoc ad lram. qñ mater gestabat eū in bra-
 chijs suis. Inter vbera. i. in principali cordis mei. p morabit? s? in finē. p mor-
 rabit? hūmōs inde recedēs. Vel p morabit? q ad oēs circūstātiās passiōis. qd ostē-
 dit p colligatiōem fasciculi. Vbera spōse v? marie aut fidel? aīe. p passio et p gūla-
 tio. Vel meli? iuxta sensum lre. gratitudo et hūilitas. q maxime spōsum detinent et
 delectāt. Eo enī ipso q nos tāq? bñficijs indignos p hūilitatē agnoscam? et p gū-
 tudinē grās agere nō cessam?. christū nobiscū inseparabiliter et delectabiliter reti-
 nem?. q dicit puer. viij. Delicię mee esse cū filijs hoīm. Ecōtrario nihil mag? fugat
 et elōgat sponsum. q supbia et ingritudo. Sponsa g? qz inter pspa et aduersa versat?
 hūc fasciculū inter vbera sua collocat. vt nec lera extollāt. nec tristitia deiciāt. Bñs
 berū. Tu quoq? si sapiis imitaberis sponse prudētiā. et hūc mirre tā caz. fasciculū d
 principali tui pectoris nec ad horā patieris auferri. vt possis dicere et tu fascicul?
 mirre dilectus meus mibi etc.]

Berū.

Berū.

Aliter. Fascicul? mirre fuit christ? in veteri lege. sed inter vbera marie fact? est. i. di-
 lectus. i. suauis et dulcis. Sicut enī sanguis in se horribil? in vberib? efficit lac
 qd dulce est et delectabile ad videndū. sic fili? q i lege erat terribil? inter marie vbe-
 ra fact? est miris. Un? et ipa dicit mater misericordie. L. Comorabit? dicit. Et p po-
 sitōem vocabuli designat q maria nō soli? fili? est habitatio. immo toti? trinitat?
 et habitatio gaudiosa. Un? ppter B videt? sic posse intelligi ille xpus. L. Sicut letan-
 tiū omniū. s? triū psonarū habitatio est in te.]

Charitas marie fuit

Inseparabilis. tanq? spōse ad spōsū. dilecte ad dilectū. matris ad vnigenitū. De hac
 inseparabilitate dicit ipa cant. iij. Tenui eū. nec dimittā. Itē Can. viij. Dura vt iher-
 n? emulatio. i. dilectio ei? qz sic infern? quē semel scipit nūq? dimittit. sic ei? cha-
 ritas nūq? excidit. nūq? dilectū dimisit. Un? et potuit se dicere filio illō hie. xxi.
 In charitate ppetua dilexi te. Itē illō. ij. Regū. i. Sicut mater vniciū amat filius?
 ita te diligebā. Itē illō ad Ro. viij. Quis me sepabit a charitate dei etc. Tribulatiō
 an angustia etc. Ibidē. Scio qz neq? mors neq? vita etc. et ponit. xi. adiectiua. Si
 g? in tantū dilexit regē suū miles regis. quantū putas dilexisse filiū regē genitricē re-
 gis. vtiq? multo ampli?.

Insuperabilis. Quod pñet ad diligere fortiter. Un? cant. viij. Fortis est vt mors
 dilectio. dura vt infern? emulatio. Qd de charitate christi pmo et pncipaliter intel-
 ligū. Qui bñ fuit fortis vt mors. qz p charitatē mori dignat? ē. Joh. xv. Maiore
 charitatē nemo habz etc. Et ne moreremur eternaliter. separata est aīa ei? a corpe. qd
 est mori tpaliter. Charitas etiā marie fortis fuit. Vt mors. Imo fortior morte. qz
 filiū in tantū dilexit. et hūani generis redēptionē intātū optauit. q mori p filio v?
 p mūdi salute cū filio desiderauit. sicut dictū est sup. In illis etiā est charitas fortis
 vt mors q mūdo moriū? vt dilectio vīat in eis. Mors ei tollit tpalia. et aufert vsū
 sensuū. L. Dura. i. et infernus. fuit emulatio. i. dilectio ei? qz cōstantiā ei? nul-
 la fregit violētia psecutionū sicut qui in inferno sunt nulla frāgi possunt. violētia

A

B

Virtutes marie

tormentorū. **I**te de charitate dicit paulo post. **L**ique multe nō poterūt extingere charitatē. nec flumina obzuet eā. **A**q̃ multe. i. oimode penalitates q̃s sustinuit i filiolo nō po. extin. cha. **M**arie scz. qz ipi? charitatis absorbebat ardore. sicut ardo re solis vel ferri igni absorbet aq̃. **U**nde de charitate ei? dicit **Sap. xvi. l.** In aq̃ tribulationis. que ignē extinguit. **I**mpetere charitatis lignis. i. marie charitas lplus valebat. let aq̃ obliuisceret extinguentis nature. **S**equit. **L**ec flumina. i. impetus tribulationū q̃ntuscuq̃s. **L**obzuet eam. **I**mmo q̃nto forti? impulsā ē. rāto firmius stetit. qz fundata erat sup̃ firmā petrā. que ē christ? **D**at. vij. **I**te **I**nsupabil? qz dilectio fili? absorbebat i ea omnē aliā dilectōem. sicut magn? ignis absorbet ignē cādele. **D**ilectio enī ignis est quē dñs venit mittere i terrā **L**uc. xij. q̃ videlicet igne vehemētius inflāmauit aīam mris sue. **U**nde rīpa dicit **L**anti. v. **A**īa mea liq̃facta est. sicut metallū durissimū p̃ vehementiā ignis liq̃fieri potest.

Insatiabilis. **Q**uia charitas ei? erat ille ignis de q̃ dicit puer. xxx. **I**gnis fō nūq̃s dicit sufficit. **B**ustauerat enī quia suauis est dñs. q̃ dicit. **Q**ui edūt me adhuc elu riet rē. **E**ccl. xxiij. **I**deo ipa dicebat. **S**ituit aīa mea ad deū fontē viuū. **S**ic ei fons viuus sp̃s scaturit aquas nouas. sic fili? eius q̃ est fons vite ei sūmistrabat iu giter de seipso delectatōes nouas. imo etiā tota trinitas. cui? erat tridiniū. **U**n q̃ dā dicunt q̃ viatrix p̃phēdebat. **Sap. xviij. l.** Usq̃ i celū attingebat stans i terra.

Singularis. **Q**uia extra deū nihil q̃siuit dicit. **U**nā peti a dño hāc req̃rā rē. **C**ha ritas ei ei? erat vehemēs r bñ ordiata volūtas. sic diffinit bñs ber. **A**ug? d̃ do mino. **Q**uicqd̃ mihi p̃ter illū est dulce nō est. q̃cqd̃ vult mihi dare dñs me? totuz auferat. et se mihi det. **Q**ui enī diligit christū p̃pter tpalia que largit. nō est amor eius singularis. s̃ adulterin? **S**icut meretrix diligit leccatorē et ei applaudit q̃ diu habet qd̃ det. nudū fō expellit. sic amator tpaliū diligit christū. **U**n. **C**onfite bi? tibi cū benefecer? ei. **D**e tali dilectōe dicit pabo. xxi. **L**ū defecerint ligna. bñ ficiōrū tpaliū. **E**xtinguet ignis. i. dilectio cessabit. **I**te singularis fuit ei? dilectio. qz nec simile habuit nec habitura est.

Agilis. nō tarda. nō pigra. nō torpida. sed veloc. motus. et p̃mouēs. **U**n con cepto saluatore ascēdit in mōtana cū festinatōe vt p̃gauderet elizabeth. **F**ugit cū filio in egiptū ad p̃ceptū angeli. **D**at. ij. **R**etulit filiū in terrā israel **D**at. iij. defū ero herode. **U**n et designat p̃ seculū salomōis. qz omī agilitate r seruoze animi ad q̃libet bona exercitia fm̃ beneplacitū diuine volūtatē se circūferebat. **D**e hac mo bilitate bñs ber. **Q**ui amat ardēt? currit veloci? et puenit citi? **E**t qz ipa ama uit ardenti? vñ q̃si effrenate dicit. oscule? me osculo oris sui. r tota die dicit i canē. amore lāgueo. ideo cūcurrit veloci? oibus. et citi? puenit ad brauiū vite eterne. sto la immortalitatis vt credi? corpaliter iā induta.

Incessabilis. i. p̃seuerās. qz charitas ei? nunq̃s excidit. qd̃ de p̃fecta charitate intelli git. **U**n r dicit filio hiere. xxi. **I**n charitate p̃petua dilexi te. **S**ilaba? ei ei? cha ritas charitati fili? de q̃ **J**oh. xij. **L**ū dilexisset suos q̃ erāt in mūdo. i. finē dilexit eos. **A**d qd̃ etiā ipē inuitat oēs fideles **J**oh. xv. dices. **M**anete in dilectōne mea. **I**te **D**at. x. **Q**ui p̃seuerauerit vsq̃ in finē. saluus erit. **I**nchoantibz enī p̃miū p̃ mittit. sed p̃seuerātibz dat. sicut dicit autoritas.

Feruens et calida. **E**i? enī dilectio calor r seruoze est. **C**alor. **U**nde. **N**ō est q̃ se ab scōdat a calore ei? **S**eruoze. **S**eruēter ei diligit. sic dicit bñs ber. q̃ ita obziet amo re q̃ n̄ cogitat maiestātē. **S**ic diligebat maria cū dicebat. **O**scule? me osculo oris sui. **E**t in s̃ s̃bo bñ apparet q̃ erat debriata. **S**i q̃ratur q̃ vino. ipa rñdet **L**anti. i. **B**otrus cipri dilect? meus mihi. **B**rādis botrus r forte vinū. r ex multo potu fortis vini sequit ebrietas. **Q**uāto magis enī deo q̃ ignis est primauit. rāto magis inflāmata est charitate. qz ipē deus charitas est. **I**deo dicit bñs ber. **M**aria qz plus omnibz dilexit. singulare miraculū de? pater in ea p̃petrauit. **I**deo etiā dicit ipa **L**anti. v. **A**nima mea liq̃facta ē. p̃ incēdiū charitatis. sicut metalla liq̃fiunt p̃ vehementiā ignis. **I**te **L**an. fm̃ aliā trāslatiōem quā ponit grego. **U**ulnerata cha ritate ego sum. **E**t nota q̃ ignis charitatis suauiter ardet. sed nō ledit. accēdit

fo. lxxvi.

m 2

Berñ.
Aug?

Berñ.

Fuit ca
ritas ma
rie

Berñ.

Berñ.

sed nō psumit. Vel nō psumit ad lesionē: et si ad purgatōem. Culpā enī psumit si inuenit. nō naturā. sed eā purgat et fouet et nutrit. Sicut ecōtrario ignis pcupiscē tie nutrit et fouet culpā. et magna ex pre ledit et psumit naturā.

Penetratiua et acuta. Charitas enī intrat et penetrat. nec cessat donec veniat ad id qd amat. Nō enī sufficit ei qd amet absente. nisi possideat p̄sentē. nec satis est ei vt sit cū deo. nisi sit i deo. Nec magnū arbitrat̄ vt ducat ad oēm v̄itatē. nisi introducat in oēm veritatē vt illi inhereat et q̄ntū possibile est vñ cū illa fiat. Vñ enī charitatis ē ista. **Nihil adherere deo bonū est et c.** Talis vere fuit marie dilectio.

Inflexibilis et recta. Inflexibilis. qz ad aliud extra deū nō diuertit. Recta. qd idē est. qz deū dilexit sine reflexiōe ad tpalia. **Can. i. Recti diligūt te. Incuruati alia.** Rectus ē cuius intētiō ad deū ppter deū dirigūt. Sūt ei q deū diligūt cū bñfice rit eis. vel vt bñfaciat eis. q̄ntū dilectio et si tēdat ad deū. tñ reciprocā ad ip̄os. Et est talis dilectio sicut faucille gallice. **De q̄b dicit Is. li. l. Semite eoz incuruate sunt eis. i. reflexe ad eos. ad suū pmodū recuruate.** Sequit̄ in autoritate. **Dis q̄ calcat in eis ignorat pacem.**

Moraliter. Bona nō porrigit se ante. vt p̄sentia bona pcupiscat. Nō retro. vt ad ante acta mala p delectatōes respiciat. Nō dextrosū. vt in p̄spis p incōmētā se effundat. Nō sinistrosū. vt in aduersis p impatiētā excedat. Sed sursum p̄fert i cremētū suū. sursum habz cor. vbi christ̄ est in dextera dei sedēs. Et tal' aīa recte diligit deū. et recte collaudat. quia rectos decet collaudatio.

Intēra et intima. Intēra. qz p amoris desiderii sp in deū perrexit. Intima. nō superficialis. qz ad exteriora nō effluxit. Talis enī charitas cōpatur pinguedini inosla te. **Un. Can. i. l. Indica mihi quē diligit aīa mea. i. intima volūtas et affectio mea**

Larga et ampla. Quia oīa que dei sunt et dilexit et diligit. **Saracenos. iudeos. christianos.** Aliter tñ et aliter. **Un. et videt̄ dicere oīb generibz hoīm illd ad Phil. i. l. Testis enī mihi est de' quomodo vos oēs cupiā i visceribz iesu christi. filiū mei.**

Affectuosa et tenera. Tenerrime enī et affectuose afficit̄ erga ea que dei sunt. Unde legit̄ inter cetera dixisse theophilo. se mltū diligere gen' christianozū. maximeqz eos q̄ recta fide et pura p̄scientia currūt ad templū suū.

De charitate marie ad vñ gēitū suū

Ulo quomodo maria dilexit p̄fecte deū trinitatē. restat videre quomodo dilexit filiū deū et hominē.

Maria dilexit vnigenitū suū. Naturaliter. et plusqz alia mater posset diligere natū suū. Solet enī dici q puer naturaliter pl' diligit ab illo p̄nte cui' semē supabūdauit i cōceptu eius. qz ab alio. Ideo naturaliter pl' dilexit maria filiū suū qz aliq alia mulier. qz totā carnis sue materiā a carne materna traxit christ̄. **Un. marie dictū est Lu. i. Ecce concipies in vtero. i. ex causa intrinseca. nō sicut alie m̄lires q̄ recipiūt ab extrinseco vñ concipiūt. i. semen viri.** Hoc idē figuratū est p hoc p̄nomē te. qd est discretiū. vbi seq̄tur. qd nascet̄ ex te sanctū. Et te sola. nō ex te et ioseph. nō ex te et viro. Ad h' innuē dum dixit ei fili' **Joh. xix. l. Mulier ecce fili' tuus.** tot' tuus. qz tu' p̄nomen est discretiū. De hac materia plura habuisti supra. libro. i. ca. vij. titulo. benedictus fructus ventris tui. Et nota exēplum de duab' meretricibz qbus salomō fecit iudiciū de puero quē dedit vere matri. **ij. Regū. ij. Due iste m̄lires. synagoga et gētilitas.** Synagoga christū q̄si diuidit. dicēs ip̄m natū de ioseph et maria. **Un. ca. iij. l. Erubescat inde' infelix. q̄ dicit christū ex ioseph semine esse natū.** Gentilitas vult ip̄m integrū p̄suari. credens ip̄m natū ex sola virgine. et ideo illa ip̄m amisit. et ista cōquisiuit.

Carnaliter in bono sensu. qd est diligere ex toto corde. vt supra. Quia carnē christi tanta deuotōe. tāto studio fouit et nutrit. vt ad amorē carnis eius ab amore p̄ prie carnis imo omnis carnis suspensā. necessitatibz vagiētis. esuriētis. lactentis. crescentis. et h̄mōi. omnes cordis sui affectōes substerneret. Immo et de sua substantia ip̄m honorauit. **Prover. ij. que egressum de sinu patris ventris hospitio suscepit.** Rudum. i. purū deū. carne virginea et pannis induit. Et p̄ sensuz d' carne

Virtutes marie

Anselm⁹

Grego.

Dicro.

Maria
dilexit v'
nigenitū
suū

ppria admistravit pceptū. ⁊ de lacte pprio nutrimentū. Scdm naturā assūptē hu-
manitatis. esuriētē parit. lacte ⁊ gineo sitientē potavit. infirmū p infantiā ⁊ iacentē
nō solū visitavit. s; etiā balneādo. fouēdo. leniēdo. gestādo. frequitavit. ceteraq; oīa
ei humanitas obsequia exhibuit. **Comphēso** tandē et crucifixo q̄si in carcere posito
affuit. et cetera hmoi. **Un** sub figura ei⁹ aut in psona ei⁹ dictū ē **Luc. x.** **Bartha**
autē saragebat circa frequis ministeriū. **Lege** omdia beati anselmi. **Intrauit** iesus
i q̄dā castellū. **Idcirco** pueniēter potuit ipi dicere. **Defecit** caro mea ⁊ cor meū. **I**
et ideo tul. deus cordis mei pars mea. **Deinceps** eris. **In eternū.** **Et** ideo inter ce-
teras aues pparari p̄t specialiter philomene. q̄ dicit a philos qd est amor. ⁊ mene
qd est defect⁹. q̄si deficiēs p amore. **Un** maria potuit dicere patri. **Defecit** in salu-
tare tuū anima mea ⁊c. **Salutare** patris ⁊ noster salutaris. fili⁹ dei est. **Itē** **Lan.**
ij. **Fulcite** me floribz. **stipate** me malis. qz amore lāgueo. **Bene** aut lāguere se dicit
maria. v' fideis aīa. qz q̄nto se ad amorē spōsi accēdit. tātō ab amorē tpaliū lāgue-
scit. sicut solet mos esse lāguentiū. vt illa fastidiāt quibz agit vīta p mūis. **Nec** isir
mari sed lāguere se dicit. vt notet desideriū plenerās. quia lāgor dicit q̄si lōgus an-
gor. **Nec** debet sanari talis lāgor donec introducat amica i thalamū spōsi. qd v'e
pstat de virgine gliosa. **Ideo** sup illud **Lamore** lāgueo. dicit gregori⁹. **Dale** sana-
ta est anima q̄ vulnere charitatis nō languet.

Spiritualiter qd est ex tota aīa. **Quia** spūs est de⁹. **Joh. iij.** **Itē** i. ad **Ehorin.** vi. **Qui**
adheret deo vn⁹ spūs est cum eo. vnitate. s. amoris et gratie. **Un** **Lu. ij.** di-
xit ei symeon. **Et** tuā ipi⁹ aīam p̄trāsibit gladi⁹. **Dicens.** **Leuā** ipi⁹. **I** vnā matris et
filij aīam insinuauit. **Nec** enī vnio q̄ fit p amorē spūalis est. qz amor ignis est qui
materia sibi coherētē ignit. ⁊ in sui naturā p̄uertit. **Et** qz maria intini⁹ omni crea-
tura deo p amorē adhesit dicēs illi. adhesit aīa mea post te. ideo spiritualior omni
creatura effecta ē. **Unde** et appellat aīa ⁊ nō caro. **Prouer. xxv.** **Et** q̄ frigida aīe si-
riētī. i. i. mariel nūci⁹ bon⁹. i. i. gabriel missus ad eā. de terra lōginqua. i. de celo.

Viriliter qd est ex tota v̄tute. **Unde** ⁊ designata ē p eūā q̄ appellata est virago. **Be-**
nesis. ij. qz de viro suo sumpta ē. **Maria** autē virago. qz de ipa sumpt⁹ ē vir suus.
q̄n. s. ex magnitudine fidei p̄sentēs vt de sua substātia fieret christ⁹ hō. r̄ndit. **Ecce**
ancilla dñi fiat mihi fm s̄bū tuū. **Virago** etiā. i. viriliter agēs. **vouēdo** p̄ma v̄gi-
nitatē absq; omni pcepto p̄silio ⁊ exēplo. **Unde** in figura ei⁹ dictū est iudith. **rv.**
Tu gliā hierusalē. tu leticia israel ⁊c. que fecisti viriliter. ⁊ p̄fortatū est cor tuū eo qz
castitatē amaueris ⁊c. **Quere** libro. i. ca. vi. titulo. b̄ndicta tu in mulieribz. post me-
dū capitulū. **Multis** etiā alijs modis egit viriliter. qd longū esset enarrare. **Sed**
marime viriliter egit ⁊ viriliter dilexit in filij passiōe. ita vt ad titulū laudis ei⁹ et
glie sufficiat q̄ mentē ei⁹ tanta vis amoris accēderat. vt fugiētibz discipul⁹ oblita
serus fragil⁹. ipa cū lacrimis ⁊ astās cruci ⁊ p̄dolēs moriētē. animā suā p filio suo
⁊ si nō posuit. exposuit tamē. **Quis** enī sani capitis dicat ipam talē matrē a tali fi-
lio tā dilectā. min⁹ dilexisse filiū suū vnigenitū ⁊ talē filiū. qz dauid absalō p̄rri-
cidā. q̄ dicebat. **ij. Regū. xvij.** **Quis** mihi det vt p te moriar fili mi absalō. **Dicro.**
Qui⁹ acerbitate doloris afflicta. ⁊ pene crucis corde affixa. v̄tpote que pl⁹ oibus
doluit quia pl⁹ oibus dilexit. p̄ma ad monumētū currere nō potuit. licz postea vt
vere credit frequis et q̄n potuit nō defuit. **Nec** sunt pōdera dilectōis marie. q̄ p̄pō-
derant omniū sanctaz aīaz meritis ⁊ glorie.

Comunicatiue ⁊ largiter. **Charitas** enī ei⁹ ad nos apparuit i annūciatōe filij q̄n re-
spondit. **Ecce** ancilla dñi. cupiēs filiū p̄creare q̄ noster seruus fieret. **Et** ideo se no-
mīauit ancillā. qz partus ventrē sequit. **Quod** etiā innuit fili⁹ dicēs patri. **Seru⁹**
tuus sum ego. ⁊ fili⁹ ancille tue. **Seruūit** enī nobis filius virginis de b̄nplacito
matris vsq; ad ablutōem pedū. imo vsq; ad tolerantia passiōis. qz fili⁹ hoīs non
venit mīstrari sed mīstrare. et dare aīam suā redēptionē p multis. **Dat. xx.** **Ideo**
⁊ nos matri ⁊ filio debem⁹ retributionē seruitiū vt ad locū vnde exiit sumia re-
uertant. **Eccles. i.** **Unde** ⁊ ipē dicit nobis **Zacha. xi.** **Si** bonū est in ocul⁹ vestris
afferte mercedē meā ⁊c. **Sic** etiā ⁊ merito p̄t dicere ipa mater.

Fo. lxxvij.

m 3

Item **C**omunicatiue. **Q**uod apparuit in natiuitate filij. qñ. s. cum a q̄ tātās habebat **AA**
delicias. quē tenebat clausū in vtero. cū gaudio pepit. vt suas tanq̄s vltra liberal'
nobis sine inuidia p̄mūicaret delicias. quas sola possideret. si ex vtero ei⁹ fili⁹ na
tus nō fuisset. **I**deo dicit **I**sa. ix. l. **F**ili⁹ nat⁹ est nobis. nō sibi. qz meli⁹ nō poter
rat sibi nasci q̄s natus erat. **S**ed licz beata **M**rgo ipsum pmitteret exire de ventre.
excellēter tamē retinebat in mēte.

Item. **C**omunicatiue. qñ ipm natū noluit sibi q̄si ppriū retinere. sed quē sciebat
natū p salute mūdi p̄mūiter. pannis inuolutū velut panē in mappa reclinauit i p̄
sepio. **Q**uasi diceret boui ⁊ asino. **E**cce pabulū vestz. senū. s. carnis filij mei. **U**n ⁊
designat p illā mlierē que dedit filiū suū ad comedendū. iij. **R**egū. vi.

Li. i. ca.
ij. **A.** ha/
bet p̄sile.

Item **C**omunicatiue. qñdo ipm q̄dragesimo die p̄sentauit in tēplo vbi totus cōueni
ebat mūdus. q̄si totū mundū volēs de ipso mutare in possessionē ⁊ salūmā. ⁊ ad op⁹
toti⁹ mūdi suscepit eū symeō in vlnas suas. **S**ciebat siq̄dē q̄ sicut tull⁹ dicit. nul
lius boni possessio iocūda est sine socio.

Tul
lius
DD

Item **C**omunicatiue. qz tanta fuit marie charitas ad nos. vt q̄si gaudēter qdāmo
do sustinuerit mortē filij. ⁊ cū ipso desiderauerit si necesse esset mori ob redēptōez ge
neris hūani. **T**ūc enī ppter nūmā charitatē q̄ dilexit nos. ad **E**p̄he. ij. dedit vnige
nitū suū p scelere nostro. ⁊ fructū ventris sui p p̄ctis animaz nostraz. **D**ichee. vi.

Quare
maria sta
bat iuxta
crucē iesu

Un etiā stabat iuxta crucē filij. sicut dicit ambro. nō vt dolorē filij p̄sideraret. s. vt
salutē mūdi expectaret. **U**el ad hoc forte venit ad crucē. vt filiū videret mortē trā
sitorie gustaturū. qui de torzēte in via bibit. sed in eternū victurū. quia resurgēs ex
mortuis iā nō moriē. ad **R**o. vi. **U**el ad hoc etiā venit vt videret iesum. i. saluatōrē
salutē hoīm pcuratē. moriēte mūdo. sed victurū deo. **E**t hec videt cā p̄stantior.

Am/
bro.

Item alia de causa stabat iuxta crucē iesu mater ei⁹. **L**ic enī certissime sciret filiū suū
positū in statera crucē p̄ciū esse sufficiēs p peccatis toti⁹ mūdi. tamē si q̄s calūniare
tur p̄ciū hoc min⁹ esse sufficiēs. p̄sto erat seipam impēdere. dū tñ sic posset diuine
volūtati se p̄formare. **S**ic veditōz pipis intantū lucri auid⁹ est. qz pipi posito i sta
tera licz sufficiēt. par⁹ ē adhuc ad hūc. si illō sine additāmēto emptōrē viderit re
futare. **E**t p̄ pie intelligendū. ⁊ ad intellectū nostrz referendū est. **A**d h̄ autē se inter
posuit cruci ⁊ aq̄loni. ne diabolus signat⁹ p aq̄lonem posset eos impedire q̄ ve
nīre vellent p fidē ad brachia saluatoris extēsa. sicut fecit latro dexter. ⁊ sicut fecit
se videt cēturio ille ⁊ hī q̄ cū eo erāt. q̄ vidētes ea q̄ fiebant dixerūt. **V**ere fili⁹ dei
erat iste. **M**atth. xxvij.

P **P**

De chari
tate ma
rie ad nos

Tanta etiā fuit charitas ei⁹ ad nos. qz ex q̄ filiū p̄cepit ipm p mūdi salute pati deside
rauit. sicut videt velle ambro. **U**n secure dici p̄t et credi qz sicut dicit de patre **I**o.
han. iij. **L**ic de⁹ dilexit mūdū vt filiū suū vnigenitū daret. p mūdo rē. sic ⁊ dici p̄t.
sic maria dilexit mūdū. i. p̄ctōres. vt filiū suū vni. daret rē. p salute mūdi. **I**deo eti
am dicit **I**sa. ix. l. **F**ili⁹ dat⁹ est nobis. s. a p̄re. a m̄re. a seipo. a spūsc̄to. **S**i enim
abrahā intantū fuit obediēs. ⁊ voluntatē suā intantū p̄formauit diuine volūtati. vt
filiū suū vnigenitū quē diligebat ysaac voluerit imolari. **B**en. xxij. nec tñ p mūdi
salute. qd credendū existimas de maria filia abrahe. **P**ropter h̄ etiā de m̄re p̄dix
rat fili⁹ **I**u. x. **M**aria optimā p̄re elegit. s. p̄formare se p oīa diuine volūtati.

DD
Am/
bro.

Nō de charitate marie ad vnigenitū. videndū restat de dilectōe ei⁹ ad primū.
Matth. xxij. **D**iliges primū tuū sicut teipz. i. ad fruēdū dō. ad vidēdū de
um. ad vitā eternā possidendā. **U**el sic. **L**ic sicut teipm. i. i. grat⁹ nō symoniace. **S**e
ipm enī diligit hō gratis. nō ppter aliq̄m vtilitatē quā inde cōsequi existimet. **S**i
militer et gratis debet diligere primū sine spe alicui⁹ emolumētū t̄palis. **S**ic enim
diligit nos maria. que bonoz nostrorū nō eget. et si ei diligit fūctēs sibi. nō tamē
intozq̄t dilectōem illā in ppriū p̄modū. sed in p̄modū ipozū. **E**t idcirco desiderat
ip̄a vt ei seruiat. vt in nobis inueniat meritū qd retribuere teneat. **U**el sic dicit ang⁹
Seipm diligit hō id qd est. nō qz sibi sit pater aut frater aut soror. similiter primū
debem⁹ diligere id qd est. nō quia nobis sit pater aut frater aut aliqd. **U**el **L**ic sicut
teipm. i. i. sicut te velles diligi. qd duobz modis necesse ē implēri. p̄seruādo videlicet

Ang⁹.

RR

Virtutes marie

utraq[ue] partē iusticie. **Matth. vii.** Omnia q[ua]cunq[ue] vultis vt faciāt vobis hoīes. et vos facite illis. **Secda Thobie. iij.** Qd ab alio odis tibi fieri. vide ne tu aliq[ui]d alteri facias.

Item tribus modis diligend[us] est proxim[us]. **Voto. verbo. et beneficio.** scz corde. ore. et ope. **In voto** notat bonū desiderii. vt scz ei desideres q[ui]d boni tibi desideras. **In verbo** notat instructio. correctio. oratio. et h[um]i[li]t[as]. **In beneficio.** consiliū. auxiliū. et operū misericordie exhibitio. **De primo** ad phil. i. Testis mihi est de[us] quō cupi am omnes vos esse in viscerib[us] iesu christi. **De secūdo.** i. ad **Thes. v.** Corripite in quieros. cōsolamini pusillanimes etc. **De tercio** ad **Gal. vi.** Alter alteri onera portate. et sic adimplebit[ur] legē christi. **Alter alteri** onera portātes. sunt cōsiliū et auxiliū sibi iūce ipēdentes. **Trib[us] istis** modis diligit nos maria. o[mn]e bonū nobis desiderādo. **Pro nobis** iugiter erorādo. tā p iustis ne cadāt. q[ua]m p peccatorib[us] vt resurgant. **Misericordia** aut[em] et beneficijs ei[us] pleni sunt celi et terra. nec ē q[ui] se abscondat a calore eius.

Aliter. Diliges primū tuū sic teipm. **Leui. xix.** Diliges amicū tuū sic teipm. **Septuaginta** dicūt primū. **Ibi** interlinearis. **Sicut teipm.** i. ex quo teipm. s. ex charitatis affectu et effectu. **Vel** in q[ui] teipm. s. in deo. **Vel** ppter qd teipm. s. ppter deū. **Vel** ad qd teipm. i. ad grātiā in p[re]senti et ad gl[ori]am in futuro. **Vel** quomodo teipsum. s. sup res et corpus p[ro]p[ri]ū. et circa deū. **Qui** sic diligit primū. legē adimpleuit. **Ro. xiiij.** **In** his duob[us] mādaris tora lex pēdet et pphete. **Matth. xxij.** **Aug[ustinus]** dicit q[ui] noīe primi intelligit oīs hō. **Itē** sup illud **Dat. xvij.** et **Lu. xvij.** Si peccauerit in te frater tu[us] etc. dicit **Aug[ustinus]**. **Quādo** audiete me fratri meo q[ui] scz facit iniuriā. absit vt illā iniuriā a me putē alienā. **Exemplū** de moyse. q[ui] interfecit egiptiū inu[n]tē fratri suo. **Erod. ij.**

De q[ua]tuor cardinalib[us] virtutib[us] marie. Et primo de iusticia marie. **Ti. xvij.** **Isto** de trib[us] theologis virtutib[us] marie. videndū est quō i se habuit q[ua]tuor cardinales virtutes. s. iusticiā. prudentiā. fortitudinē. et cōpantiā. **Dabit** enī iusticiā qua filij sui exēplo induta est vt lorica. **Isa. lix.** Nam sicut lorica impenetrabilis est spiculis et lanceis. sic illius iusticia et peccati imunitas nullis reprobatoib[us] q[ui] iacula sunt inimici vnq[ue] potuit penetrari. **Necesse** aut[em] fuerat vt fortis mulier indueret h[um]i[li] lorica. cū ad hoc a deo p[re]parata esset. vt adiutorio eius fortis illū qui suū atriiū sedule custodiebat fortior supueniens. scz dei filius debellaret. **Luce. xi.** Nam tūc in manu femine tradidit de[us] s[er]pharā. **Judith. iij.** et v. illius scz vnice et hebreē mlieris. q[ui] fecit cōfusiōes i domo regi[is] nabuchodo. **Judith. xiiij.** **Sunt** autē tres gradus iusticie principales. p quos omnes in culmē virtutū ascendit beata virgo nostra. **Primus** subijci maiori. **Secūdo** nō p[er]ferri equali. **Tercio** subijci minori. **Primus** inchoat. **Secūdo** p[ro]mouet. **Tercio** cōsummat. **Igit[ur]** maria nō solū iusticiā. sed et omne iusticiā obrinuit. q[ui] cū facta esset mater regis eterni et hoc sciret. nō dedignata est m[is]strare elyabeth. mater regi[is]. matri militis. **Dater** summi dei. matri hoīs puri. **Dater** dñi omnium. matri serui empticij. **Unde** dicit ei elyabeth. **Unde** hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me. **Dater** saluatoris. matri p[re]conis. mater verbi summi. matri vocis. **Sed** qd postmodū dicitur[ur] erat dñs iohi. potuit maria dicere elyabeth. **Sine** modo. sic ei decet nos implere omne iusticiā. id ē p[er]fectam humilitatē. **Matth. iij.** **Item** quia in omnib[us] cōsummatā iusticiā obseruauit. ideo figurata est p annā. cui[us] vultus nō sunt in diuersa mutati. i. Regū. i. et hoc iuste. Nam anna grā. et ipa dicta est grā plena. **Itē** iusticia reddit vniciq[ue] qd suū est. et ipa angelo salutanti discretā reddidit responsionē. scz. **Quō** fier istud. **Deo** laudē et gr[ati]arum ac[ti]onem. dicens. Magnificat aīa meā dominū etc. **Hoīs** sufficientē instructōem dicēs **Joh. ij.** Qd cūq[ue] dixerit vobis facite. **Itē** ipa reddidit que sunt cesaris cesari. et q[ui] sunt dei deo. **Reddidit** enī deū mūdo quē p euā mūdos amiserat. et mūdū. i. amatores mūdi quantū in se est reddere deo nūq[ue] cessat. p[er]cibus meritis et exemplis. **Per** ipam enī specialiter factus est et deus mūdi. et mūdus dei.

De prudentia marie // Titulus xix.

Prudētia est discretio boni et mali cū vni⁹ appetitū et alteri⁹ detestatōe. **Alie** **A**
Macro- **P**rudētia est mūdū et oīa q̄ in eo sunt diuīorū p̄tēplātōe despīcere. et omne
bius cogitatōez animi ī sola dīnīa dirigere. Ita describit macrobi⁹ prudentiā in
 somnio scipiois. In euāgelio matth. xxv. de q̄nq; prudētib; virgīb; legī. p̄ quas
 signant q̄nq; prudētie. q̄s omnes repire est in maria. q̄ fuit p̄go prudētissima. Cō
 sistit autē prudētia in mal' cauēdis. q; facit astutū. Un̄ dñs hanc cōmēdat **Mat**
 thei. x. Estote prudentes sicut serpentes.

Prima autē eius prudētia. q; sibi cauit a mūdi vanitate. Un̄ inuenta ē ab angelo do **B**
mi sedens vlt̄ forte orās. sicut dicit bñs bñ. Nec in forib; dom⁹. sicut illa salomo
 nica mlier. puerbio. ix. sed magis vt credī in p̄clauī. scīēs q; in cūctis q; foris sūt
 dicet ve ve **Amos**. v. et recoles qd dīne acciderit ex euagatōe. q̄ ideo corrupta ē. q; **q;**
 vaga. **Gen.** xxiij. Ideo autē signata ē p̄ sarā vxorē abrahe latitantē in tabernaclo
Gen. xxiij. et p̄ sarā filiā raguelis. **Thob.** iij. orantē in supiori cubiculo domus sue.
 et p̄ iudith. viij. q̄ clausa manebat in cubiculo. ī secreto oratorio cū puellis suis. i.
 cogitatōib; hūilib; et mūdīs. et affectōib; sanctis. Et p̄ h̄ q̄ gabriel angel⁹ ingres
 sus est ad eā. tūc angel⁹ magni p̄silij ingressus ē ad cor eius. quare dixit de eo ga
 briel. Dominus tecū.

Secūda. q; cauit sibi ab euagatōe. cōtra h̄ qd p̄q̄rit p̄s. Cor meū dereliq̄t me. **Propt̄** **E**
 hoc p̄cipue de ea p̄t illd̄ intelligi qd dixerat dñs **Osce** ij. Ducā eam ī solitudinē.
 animi scz. L. et loquar ad cor ei⁹. In solitudinē ducta erat a dño. q̄n sola claudēba
 tur in thalamo. Ad cor ei⁹ loquebat dñs p̄ angelum dicentē sibi. Aue gratia ple
 na. et cetera que sequunt.

Tercia. q; turbata est ī sua exaltatōe. exēplo dauid patris sui. qui dicit. exaltat⁹. hu **D**
 miliatus sū et turbat⁹. cōtra h̄ q; lucifer de sua exaltatōe supbiuit. et contra eos q;
 suos adulatōes secū tenēt in quoz laudib; gloriānt.

Quarta. q; cogitabat d̄ salutarōe. Hoc inuenies paulo infra. Siq̄ dē q; prudēs erat **E**
 p̄go. n̄ solū qd loq̄ret. s; cū loq̄ret. et qd dēceret eā loq̄. p̄siderauit prudēt et discrete

Quinta apparuit ī interrogatōe et b̄cui r̄sōe. **Parab.** xviij. Qui moderat f̄mōes suos
 docet⁹ et prudēs ē r̄c. **Infra** ti. xxi. de p̄bis ei⁹ inuenies hec oīa ad plenū ī medio ti.

Et nota q; tres mlieres q; figurāt mariā cōmēdant a prudentia. **Pr̄ia** abygaīl. q̄ erat **E**
 prudētissima et speciosa. i. **Regū.** xxv. et hec p̄ prudētiā malū īmīnēs viro suo et do
 mui sue p̄cauit. et dauid iratū p̄ nabal stultū p̄boruz suoz subtilitate placauit. Et
 nota q; abygaīl interpretat p̄ris mei exultatio. q; de ea exultat pater et fili⁹ et spūs s̄s
 ctus. et ip̄a orādo impetrat a p̄o dauid ne statī interficiat nabal stultū et pessimū. i.
 gen⁹ hūanū. **Secūda** mlier thecutes. cui dixit ioab. ij. **Regū.** xiiij. Lugere te simu
 la r̄c. et hec malū qd iā euenerat q̄si aboleuit dauid patri suo recōciliās absalō fra
 tridā. Sic maria p̄bis prudētib; christo recōciliat homicidas frat̄s. a. spūs sui.
Tercia mlier in abela. ij. **Regū.** ix. q̄ dixit ioab. Nunqd̄ subuertere vis matrē ciui
 tatū in isrl. Et hec caput sibe q̄ seditōez mouerat p̄ dauid p̄ciet ad ioab. et ciuitas
 saluata ē. Sic maria sub pedib; p̄triuic barrabā. i. diabolu. q̄ p̄pter seditōez quaz
 mouerat ī celo qd est regnū verū dauid. et homicidiū qd p̄petrauerat in seditōe q̄n
 se et suos p̄plices interfecit. vñ et dicit homicida a p̄ncipio. **Joh.** viij. missus est ī
 carcerem inferni. **Lu.** xxiij.

Itē Gloriosa virgo prudētissima virginū habēs lāpadē itegerrime virgitat⁹. et oleū **F**
 mīfīcordie ī oīb; vasis suis. In vase cordis p̄ affectū mīfīcordie. In vase manuū
 p̄ effectū. In vase oris p̄ benignitatē oratōis.

Maria fuit prudens

Prudēt cogitās q̄lis est; āgelica saluatio. Cū ei sub lege nll'a est; mlier sine maledi
 ctōe vlt̄ sterilitat⁹ vt p̄gines. vlt̄ corruptōis vt m̄fcs. merito cogitabat quō diceret

Maria Quia cū scīret sub lege nō esse plenitudinē gr̄e. q; lex neminē duxit **Lur** ei. **Aue.**
 ad p̄fectū. a d **Deb.** vij. mirabat quō plena gratia diceret.

Maria Quia cū audīss; p̄cipies et p̄ces. p̄ferebat p̄ba ysa. vij. dicēs. ecce p̄go p̄cipiet et pariet

Virtutes marie

filiū. cum verbis angeli dicētis. ecce p̄cipies in vtero ⁊ paries filiū ⁊c. **C**erta d̄ fa-
cro. sed dubia de modo.

Ore vel smone. Quia certificata de mō cū dictū esset ei. spūsc̄tus sup̄ueniet ī te ⁊c.
fidē quā in corde habebat ore exp̄ssit dicēs. **E**cce ancilla dñi ⁊c. **I**te prudēs smōe.
q̄ cū summa deuorōe postulauit qd̄ ei p̄mitteret impleri. subiungens. **F**iat mihi
sm̄ verbum tuū.

Ope. Quia cōcepto filio dei spontanee et deuotissime se hūiliauit ad f̄uendū eliza-
sabeib. iuuēcla sc̄z virgo m̄lieri veterane. **E**t ad h̄ morata est cum ea trib̄ mēsis
sicut dicit **A**mbrosius in libro de ḡginitate.

Ambro.

De fortitudie marie quere libro sexto.

titulo nono. q̄ maria mulier.

De rēperātia vel modestia marie que

re titulo de pprietatibus virginis.

De pauprate marie. **¶** Titulus xx.

Diero

Pauprate que est p̄ritio spūs. i. hūilitas. non dubiū pauprimā fuisse mariā. **A**
pauprate etiā. i. abdicatōe tpaliū. **U**n ⁊ m̄liere q̄stuariā appellat eā hierony-
mus. que cū acu ⁊ fuso vnde viueret ⁊ nutrir̄et filiū lucrabat. vt de ea ad li-
terā videat posse intelligi illd̄ puer. i. fi. **D**anū suā misit ad forria. ⁊ digit i ei⁹ app̄-
hēderūt fusu. **E**t nota q̄ licz paupcula. nō tñ legif aliqd̄ medicasse. vel p̄ tpalib̄ ha-
bendis filiū erorasse. **E**t q̄ pauprima fuit p̄t̄ ex h̄ q̄ in p̄pā ciuitate. i. bethleē. q̄
ex patre suo dauid sibi q̄si iure hereditario debebat. dei filiū paritura hospitū nō
inuenit. q̄ vnde illud p̄duceret fortasse nō habuit. et iō in diuersorū secessit. ⁊ ibi
p̄p̄t saluatorē. **I**n h̄ etiā q̄ filio nato nō habuit pelles q̄b̄ eū ī media hyeme opi-
ret. s̄z inuoluit pannicul. **I**te in h̄ q̄ ip̄m nō potuit ponere in lecto vel p̄clau. **U**n
reclinauit in p̄lepio. **I**n h̄ etiā q̄ fabro erat desp̄sata. sicut dicit iudei **Joh. vi.** et
tales fere vbiq̄ paupes sunt. **I**n hac aut̄ tanta pauprate fuisse largissima p̄p̄bat. **B**
q̄ licet fusu app̄hēderit vt victū q̄reret. tñ manū suā apuit inopi. ⁊ palmas suas
extēdit ad paupem. nō sollicita de crastino. **C**redendū est ei q̄ illi br̄ reges q̄ filiū
ei⁹ celi regē ⁊ dñm cognouerūt. nō modicū sed magnū qd̄ ei obtulerūt large. **U**n
d̄ **Mat. ij.** **E**t ap̄s in bursis. s̄z thesaur̄s suis obtulerūt ei munera. **I**nō mun⁹ vni-
cū. **E**t immēsis etiā munerib̄ munerauerūt ioseph et mariā. put legif in apocriso
de infancia saluatoris. **D**icit tñ qd̄a q̄ ideo dicit de magis **L**uenerūt puez cū ma-
ria matre ei⁹. **I**nō cū ioseph. q̄ diuina dispositōe actū ē vt qñ illi venerūt absens essz
ioseph. nede illo crederet christū esse natū. **U**n sup̄ locū illū dicit **hilar⁹.** q̄ ioseph
nō legif post natiuitatē christi vir marie dicit. in q̄ inuuit q̄ aū natiuitatē vir eius
dicebat q̄si nutrici⁹ ad officiū. s̄z post natū puerū nō est dicit vir. vt p̄ h̄ insinuat
q̄ ip̄o nato marie pueri solaciū sufficere poterat. **Q**uid aut̄ de tātis munerib̄ fece-
rit maria q̄ circa seipam sumptuosa fuisse nō credit. **U**trq̄ manū suā apuit inopi.
et oīa in v̄sus expēdisse credit egenoz. nec de vicesimooctauo purificatōis die q̄ se
q̄bat. nec etiā de crastino curā gerēs. **P**ermaximū enī paupratē ei⁹ extitit augmen-
tū. q̄ filiū suū ad replū deferēs. vñ vnū solū agniculū emeret nō hēbat. cū tñ ī terra
sancta multi agniculi inueniant. ⁊ p̄ modico p̄cio habeant. **Q**uis ei dubitat si ag-
nū habere potuisset. qñ iuxta p̄ceptū legis **Leu. xij.** ip̄m cū filio deuotissime ob-
tulisset. imo certe si lex p̄cipet et eos habere possz. cētū vl̄ mille agnos. **L**egif ei ibi
sic. **C**ū expleti fuerint dies purgatōis ei⁹. p̄ filio vl̄ p̄ filia. deferet agnū anniculū ī
holocaustū. **C**ōpaties aut̄ de⁹ pauprati m̄ris sue ⁊ eā p̄uidēs. subitū paulo post
Qd̄ si nō inuenerit manus eius. nec potuerit offerre agnū. sumet duos turtures.
vel duos pullos columbe ⁊c. **A**mbrosius videt velle q̄ vtrāq̄ oblatōnem obtule-
rit. scilicet turturis et columbe. **I**tem forte propter paupratem suā voluit deus q̄
desponsaretur fabro. qui de artificio suo sustentaret eam. **I**tem cum christus di-
cat. **E**go egenus sum et paup. et ap̄s. ij. ad **C**horinth. viij. **S**c̄it̄s gr̄az dñi nostri
Jo. lxxix.

Ambro.

iesu christi. qm̄ ppter vos egen? fact? est cū esset diues. vt illi? inopia diuites esse /
tis. patet q mater nō fuit diues s; paup. vt filio assimilaret. **S**ilr cū ipe dicat mat.
vii. fili? hoīs nō habet vbi reclinet caput suū. idem patet.

Ite **L**u alie scē mulieres seqntes dñm mīstrarēt ei de facultatib; suis. vt d; **L**u. viij. **D**
patet q mater nō habebat vnde mīstraret ei. **Q**ue z ei libenti? impēderet. z ille am
plius eius ministeriū acceptaret.

Ite rōe paupratis opat ipa fge que modicū terre occupat. q; si habuisset vbi caput **E**
ppriū reclinarer. ibi multo libenti? q; caput ppiū natū filiū reclinasz. **C**ōstat au
tē q paup fuit spū. i. volūtate nō necessitate. cū fili? eius cui? est terra z plenitudo
eius. nihil posset aut veller ei negare. sicut apparuit qñ ad nutū ei? aquaz mutauit
in vinū. **J**oh. ij. **M**erito autē paupratis lucrata est regnū celoz. q; sicut d; **L**uce
vi. **B**ti paupes. q; vestz ē regnū dei. **E**t nota q vnū martyrij gen? ē volūtaria pau
pras. **U**n bñs bern. **M**irabile martyrij genus ē volūtaria paupras. **Q**uid ei mī
rabili? et qd martyrio gūius. q; int epulas esurire. z inter pocla sitire. inter vestes
algere. pauprate pmi inter diuitias. q; ostēdit mūdus. offert malign? desiderat nō
appetit? **M**irabile ē ignē tāgere et nō vri. spinas colligere et nō pūgi. lapides. trā
sire z nō ledi. sunt enī diuitie. ignis spine et lapides.

Bern.

Ite. **Q**uia fuit amatric paupratis etiā in lege vbi tpalia pmittebant. dicat de ea apo/ **F**
cal. xij. q habebat lunam sub pedib; ei? .i. omnē glām mūdi z oīa mutabilia sub
affectib;. **I**deo dicat mater pulcre dilectōis. **E**ccl. xxiij. q; in nulla pte fuit in ea a/
mor terrenitatis. q; sordidat anīmā et obscurat. sed deū amauit ante oīa z nihil cū
ipo. **E**t est hec pulcra dilectio. quam ipa emisit in lucē. sic mater filiū quē gestabat
in vtero emittit in lucē in partu. **E**t ideo d; mater pulcre dilectōis. **I**deo dictū est
de ea **I**sa. vi. **E**grediet virga de radice iesse. **I**esse q; pater dauid. z ideo caput re/
gni. p; significare populū iudeoz. **R**adix illi? populi erāt tpalia. q; p terrenis fui/
ebant. z in eis radicati erāt z fundati. **I**sa. i. **S**i volueris et audieris me. bona ter
re pmedetis. **A**b hac radice egressa ē brā virgo p pceptū tpaliū. **I**pa etiā erat virga
psurgēs ex israel. **A**ūeri. xxiij. q; duces moab. i. res tpales. q; regunt filij huius
seclī sicut sancti spū dei. pcussit. dñi oīa arbitrata ē vt stercoza. **Q**ui? fge ascēsum.
z deliciāz affluentia. et innixionē sup dilectū **C**an. viij. mirabat synagoga cū di/
cebat. **Q**ue est ista q; ascēdit de defto. delicijs affluēs. innixa sup dilectū suū. **Q**uia
ipa synagoga descēdebat et delicijs indigebat. nā sub mūd opmebat. z ei initebat.
neci celo puerfabat. sed sub sole. vbi nō est nisi afflictio spūs. **E**ccl. i. z. ij.

De diuitijs marie **T**itulus xxi.

Uso de pauprate marie. videndū ē de diuitijs ei?. **E**t pmo notādū est q ipa **A**
dicat thesaur? dñi. **U**nde **S**ap. vij. **I**nfini? ē thesaur? hoīb;. quo q; vñ sūt
picipes facti sunt amicicie dei. ppter disciplie dona pmedati. **T**hesaur? est
vbi diuersaz opū diuitie qñ minutatim recludunt. vt qñ simul i vnū ibi cumulu
repianz. **E**st autē thesaur? nomē ex greco latinoq; ppositū. nā thes vñ thesīs rpo
sitū vñ repositio greci dicūt. latini aurū. qd iunctū sonat. repositū aurū. vñ reposito
riū auri. **M**aria g thesaurus. q; in ea vt in gazophilatio reposuit dñs oīa dona g
tiariū. meritorū. virtutū et progatiuaz. donoz. et carismatū. **E**t de h thesauro lar/
gitur ipe larga stipēdia suis militib; et oparijs. **E**t iste sūt diuitie q; addūt amicos
plurimos. pabo. xix. scz deū angelos z homines sanctos.

Maria
thesaur?

Dicitur etiā thesaur? **I**bid. infinitus. i. inexhaust? **U**hoīb;. i. ratōne vtentib; lq; q; **B**
vñ sūt. lopantes fm p silia z exēpla ei? z ad eius glām z honorē. lparticipes facti
sunt amicicie dei. i. facti sunt amici dei. **I**pa enī dicat cū filio **J**oh. xiiij. **Q**ui dili/
git me diliget a patre et filio meo. **I**te illud **J**oh. xv. **V**os amici mei estis si feceri
tis zc. **N**ota q; qdā habēt mariā vel christū in corde p dilectōem. **A**lij in lingua **L**
p laudem. **A**lij in codice p scripturā. **A**lij in manu p operatōem. sine qua tria predi
cta non sufficiūt. q; pbatio dilectōis exhibitio est opis. z isti soli remunerabūtur.
Unde dicet in iudicio **M**atth. xv. **V**oca oparios z redde illis mercedē suā. z ill
solis. **P**ropt discipline dona pmedati. i. pmedabiles facti deo z hoīb; ppter dona

Virtutes marie

discipline. que est ordinata morū correctio. quā docēt exēpla marie. Vel ppter flagella diuine correctōis que in se custodiūt ⁊ sustinent patiēter.

Maria thesaurus. quia thesaurus

Occultat et claudit. Et maria inuenit angel⁹ clausam in thalamo. nō ludēre ī platea. Sollicite custodit. Et de maria dicit ps. Angelis suis de⁹ mādauit de te. vt custodiant te. Quere libro. xij. particula. i. versu secundo de orto.

De ipso confidit. Un Baruch. iij. Qui argentū thesaurizant ⁊ aurū in q̄ p̄fidit homines ⁊c. Et de maria dicit puer. xlii. Confidit in ea cor viri sui.

Possidet cor possessoris sui. Unde marth. viij. Vbi est thesaur⁹ tuus. ibi est ⁊ cor tuum. Similiter cor dñi ad mariā. q̄ est possessio eius actiue et passiue. Passiue. Un ipa dicit puer. viij. Dñs possedit me in initio viarū suarū ⁊c. Actiue. Un nato filio potuit dicere cū eua. Gen. iij. Possedi hominē p̄ deū.

De ipso remunerant milites ⁊ serui. Quia filij merces fruct⁹ ventris ꝑginalis.

Et ꝑciosis et multis et durabilib⁹ ꝑponitur.

Continue augmentat ꝑ possibilitate thesaurizantis.

Tempore necessitatis vtilitatis ⁊ honoris expendit.

Inde ꝑferunt a patrēfamilias noua ⁊ vetera. Marth. xij. In ipa siq̄dē fuerūt thesauri sapētie et sciētie absconditi. ad Col. ij. que in nouo vlt̄ veteri testamēto inueniūt. Per patrēfamilias intelligit̄ ordo ꝑdicatorū.

Et Nota q̄ tria ꝑncipaliter solēt thesaurizari. Aurum. s. et argētū. et lapides ꝑciosi.

In auro ꝑncipaliter designantur charitas et sapientia. virginitas et obedientia. In argento sonora ⁊ tinnula oratio vlt̄ eloquentia. In lapidibus ꝑciosis virtutum vniuersitas figurat̄.

Potest etiā maria dici thesaur⁹ vel gazophilaciū. i. vas vel loc⁹ vbi reponunt̄ diuitie. christ⁹ ꝑo thesaur⁹ abscondit⁹ in ꝑ gazophilatio. Unde dicit ei Isa. xlv. Vere tu es de⁹ absconditus. scz ī vtero ꝑginali. Dunc thesaurū virgo portauit abiēs vlt̄ sitare elisabeth. ꝑecūdia virginali occultauit. iohes clausus in vtero ꝑsentit̄ cū exultauit. elisabeth publice manifestās exclamauit. Ipa est enī vma aurea cōtinens hūc thesaurū. ad Heb. ix. in q̄. s. vma reposita fuerūt aurū deitatis. Un dicē Cant. v. Caput dilecti mei aurū optimū. Argentū mūdissime ⁊ cādide humanitatē. Agne spūssanti multipliciter examinatū.

Itē de mltitudine diuitiarū suarū. q̄ n̄ ꝑpales. carnales. corruptibiles. seclares. s. eterne. spūales. incorruptibiles ⁊ celestes fuerūt ⁊ sunt et erūt. dicit marie spūssctus ꝑuer. in fine. Dulce filie ꝑgregauerūt diuitias. tu supgressa es vniuersas. Versus iste cōtinet sub lra Res. qd̄ interpretat̄ sapia. ꝑ quā solā spūales diuitie ꝑgregāt̄. Et laudi marie specialiter cōuenit. cui specialiter dat ⁊ attribuit laus ecclie. cū ipsa sit honesti⁹ mēbrū ⁊ pulcr⁹ sub capite ī toto corpe ecclie. ⁊ pter glosarū seriē sic expōni ꝑt de virgine glōsa. Dulce filie ꝑ fide sine q̄ nemo saluat̄. Dulce filie. i. virtutes angelice. q̄b ipa dicit cāri. v. Adiuro vos filie hierusalē ⁊c. Vel Dulce filie. i. virgines sacrate. Un in psal. Virra ⁊ gutta ⁊ casia ⁊c. et q̄b delectauerūt te filie regū ī ⁊c. Vel Dulce filie. i. penitētes aīe. d̄ q̄b dicit̄. Et filie tyri ī munerib⁹ ⁊c. Vel Dulce filie. i. anie ꝑfiteres ꝑcā sua ⁊ laudes dei q̄ sunt filie iude. Vel Dulce filie. i. aīe ꝑtemplatiue. q̄ sunt filie syon. i. spectatōis. De ꝑmis. i. virtutibus angelicis dicit bñs bern. Virginitas q̄dem in ea fuit q̄lis angelorū. s. ī corpe fragili. qd̄ nō angelorū. Un ⁊ oīm diuitias supgressa euident⁹ euehit celest̄ insignie originis. dū videm⁹ ab ea ⁊ angelicā silitudinē in regiōe dissilitudis retineri. ⁊ glām celebis vite ī terra ⁊ ab ecule vsurpari. Diero. ꝑfecto ī carne ꝑter carnem viuere. i. ꝑter vicia carnis. nō terrena vita ē. s. celestis. Un ⁊ ī carne angelicaz glām acq̄rere. maioris meriti ē q̄ habere. Esse enī angelū felicitatē ē. Esse ꝑo ꝑgine nē ꝑtuit. dū ꝑ obtinere virib⁹ nūq̄ cū grā. qd̄ habz angel⁹ et natura. Utrūq̄ tñ ⁊ eē ꝑgine vlt̄ angelū. nō terrena vita ē. s. celest̄. Virginitati aut̄ aliaz annera ē sterilitas ⁊ ifidiat̄ supbia. s. hui⁹ ꝑginitatē fuanit hūilitas. et decorauit fecūditas.

De fecūdis. i. d̄ ꝑgib⁹ sacrat̄ potest dici. q̄ si ille ꝑgines. hec ꝑgo ꝑginū. que ꝑma

fo. lxxx.

Maria
thesaur⁹
q̄ thesau
rus

Bern.

Diero.

uouit uirginitatē absq[ue] omni hūano p[re]cepto p[re]silio et exēplo. **U**n[de] et hoc nemē p[ro]meruit ut ēgo uirginū siue regina uirginū deinceps vocare[re]. et ab ea oēs alie exemplū accipiūt. hec autē a nulla. **E**t cū oēs alie sint steriles a fructu carnali. hec ēgo simul et mater. **E**t si alie sint hūiles. hec est humillima. et q[ua]nto oib[us] hūilior. tanto oib[us] sublimior. q[uia] nec p[ri]mā simile uisa est nec habere sequentē.

Item. **S**i alie misericordes. hec ē mater misericordie. habēs q[ua]si duo vbera. q[ue] debemus petere iugiter ad sugēdū. sicut filij vbera matris sue. **N**ec sūt puritas carnis p[ro]p[ter]a luxuriā. et hūilitas mētis p[ro]p[ter]a supbiā. **U**nde petim[us]. **N**os culpīs solutos mītes fac et castos. et sic vitam p[er]f[ec]ta purā.

Ite. **S**i alie plene bonis opib[us] q[ue] alijs impēdant paupib[us]. t[ame]n hec faciūt de aliena sub[st]antia. **S**ed maria nō solū alicui paup[er]i. imo ip[s]i filio dei de quo illū specialit[er] exponit. b[ea]t[us] q[ui] intelligit sup[er] egenū et paup[er]em. oīa impēdebat opa misericordie de sub[st]antia p[ro]p[ri]a. implet illū puer. iij. **H**onora d[omi]n[u]m de tua sub[st]antia. **E**t iō sup[er] oēs b[ea]t[as] dicta. **U**n[de] dictū est ei **L**u. i. **B**ēdicta tu inter m[ul]ieres. i. sup[er] oēs m[ul]ieres.

Ite. **S**i alie p[re]medant[ur] de fide. hec m[ul]to magis. que ad p[ri]mū et b[ea]tū angeli credidit q[uod] i[n] se poss[et] i[m]pleri. q[uod] nūq[ua]m auditū fuerat. nec i[n] celo nec i[n] terra. s. q[uod] poss[et] p[er]cipere parere manēs uirgo. **U**n[de] et p[er] magnanimitatē fidei respōdit. **F**iat mihi s[ecundu]m v[er]bū tuū.

Ite. **S**i alie p[re]medant[ur] de eo q[uod] angustiant p[er] peccatis p[ro]p[ri]js. i. filie tyri q[uod] interpretat[ur] angustia. hec m[ul]to p[ro]p[ter] p[re]medanda ē q[uod] i[n]t[er]i[us] p[er]passa est m[un]do p[er]diti q[uod] lib[er]issime cū filio p[er]passa fuiss[et] p[ro] salute m[un]di. **N**ā si p[er] m[un]do nō posuit animā. exposuit tamē. et q[uod] potuit fecit. et ad h[oc] sterisse credit iuxta filij crucē.

Ite. **S**i alie. i. filie iude p[re]medant[ur] de p[re]fessione peccati et laudis. hec m[ul]to digni[us] can[er]at canticū diuine laudis. sc[ilicet] agnū q[ui]cūq[ue] ierit. **N**ā p[er]tā nō habuit q[uod] poss[et] p[re]fiteri.

Ite. **S**i alie p[re]medant[ur] de gratia p[re]p[ar]ationis. ip[s]ius p[re]p[ar]atio vere singularis. **Q**uere titulo. xxv. de p[re]p[ar]atione eius.

Ite. **S**i alie pulcre et prudētes. hec pulcerrima m[ul]ierū. **C**anti. v. et prudētissima. designata p[er] abygal. q[ue] erat prudētissima et speciosa. i. **R**egū. xxv. **E**t sic poter[is] assignare de carismatib[us] omniū virtutū

Dicit ergo. **D**ulce filie. i. virtutes angelice et aīe sc[ilicet] **L**ogregauerunt diuinitas. **D**iuer[s]as. **F**rutu[us] et op[er]um. meritor[um]. p[ri]miorū. **T**u. **D**iscretiue o b[ea]tā uirgo. **S**up[er]gressa es vniuersas. **E**xcellētiā hūilitatis. et g[ra]uitate fecūditatis. et fecūditate uirginitatis. **N**ā uirginitas nō excludit i[n] te fecūditatē. nec fecūditas uirginitatē violauit. q[uod] est tibi gl[ori]a singularis. **T**u sup[er]gressa es vniuersas. **I**q[uod] sicut liliū inter spinas. sic amica mea inter filias. dicit christ[us] de maria. **C**an. ij. **S**i q[ui]dem spina licet flores p[er]ferat. liliū t[ame]n incōpabilis ē. **D**is autē h[oc] spina. cui terra corp[or]is sui et p[er]sciētie spinas germi[n]at et tribulos. excepta ē g[ra]t[ia] gl[ori]osa. **U**el ideo dicit maria vniuersas filias sup[er]gressa. quia sicut dicit hieronym[us]. ceteris p[er] p[ar]tes data est g[ra]t[ia]. marie s[ed] se totā insudit gratie plenitudo. **U**el sic. **T**u sup[er]gressa es vniuersas. **I**z h[oc] tripliciter. p[er] sc[ilicet]ificatōez qua depurata es ab omni fetulētia terrene corruptōis. p[er] cognitiōis plenitudinē q[ue] ab omni nubilo error[is]. p[er] summā p[re]p[ar]atōez q[ue] ab omni tumultu m[un]dane actōis.

Hiero.

Alie. **D**ulce filie etc. **P**reuidēs salomō dignitatē et excellētiā b[ea]t[is] uirg[ini]s. frutes q[ue] alijs uirginib[us] singulatim attribuit. illi vniuersaliter inesse asserit dicēs. **D**ulce filie. i. uirgines. nō dicit oēs. q[uia] sunt fatue et g[ra]ues q[ue] p[er]tinet p[ro] laude hūana. **P**rudētes vero soli[us] interioris arbitri ocul[is] placere appetūt. **A**ssigna quare dicitur filie. **L**ogregauerūt. **E**t ip[s]a cōpositiōne vocabuli vsū notat liberi arbitrii cū g[ra]t[ia]. q[uia] coadiutores dei sum[us]. q[ui] misericorditer opat[ur] in nobis velle et p[er]ficere. q[uia] nō est volētis neq[ue] currētis s[ed] dei miserētis. **D**iuinitas. nō corpales s[ed] sp[irit]uales. **T**u. singulariter et discretiue. **S**up[er]gressa es vniuersas. **I**merito et p[ri]mo. **Q**uia sicut dicit hieronym[us]. ceteris p[er] p[ar]tes dat[ur] g[ra]t[ia]. marie se totā insudit g[ra]t[ie] plenitudo. **U**nde dicta est gratia plena.

Hiero.

Aliter. **P**er hoc q[uod] salomō ponit t[em]pus p[re]teritū dicēs. **L**ogregauerūt. **V**idet[ur] h[oc] debere intelligi de sc[ilicet]is mulierib[us] veter[is] testamēt[us] q[ui]b[us] ip[s]a figurat[ur]. q[ue] diuers[is] frutib[us] claru[n]t

Virtutes marie

Commendatur

Sara a fidelitate. ad Hebre. xi. Fide et ipsa sara sterilis virtute in conceptu seminis accepit. Sed maria fidelior sara quam de promisso dubitauit. ipsa pro non. Lu. i. Beata que credidisti. quia nunquam de promisso angeli hesitauit.

Rebecca a speciositate. Gene. xxv. Que fuit virgo pulcherrima. Sed maria speciosior. Sapientie. vii. Est enim speciosior sole.

Rachel ab amabilitate. Gene. xxix. Quam diligens iacob et. Sed maria amabilior. in qua consummatus est ille amor per quem reuocata sunt antiqua odia. Propter hoc in cantu. tam sepe vocat dilecta.

Comen-
datur

Maria a fecunditate. Gene. xxix. et. xxx. Sed maria fecundior. quia et si non genuit nisi unum. tamen in illo uno genuit salutem omnium. Mat. i. Ipse enim saluum faciet populum suum et.

Meliora a sapientia. Unde et prophetes erat et populum iudicabat. Iudici. iiii. Sed maria sapientior. que edificata est in domum sapientie. Proverb. ix.

Melior ab humilitate et detestatione glorie mundane. que dicebat domino. xiiij. Tu scis quod ab omnibus signum superbie et. Sed maria multo humilior. cuius humilitatem respexit deus. et per eam veterem deiecit superbiam diaboli.

Dico.

Judith a fortitudine. quia occidit holofernem. Judith. xiiij. Sed maria fortior. quam contriuit caput serpentis antiqui. Gene. iii. Ipsa conteret caput tuum et. Propter hec omnia et multa alia dicitur Benedicta iter mulieres. id est super omnes mulieres. sicut glosat hieronymus.

Tem de multitudine diuitiarum suarum gloriatur ipsa. et dicit cum sapientia puer. viiij. De-

Cum sunt diuitie et gloria. opes superbe et iusticia. Quasi dicat detinentibus sibi seruire et se diligere. Si amor meus non mouet vos ad querendum et diligendum me. saltem cupiditas moueat vos. quia in mecum sunt diuitie et gloria. id est diuitie gloriose. que faciunt possessores suos gloriosos. Temporales autem diuitie dicuntur stercore. ad Phil. iij. et et ipsa vilitate vocabuli vilescant. Sed spirituales diuitie. id est virtutes. merita. et bona opera sunt opes superbe. id est supereminentes. non imitantes. Unum ecclesie promittit Isa. lx. Po-

Nam te in superbia seclorum. Intel superbe loquuntur illis qui vadunt superius. id est super proprium sensum et propriam voluntatem. Propter hoc dicit maria suo. Amice ascende super me. Lu. xiiij.

Iste etiam diuitie exaltat cor a terrenis ad celestia. Eccl. xl. Faciunt et virtutes exaltat cor et. Et iste diuitie acquirit bona operum. Unum psalm. x. Dan? fortium diuitias parat. Ite tales diuitie fortes faciunt possessores suos. Parab. x. Substantia diuitum virtus fortitudinis eius et. Uell opes virtutem dicuntur superbe habere effectum. quia faciunt hominem superbum sancta superbia que est indignatio contra vicia et peccata. Eccles. i. In multa sapi-

Dico.
phus

Emia multa indignatio. Isa. lxiij. Indignatio mea ipsa auxiliata est mihi. Hierony.

Fili discite scire superbia. Philosophus. Si scire homines ignoraturos et deos ignoraturos adhuc peccare dedignaretur. Et he sunt diuitie que addunt amicos plures. id est deum angelos et sanctos. Parab. xix. Nec autem sancta superbia preedit ex adipe gratiarum. de qua in ps. Sicut adipe et pinguedine repleat anima mea. Unum Deute. xxxij. In crassas est dilectus et recalcitrauit contra vicia et peccata. Et iusticia est mecum sine qua cetera non valent. Dis diuitibus dicat sapientia christi et maria seruientes et amatores suos. Unum subdit paulo post. In vijs iusticie ambulo. et tu ambules in vijs iusticie si vis occurrere christo. sapientie. vel mariel in medio semitarum iudicij. id est discretiois. Ad Iraz.

Maria vias preceptorum ambulauit. filium circumcidendo. et ipsum cum hostijs legalibus ad templum domini deferendo. et homini. Ambulauit etiam in medio semitarum iudicij. id est per semitas filiorum cum discretionem votum virginitatis emittendo. et easdem vias docuit nos exemplo.

Sequitur in autoritate. Ut dicem diligentes me diuitibus superdictis que replent. Nam diuitie temporales inanunt. Et thesauros eorum repleantur. id est loca ubi diuitie reponuntur. que sunt tres vires anime. Precibus enim matris replet dominus rationabile perfecta cognitio summe veritatis. concupiscibile perfecta dilectione summe bonitatis. irascibile perfecta gloria exultationis.

Nota quod quadruplices sunt diuitie. temporales. spirituales. celestes. supercelestes.

Primae sunt temporales. que dant communiter bonis et malis ille qui facit sole suum oriri super bonos et malos et. Mat. v. Sed filijs dantur ad sustentationem. malis ad remunerationem.

Secundae sunt spirituales. que dantur bonis et malis ille qui facit sole suum oriri super bonos et malos et. Mat. v. Sed filijs dantur ad sustentationem. malis ad remunerationem.

Terciae sunt celestes. que dantur bonis et malis ille qui facit sole suum oriri super bonos et malos et. Mat. v. Sed filijs dantur ad sustentationem. malis ad remunerationem.

Quartae sunt supercelestes. que dantur bonis et malis ille qui facit sole suum oriri super bonos et malos et. Mat. v. Sed filijs dantur ad sustentationem. malis ad remunerationem.

Un Dat. vi. Receperunt mercedē suā. Propter hoc meli⁹ ē modicū iusto sup dūiti
as peccatorū multas. Ideo orat salemō puerb. xxx. Dēdicatē et diuicias ne de
deris mibi zc. Etude sup hac materia.

Brego.

Secūde spirituales .i. dona z vtutes q possessorēs suos se faciūt diuites. Grego/
rius. Si vere fratres diuites esse cupis. veras diuicias amate. De istis dictū ē sup
Tercie sunt celestes. i. gaudia paradisi. Unde de iusto. l. Etia et diuitie i domo eius.
.i. in paradiso vbi mēte habitat. Et talibz diuitijs pascit hō interior p spem. Un ps.
Inhabita terrā. i. iuētū scilz pascis in diuitijs ei⁹. Ocul⁹ pascit pulcritudine.
auris melodia. olfatus suauitate. gust⁹ dulcedie. Ideo dicit Isa. lxiij. Ocul⁹
nō vidit. Iquo ad pūm. nec auris audiuit. Iq ad scdm. Nec in cor hoīs ascēdit. Iq ad
singula. Ideo dicit. Quā magna mltitudo dulcedinis tue dñe zc.

Quarte sunt supcelestes. i. vtutes exēplares in deo. vt bonitas dei. misericordia dei.
z sic de alijs. Ad ro. xi. D alitudo diuitiaz zc. Has videre. est ipas habere. Has
dabit nobis dñs. qñ videbim⁹ regē in decore suo z sicuti est.

De largitate et misericordia marie Titulus xxij.

De largitate z misericordia marie pgrue p̄r dici. q cū ipa sit sūme diues. sūme
etiā liberalis. constat q sūme larga z misericors est. implens illd Thob. iij.
Quomodo potueris ita esto misericors. si multū tibi fuerit abundanter tribue
zc. Itē Sapie. xi. dñ ei. Miseris oīm qm oīa potes zc. Item puer. in fi. Pulte
filie p gregauerūt diuitias. tu supgressa es vniuersas. Itē Eccl. xiiij. Scdm. vi
res tuas et porrigēs. da paupz zc. i. p̄dōri. Item Eccl. xxxv. Da altissimo fm do
natū eius zc. Altissimo enī dat. qd p honore ei⁹ suis paupibz tribuit. Et nota q
dicit. fm donatū ei⁹. Hester. ij. dicit. q hester habuit grām et misericordiā sup oēs
mulieres zc. p quā significat maria. Ergo ipa debet dare fm grām et misericordiā
quā accepit. iuxta illd Eccl. xxxi. Intellige q sunt primi tui ex teipso. Christ⁹ enī
ascēdens in altū dedit dona homibz. Silz et maria vera z vnica filij imitatrix ex q
ascēdit in celū. dabit et ipa dona homibz. Siquidē nec facultas ei deesse poterit.
nec volūtas. Regina celozū est. misericors est. Nisi forte aut nō credit fili⁹ dei ho
norare matrē. aut dubitare quisqz potest oīno in affectū charitatis trāsisse marie
viscera. in quibz ipa que de⁹ est charitas nouē mētibz corporaliter requirit. Un z dici
mus ei. Salue regina misericordie. p memorātes q possit tanqz regina. z velit tan
qz misericors nos iuuare. Secure qdem intrādū est in illā curiā vbi porta apta ā
z intrātes null⁹ arcet ostiarins. null⁹ cubiculari⁹ excludit. vbi omnes ciues ciu
tatis illi⁹ vora nostra suscipiūt. Clamandū est igit iugiter ad reginā misericordie.
qz sicut dicit brīs berū. Derito nō eraudis. q clamare dissimulat. Regina si dē
solet esse munifica. larga. et liberalis. Nec solū regina misericordie quo ad potētiā
miserēdi. sed et mater misericordie appellat quo ad affectū miserēdi. libenti⁹ creatu
ris filij sui misericordiā exhibēs. qz aliq mater filijs vteri sui. Unde dicit Isa. liij.
Nūqd p̄r obliuisci mlier infantē zc. vt sup titulo. xxij. d charitate. ibi. Dara dī
lexit memoriter. Ipa est etiā vas misericordie. pparatū a dño in tpe miserēdi quod
modo est. Un et designat p hester. que ppata in tpe interpretat. Dicit etiā mater mi
sericordie. id ē christi. q anthonomasice dicit misericordia. Unde ps. Misericordia
mea et refugium meū zc. Ideo dicit qdam de hac matre. Ad quē refugiet filij misē
rie. si eos repellat mater misericordie. Mater enī ista oīa bona nobis vult sicut ma
ter filijs. Unde et dicere videt christianis illud ad Phil. i. Testis enī mibi ē de⁹
quomodo oēs vos cupiā in visceribz christi. filij mei. Ipa etiā est fons misericor
die. qz sicut fons p subterraneos meat⁹ semp recipit aquā et semp refandit. sic bea
ta virgo fons et putens ē aqz viuētū. que a christo ad ipam. z ab ipa ad nos flu
unt impetu de libano. i. de cādore benignitatis vtriusqz. Non enī mater hec dedi
gnat peccatores. sicut nec bona mater filiū scabiosum. qz ppter peccatores facraz
se recolit misericordie genitricē. Ubi enī nō est miseria. misericordia nō habz locū
Nec potest esse tāta miseria quāta est miseria peccati. ergo nec tāta misericordia qn
ta peccatoribz misereri. Gregori⁹. Quia semp sumus in miseria. semp indigemus

Daria
regia mi
sericordie

Berū.

Mi
sericordie

Vas mi
sericordie

Fōs mi
sericordie

Brego.

Virtutes marie

misericordia. Ideo etiā opatur lune. que inter oēs planetas terre p̄pinq̄ior est. **P**
Sic maria inter oēs sanctos magis p̄tōribus cōdescēdit. qui designant p̄ terrā.
Nam sicut terra vilissimū est elementū. sic peccator vilissima creaturaz. Ideo etiā
possunt ei dicere p̄tōres. q̄ p̄pter ip̄os facta est ip̄a mater misericordie. Nisi enī hō
peccasset. nō incarnaret fili⁹ dei. nec ip̄a fieret mater dei. Restat ergo rē. Propter
p̄ curialiter dicit ei q̄dam versificator. Festina miseris misereri virgo brā. Nam te
si recolis miseri se cere beatā. Ergo bea miseros quoz te causa beavit. Et q̄dā ali⁹.
Nec abhorre p̄tōres. sine quibz nunq̄s foras. tāto digna filio. Si nō essent redi/
mēdi. nulla tibi parēdi. redemptōre ratio.

Item p̄pter vtilitatē misericordie eius comparatur ip̄a soli qui vtilior est oībz creatu/
ris sub celo. sic et illa misericordia quā viscera eius effuderunt in terrā. s. fili⁹ ei⁹. **E**
Ab ip̄a etiā in celis regnāte cunctis fidelibz misericordia ministrat. Que etiā p̄ma i euā/
gelio p̄ homine legit filiū exorasse. Job. ij. vbi dicit. Fili. vinū nō habet. Quasi di/
ceret. Fili misericordia tue pietatis et dilectōis indiget hoīes ieiuni et aridi. vt illos
amodo diuine grē vinū letificet. quos acten⁹ legalis obseruatiē sapor insipid⁹ cō/
tristauit. Adhuc etiā christ⁹ aq̄s peccatorz p̄uertit in vinū gratiaz. p̄ci⁹ et meritis
matris sue. et etiā aq̄s miseriaz in vinū cōsolationū. Postulat enī p̄ nobis hec ma/
ter gemitibz inenarrabilibz. quādo p̄ infusione gratie sue facit nos gemere. et im/
petrare orādo veniam delictorū.

Item Maria naturaliter clemēs et misericors est. et ei⁹ pietas semp suscipit incre/
mentū. Unde et ei specialissime p̄uenit illud Job. xxxi. Ab infantia mea creuit me
cum miseria. et de vtero matris mee egressa est mecū. **E**t nota. creuit. Ip̄a etiā
quantū in se est miserec omniū. q̄ oīa potest. et dissimulat p̄ctā hominū p̄pter peni/
tentia. Sap. vi. Itē Eccl. xxxvi. Speciosa est misericordia ei⁹ in tpe tribulatiōis. si
cut nubes pluuię in tpe siccitatē. Et p̄parat misericordia ei⁹ nubi. q̄ velut nubes
misericorditer abscondit p̄tōres ab ardore solis. i. ab ira filij. et q̄ obumbrat eis. et
ip̄os refrigerat ab estu cōcupiscētiāz. et velut pluuiā quadā gratie fecūdat eos ad
bene operandū.

Item Rōne misericordie appellat ip̄a stella maris. q̄ lucem p̄solatiōis et grē summi/
strat in amaritudine p̄stiturū. **S**ibi enī est miseria. ibi solūmodo misericordia habet
locū. Nec mirū si de p̄tōribz sollicita ē. cū p̄ eorū salute illū p̄cepit q̄ nō v̄it vo/
care iustos sed p̄tōres ad penitētiā. Mat. ix. Ad hoc etiā designandū in hora q̄ i
bethleem pepit saluatorē. rome fons olei dicit erupisse. et vsq̄ in tyberim defluxis
se. Roma siq̄dem sp̄ fuerat q̄si q̄dam sentina peccati. et ip̄a p̄tōribz pepit illū q̄ ad
hoc natus est vt p̄ctā tolleret mūdi. Ad hoc enī venit ip̄e. vt stabula cordiū nostro
rū emendaret. et ideo nasci voluit in stabulo. Un̄ etiā designat p̄ ioseph. cui⁹ man⁹
in cophino seruiērūt. ps. lxxx. Cophin⁹ vas est ad sordes exportandas.

Ite ip̄a nō solum vna est de numero prudentiū. s. gignū sed oīm prudētissima. habēs **P**
lampadē integerrime gignitatis. et oleū misericordie in oībz vasis suis. In vase
cordis p̄ affectū. in vase manū p̄ effectū. in vase oris p̄ benignitatē orōis. Si au/
tem querat vnde ei tāta misericordia. siq̄dē ex hoc q̄ filiū dei in incarnatiōe suscepit
quasi oleū. q̄ de pura misericordia absq̄ merito vlli⁹ in ea dignat⁹ est icarnari. **S**
sicut vas in q̄ repositū fuit oleū. extracto oleo imbutū remanet et oleatū. sic brā p̄/
go vas misericordie a misericorde filio tota est oleata. Ip̄a etiā dicit l. oliua specio/
sa i campis. Iet oliue liq̄ oleū est. Istud inuenies libro. xij. particla. vi. titulo. ij. de
arboribz. vbi maria dicit oliua. et li. i. ca. ij. de noīe marie. vbi dicit. oleum effusum
nomen tuū. Et bñ Oliua speciosa. i. i. omnimoda specie spūali repleta. p̄ misicor/
diam q̄ est virtutū suaz glia. Un̄ de ea dicit Osee in fine. Erit q̄si oliua glia eius
et c. In cāpis p̄pter cōmunitatē. nā misericordia ei⁹ et gratia p̄munis est oībz in/
uocantibz eā in p̄tate. Quasi dicat cū filio illud Job. vi. Eū q̄ venit ad me nō eij/
ciā foras. Et ideo adolecētule. i. fideles aīe diligūt eā nimis. q̄ oleū effusū nomen
ei⁹. Ad hāntē q̄ oleū suū tibi infundat hec oliua. oportz vas vacuū te habere. Ip̄a
est enī illa mulier. s. q̄ legitur. iij. Regū. iij. q̄ vasa vacua impleuit oleo ad p̄ceptū

Jo. lxxxij.

n 2

Quibus
vasis hec

oliva ifu/
dit oleuz
suum

belisei. i. christi. sed plena nequaq̃. q̃z sicut dicit p̃hus. fundit poti⁹ q̃ mittit i plenū **Phs**
Uasa vacua sunt corda vacuata ab amore terrenorū. et ab immūdi a mortal' pec
cati. lota et resincerata p̃ verā p̃fessionē et lacrimaz effusione. clausa inferi⁹ p̃ con
temptū tpaliū. aperta supius p̃ appetitū celestīū. hiantia p̃ gratie desiderīū. et capa
cia p̃ pfunditatē hūilitatis et latitudinē charitatis.

Berū

Igitur vt paucis cōcludā. tanta est marie misericordia. q̃ ab ea null⁹ repellit. null⁹ **I**
excludit. null⁹ q̃ ei seruiat obliuioi tradit. Omnes q̃ntū in se ē colligit. oēs ad se fu
gientes recepat et recipit. nulli deest nisi q̃ ei forte defuerit. Et ideo dicit ei brūs
berū. Sileat misericordia tuā dgo benedicta. si q̃s est qui inuocatā eam in suis ne
cessitatib⁹ sibi meminerit defuisse. Nos q̃dem seruuli tui ceteris in virtutib⁹ p̃gau
dem⁹ tibi. sed in hac poti⁹ nobisipis. Laudam⁹ virginitatē. hūilitatē miramur. s̃z
misericordia miseris dulci⁹ sapit. Hanc amplectimur carius. recordamur sepius.
crebrius inuocam⁹. Idē loquens de misericordia marie. Nec est que totius mūdi
reparationē obtinuit. salutē omniū impetrauit. Constat enī p̃ vnūerso genere hūā
no fuisse sollicitā. cui dictū est. Metueas maria. inuenisti grām quam querebas.
Quis ergo misericordie tue o bñdicta longitudinē. latitudinē. sublimitatē. et pfun
dū queat inuestigare. Misericordie enī tue lōgitud. vsq̃ in diē nouissimū inuo
catib⁹ eā subueniet vnūersis. Latitudo replet orbem terraz. vt verissime dici pos
sit. Misericordia tua o dñā plena est terra. Sublimitas. ciuitatis supne inuenit
restauratiōē. Profundū. sedentib⁹ in tenebris et ymbra mortis obtinuit redempti
onē. Per marie nāq̃ misericordiā celū impletū est. infernus euacuatus. istaurate rui
ne celestis hierusalē. expectatib⁹ miseris vita p̃dita data. Ideo de charitate et mise
ricordia eius potest intelligi illud Job. vi. Excelsior celo ē. et inferno pfundior. lō
gior terra mensura ei⁹. et latior mari.

Aug⁹.

Item Ratōe misericordie appellat ipsa fons misericordie. cui⁹ fontis ille se fecit ri
uū de quo dicit ps. Deus meus misericordia mea. Et itez. Misericordia mea et
refugiū meum zc. Et cui⁹ vnūerse vie misericordia et veritas. Nō enī vt diē Au
gustin⁹ q̃dam misericordia et q̃dā veritas. sed vnūerse misericordia et veritas. Cuz
gmaria misericordiā genuerit. q̃d aliud est ei⁹ vterus q̃ ipse misericordiaz. thesau
rus. et ideo dicit mater misericordie. O pulcerrima christi generatio. pus enī patres
habuit misericordiaz. deinde matrē misericordie. Quid ergo aliud ex his nasci po
tuisset q̃ misericordia?

Item largitas marie imitat et assimilat largitatē filij sui q̃ dat ampli⁹ q̃ petat. Vñ **L**
Luce. xxiij. Cū peteret latro dexter vt haberet sui memoriā. respōdit ei iesus. Amē
dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. Similiter et rebecca. q̃ interpretat multū acce
pit. in figura marie helyeser petēti aquā ad bibendū sibi. respōdit Gen. xxij. Bi
be dñe mi. q̃n etiā et camelis tuis potū tribuā zc.

Ite Ratōe misericordie ei⁹ dicit ei **Cañ. i.** Oleū effusum nomē tuū. O dñe nomē effu
sum si q̃s voluerit recolligere. palato suo saporē. vulnerib⁹ suis medicinā. uē te
nebris suis poterit inuenire. Aliqd mater misericordie que plena est grā. nomē suū
cordis p̃cordijs inuocantē poterit despiciere. Aliqd eam vero corde salutātē po
terit aut volēt repellere. Cū sit enī mater regis regū. celozū regina. et dñā angeloz.
si aliquē voluerit saluare nō erit ei q̃cōs graue. Reginaz libertas est. vt p̃ scelerib⁹
et maleficijs quēpiā iam diffinitina sentētia p̃demnatū. etiā iā fūne collo circūliga
tū. vel iā patibulo appēsū. vel iā caput sup truncū gladio expositū. et iā capitali
sentētia puniendū. vel quēuis huiusmodi morte plectendū. si inq̃m regina supue
nerit. et adhuc vel spirantē. vel iā vltimū spiritū trahētē inuenerit. possit liberare.
Nō estimo reginā celoz in regno filij sui minorē iurisdicōem habere. vel minor
rib⁹ p̃uilegijs debere gaudere. Si nō facit deus grāde vel parū qd nō reuelet
seruis suis p̃phetis. Amos. iij. q̃nto minus faciet q̃nde vel parū qd nō reuelet
matri sue. Gene. xviij. Non celare potero abrahā zc. Ipa enī nouit aīe languētī cū
bum in dulcedine p̃parare. Pōnit vulnera circūligare. Pōnit leui manu suā at
factū timorē p̃mere. yenenū ejicere. spem et certitudinē vite et longitudinis dicitū

Virtutes marie

dare. Unde dicit. In me oīs grā vie et veritatis. in me oīs spes vite et virtutis.

Item a largitate marie recipiūt peccatores multiplex beneficiū.

Bern. Primū qd vsq ad diē iudicii nō desinit succurrere. Un dicit. Usq ad futurū secu-
lū nō desinā. Ideo dicit bñs bern. In angustiis. in piculis. in rebz dubijs. mariā
cogita. mariā inuoca.

Bern. Secundū qd nō cessat grām pditā reddere. Bñs ber. Cupiētes inuenire grāz rē.
Terciū qd vsq tūc. naues. i. fidelīū mentes vel aīas nō cessat ad portū salutis. qd est
paradisus dirigeri. quoniā ipa est stella maris.

Hiero. Quartū qd seruīs suis in morte dignat occurrere. Un hieronym⁹ scribit ad andaz
pginē. Qualis erit illa dies. cū maria mater dñi choris occurrer tibi comitara p-
gineis rē. Ideo de vñ ginih dicit qd exierūt obuiā spōso et spōse. i. chrīsto et marie.

De pietate marie Titulus xxiij.

Bern. De pietate seu ppassione marie dicit bñs bern. sup locū illū Joh. ij. Defici-
ente vino dicit mater iesu ad eū. Vinū nō habent. Bñs ber. Cōpassa ē qd
verecūdie mīltroz. sicut mīscors et benignissima. Quid de fonte pietatis
pcedet nisi pietas? Rōne qd pomū tenuit in manu. reliqua parte diei pomū serua-
bit odorē. Quantū ergo viscera illa pūs pietatis affect. in qbus ipa pietas que
chrīst⁹ est nouē mēibz repleuit. Nam et ante mentē repleuit qd ventrē. et cū pcessit
ex vtero ab anima nō recessit.

Item Exemplū de electuario i picide. quo extracto remanet odor. Itē qd semel ē im-
buta recēs seruabit odorē testa diu. Ipa pō tāto magis imbuta. qntomagis recēs
et ampli⁹ sitiens. Ipa est enī valde ppatiens. et sup afflictoz pia gestās viscera.

Itē. Si regina p aliq miserrima psona defert et bachinū. nullus negaret ei elemosi-
nā suā. Quid ergo si deuote rogares mariā vt colligeret tibi orōes in padiso p or-
dines scōrū. Dicit enī qdam vir scūs marie. Scimus et credimus o dñā qm te
orāte p nobis ad filiū tuū omnes ceteri sancti orabūt. omnes iuuabūt. te pō facē
te. nullus orabit. nullus iuuabit.

Item de misericordia et pietate marie dicit ei fili⁹ ipaz pmendās Cañ. iij. Duo vbe-
ra tua sicut duo hinnuli capree gemelli. qd pascunt in lilijis donec aspiet dies et in-
clinent vmbre. Duo vbera brē virginis de qbz velut lac pie subuētois dulcedo su-
gīt. sunt affect⁹ pietatis et misericordie. qd velut capree acuto lumine considerāt qd
et qnta indigeat ope. et p talē pssideratōnem accurrūt velociter vt hinnuli. et ppter
varios subuentionū modos p hinnulos signāt. qd pulcra sunt varietate distincti.
Dicunt quoqz gemelli. s. sociales et psimiles. qz valde sunt sibi psimilia et qsi ex
vno fonte pdeuntia mīscordie et pietatis opa. Dicit autē qd isti hinnuli pascunt i
lilijis. qz misericordie et charitatis bñficia que ingratīs moriunt et deficiūt. in illis
nutriunt et pficiūt qd ppter candorē castitatis et odorē bonoz opey lilijis similāt.
Dec autē vbera beate pginis lac suū ppinare nō cessant tora ista pssenti vita. Do-
nec. hidelicz aspiet dies. i. donec veniat dies illa qd ad corpa de puluere reforma-
ta spirabit spm vite et vitā glie. Et donec inclinet. i. deficiāt vmbre. pñt miserie.

De benignitate marie Titulus xxiij.

Bern. Anta ē ei marie benignitas. vt accedere ad eā null⁹ debeat formidare. Un
bñs bern. in illo sermōe de assumptōe. Signū magnū apparuit rē. Quid
ad mariā accedere trepidat hūana fragilitas. nihil austerz in ea. nihil terribi-
le. tota suauis est. omnibz offerēs lac et lanā. Reuolue diligenti⁹ euāgelice hīsto-
rie seriē vniuersam. et si qd forte increpatoriū. si qd durū. si qd deniqz signū vel te-
nuis indignatōis occurrerit i maria. de cetero suspectā habeas et accedere vereā-
ris. Qd si vt vere sunt plena magis oīa pietatis et grē. plena māsuerudis et mīse-
ricordie que ad eā ptinent inuenerz. age grās ei qd talē tibi mediatricē benignissi-
ma miseratōe puidit. in qnihil posset esse suspectū. Deniqz omnibz oīa facta est.
sapientibz et insipientibz copiosissima charitate debitrice se fecit. oībz sinū mīscordie
apuit. vt de plenitudine eius accipiant vniuersi. captiuos redēptionē. eger curati-
pñe. peccatoz veniā. iustus grām. angelus leticiā. deniqz tota trinitas gloriā. filij

Fo. lxxxiij.

n 3

Johes d
abbatis
nulla

plona carnis humane substantia. vt nō sit q̄ se abscondat a calore eius. Totis ergo medullis cordiū. totis p̄cordioꝝ affectibꝫ mariā hāc veneremur. q̄ sic est v̄lūtas eius q̄ totū nos habere voluit p̄ mariā. Ipa etiā in sua mansuetudine suscepit insitū verbū potens saluare aīas. Unde dicit angelus de filio eius ioseph viro suo **Mat. i.** Ipe enī saluū faciet populū suū &c. Hoc verbū nature eius fuit insitū v̄l insertū. docēs q̄ verbū dei qd nos impinguet suscipiam⁹ in mansuetudinē. i. ad **Thes. ij.** Accepistis verbū &c. Ite mansuetudo eius apparuit in filiū passiōe. quādo nec irritauit. nec potuit irritari. Licet enim multa sustinuerit. nūq̄ tamē ad irā vel durū verbū puocata est.

De suauitate marie Titulus xxv.

Bertr.

De suauitate marie b̄r̄s bertr̄. Quid ad mariā accedere trepidet hūana fragilitas. tota suauis est &c. vt supra. Item **Lanti. vi.** dicit ei fili⁹. Pulcra es amica mea suauis et decora &c. Dñā suauitatez recolere et collaudare debemus iugiter. iuxta illud psal. **Memoria abundantie suauitatis tue eructabūt &c.** Propter hāc suauitatē dicit ei ab ecclia. **Speciosa facta es** iad intuentiū & suauis iad tangentiū in delicijs tuis sancta dei genitrix. **Est ḡ maria suauis. i. mīss & māsura. cui⁹ charitas nō irritatur malis nostris.** Ite suauis. quia ipam nō inueniūt peccatores scrupulosā. vt supra. Quid ad mariā accedere trepidet &c. Ite suauis. i. boni odoris. Ipa est enī rosa in hiericho delicatissima ad olfaciendū. Si cut etiā de filio eius dicit in psal. q̄ suauis est dñs vniuersis. sic et dicēdū est q̄ domina suauis vniuersis.

De dulcedine marie Titulus xxvi.

De dulcedine marie hic norandū q̄ generalis est et vniuersalis. **Un̄ de ea dī A tur Sap. viij.** Nō habet amaritudinē puerfatio illi⁹. nec rediū conuictus ipius. s̄ leticiā et gaudium.

Maria dulcis

Fructu. i. filio a quo potissima dulcedo ipius. quia a filio trahit omnē dulcorē. De quo videlicet fructu dicit fidel̄ anima **Lan. ij.** **Fructus eius** sc̄z marie dulc̄ gūturū meo. Quere expositionē lib. i. ca. vij. titulo. b̄ndictus fruct⁹ ventris tui. circa mediū capituli. **Eccl. xi.** **Breuis in volatilibꝫ apis.** Iquia maria hūilior angelis & omnibꝫ cōreplatiuis. q̄ sunt volatilia vtriusq̄ paradisi. **Let initiū dulcoris habet fructus illi⁹.** Itra s̄ q̄ p̄m⁹ fruct⁹ eue habuit initiū amaritudinis.

Spiritu. Un̄ dicit Eccl. xxiij. **Spiritus me⁹** Icreatus **Lup mel dulcis.** Si qdē mel pficiat ab apibꝫ ex dulci et amaro. q̄ legif q̄ rex apum mittit apes ad mare. vt inde afferāt aquas maris salvas. & ponāt cū dulcedine floriū. et sic pficiāt mel ex dulci et amaro. **Spiritus vero marie** nihil habz amaritudinis. s̄ totū dulcoris. **Eccl. enim p̄cis cōtenti electuarij odorē retinet & sapore.** sic spūs beate virginis christi dulcedinē q̄ in eius ventre nouē mēsis regeuit. **Et licet ex ei⁹ vtero nasceretur.** nunq̄ tamē a spū eius v̄l mente recessit. **Vel ideo spūs eius dulcis. q̄ special apothea ipius spūs sancti. q̄ dulcedo patris et filij p̄prie nominat.** **Vel dulcis super mel.** **Iā trāscēdit omnē dulcedinē mūdānarū seu carnaliū voluptatū.** De q̄ melle puer. v. **Fauus distillās labia meretricis.** Sed q̄ expri sunt. illi soli nouerūt. **Vel Isp̄ritus me⁹. i. mea spūalis dilectio qua diligoz et diligo** **Lup mel dulcis** Inaz omnē excedit dulcedinē rēporalē.

Cogitatu. Unde dicit cū filio hiere. xxiij. **Ego cogito cogitatōes pacis & nō afflictiōis.** **Et ipa est illa p̄nceps de q̄ dicit Isa. xxxij.** **Princeps ea que digna sūt p̄ncipe cogitabit.** **Eccl. xxiij.** **A mari abūdat cogitatio ei⁹.** Quere expositionē. iij. particula libri secūdi. capitulo. ix.

Respectu. Un̄ oramus. Illos tuos misericordes oculos ad nos cōuertere. **Facies enī eius plena est gratiaz.** **Deber. xv.** **Propter hoc Lanti. v.** **compani oclī ei⁹ columbis que lacte sunt lote.** q̄ respect⁹ ei⁹ pietatis et misericordie dulcedine pfusus ē. **Propter s̄ etiā cōpatur flori rose lilij & viole.** **Flos enī redolet et libenter aspiciat.** **Sic et ipam libēter respicit spūs.** **Un̄ dicit ei Lan. ij.** **Osede mihi faciē tuā.**

Virtutes marie

Auditu. quia liberrime audit pces peccatorum ab ipis fideliter inuocata. Unde dicit ei in ps. **Preparatorem** cordis eorum audiuit auris tua. **Nota** pparatorem. Un ip sa dicit cu filio **Isa. lxx.** Anteqs clamet ad me exaudia eos. **Ite** ppter hoc dicit ei sps sus **Lanti. ij.** Sonet vox tua in auribz meis. vox eni tua dulcis.

Olfatu. s. virginis sue. signata p illa virginem que rinoceroti pponit. qua ipe rino **E** ceros olfatu senties et discernes sponte mitescit. et se reclinat in ei? gremio et obdor mit. **Quere** libro. vi. titulo. x. q. maria virgo.

Anhelitu. Unde dicit ei sponsus **Lanti. vij.** Odoz oris tui sicut odor maloz. **Que** re libro. v. ti. xi. de anhelitu et ore marie. Unde dicit de olfatu et anhelitu suo. **Si** cut cinamomum et balsamum aromatizans. odorem dedi te.

Gustu. Unde dicit Qui edut me adhuc esuriet. tanqz cibum saporis popitimi. **Ipa** eni est manna habens gustum qsi simile cum melle. **Ero. xvi.** Manna etia abscondituz qd vincenti pmittit. **Apocal. ij.** **Ipa** panis de celo pstit? christianis. sicut exponit **aug?** omne delectamentum in se habens. et omnis saporis suauitate. **Quere** lib. xij. particula. v. ti. xij. q. christus manna. in fine capituli.

Tactu. qz tenet filium ne statim feriat peccatores. Unde dicit **Lanti. iij.** Tenui eum nec dimittam te. **Quere** libro. ij. particula. i. causa. xvi. **Et** figurabat qm ligabat filio manus in cinabulis. **Dulcis** etia tactu. qz mater est misericordie. et matris est suauiter et dulciter tagere puez. **Pueri** sunt peccatores. qbus ipa nouit leui manu. suauiter attritu tumore pmere. putredinem ejicere. vulnera circūligare. spem et securitatem misericordie pstare. **Et** ideo dicit. **In** me omnis gratia vite et veritatis. in me ois spes vite et virtutis te.

Amplexu. Unde ad salutarem. et amplexum ei? q colligit ex picturis. facta est eliza **D** beth pphetissa. et exultauit iohes. **Luce. i.** **Ite.** **Dulcis** amplexu. i. ad amplectendum p dilectione. Un puer. iij. **L.** Glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus. **Iscz** amore et seruitio quasi duobz brachijs.

Incessu. Unde dicit **Eccl. xxiij.** **In** fluctibus maris ambulauit. **Iscz** cum familiaribus meis. vt ipos eripem a naufragio peccatorum. **Fluct?** maris. temptatores sibi iugiter inuicem succedentes. quas patimur qd diu psumus in mari hui? seculi.

Statura vel statu. Unde dicit **Eccl. xxiij.** **In** omni terra steti. i. inuocantibus me fideliter psto semp affui.

Pastu. pascit enim affectum nostrum. cum sit panis ois delectamenti et manna ois saporis.

Portu. porat vero intellectum nostrum aqua sapientie salutaris.

Lingua. Unde dicit ei **Lanti. iij.** **Del** et lac sub lingua tua. i. in xbis tuis dul **E** cedo omnimoda. lingua enim loquimur. **Uel** sic. **Spiritalis** dulcedo xborum tuorum trascendit mellis et lactis omnem dulcedinem corpalem. **Uel** sic. **Per** mel dulcedo intrinsece sapientie. que p eam dat maioribus. p lac gratia doctrine simplicis que competit minoribus. **Uel** **Del** et lac sub lingua tua. i. in meditatone cordis dulcedo singularis. qd ei datum est a melle diuinitatis filij. et a lacte humanitatis eius. **Bene** sub lingua. quia non cuilibz patet. sed illis solummodo quibus datum est experiri. **Uel** sic **Del** et lac sub lingua tua. i. in vtero tuo de? et homo. qz in momento quo prulit ex ore. ecce ancilla domini fiat mihi fm verbum tuum. cocepit deum q p mel. et hominem qui p lac figuratur.

Fido? **Labij.** Un dicit ei canticum. **Fau?** distillas labia tua. **Fau?** fm isid. dicit a fage grece qd **F** e comedere. **Et** maria dicit Qui edut me adhuc esuriet. illecti dulcedie saporis mei. **Recte** labia marie ppanit fauo distillati. **Na** sicut fauus melle? attractu lenissimo distillat ipsum mel. sic d pleissima redudantia dulcedis ei? accipiunt vniuersi sitietes ipaz tagere. fide plena. dilectione sincera. orone deuota. **Et** nota q fauus etia sine tactu vl motu aliquo tunc distillat. qm plus habz mellis qz capiat theca ei?. **Maria** siqdem ad mensuram bonam. et coferram. et coagitatam. et superfluentem accepit i sinu sue charitatis et humilitatis de melle celesti. qd e gra dei. **Od** designabat p h q postq dictum e ei. aue gra plea. subiungit. **Spu** sanctus superueiet i te. **Ad** qd q i plenam gra superuenisset spu sanctus. nisi vt ea faceret redudare. **Distillas** linqm. qsi in diuerlas ptes stillas.

Libet .III. Ti. XXVI.

Supra ad angelos. q̄ p̄partū eius sunt reintegrati. Infra ad captiuos. q̄ p̄ ip̄as ab inferis sunt extracti. Dextrosū ad iustos. q̄ donis gr̄e p̄eam sunt illustrati. Si nistrosū ad iniustos. q̄ p̄eam sūt iustificati. **L**abia tua hoc dicit habiro respectu ad illud respōsum quo saluat̄ est mūdus. scz. **E**cce ancilla dñi fiat mihi fm̄ p̄bum tuū. Quere supra libro. ij. p̄rica. ij. vbi distinguit quō nobis seruiuit de singulis mēbris suis. ca. vi. vbi agit de labijs. **H**ac etiā dulcedinē traxerūt labia ei⁹ a labijs vnigeniti sui. qñ videlicz deosculabat eū vt mater parvulū. et ip̄e fili⁹ satis faciebat illi materne petitiōi. **O**sculet̄ ḡ me osculo oris sui. Quere libro. v. de pulcritudine eius. titulo. r. z. xi. vbi agitur de labijs.

Verbis. **P**arab. xvi. **L** fauus mellis q̄ba p̄posita. dulcedo aīe z sanitas offiū. **V**erba scz marie. de q̄bus dicit̄ **E**ccl. xliij. **I**n sermone ei⁹ composita sunt oīa. **S**eptē enī illa verba beate virginis de q̄bus legīt in euāgelio. p̄posuit celest̄ artifex. i. sp̄i ritussct̄s q̄ eā replenerat. **E**t ideo sicut sūt septē dona sp̄ussct̄i. sic habent̄ i euāgelio septē verba marie. q̄ dicunt̄ fau⁹ mellis. qz sicut in fauo est cera lumis instru mentū. et dulcedo mellis reficiēs gustū. sic in p̄bis ei⁹ et sacre scripture sciētia est veritas illuminās intellectū. z om̄imoda bonitas reficiēs affectus. **M**edicinalia etiā sunt verba ei⁹. iuxta quod dicit̄ **S**ap. xvi. **N**eqz herba neqz malagma zc. **S**i q̄dem verborū ei⁹ p̄sentēs dulcedinē iohes baptista clausus adhuc in vtero m̄ris ad introitū suū exultauit et lusit. z in occursum dñi sui de matr̄ vtero erūpe gesti ebat. audiēs vocē ei⁹. **B**ellissima siq̄dem vox marie. incōpabil̄ est eloquijs angelo rū. sicut dicit̄ iohes euāgelista de eloq̄o saluatoris.

Iohes euāgelista de eloq̄o saluatoris

Osculo. quod expti sunt fili⁹ et elizabēth. q̄ ad osculū ei⁹ qd̄ p̄sumit̄ ex scripturis sacra ē p̄phetissa. z iohes exultauit z lusit. z sp̄ussct̄o r̄plet⁹ ē adhuc ex vtero m̄ris sue **C**antico. **U**n signata est **E**xodi. xv. p̄ mariā p̄phetissam. q̄ sumpto tympano cecinit carmē illud. **C**antem⁹ dñō. gl̄iose enī zc. **I**pa est enī dux chori r̄ginei. de q̄ dicit̄ **A**poca. xliij. **N**eo poterat dicere canticū zc. **S**olent enī ad l̄ram cantare dulcius r̄gines q̄ corrupti.

Jubilo. **J**ubilat siq̄dē exēplo illi⁹ marie comitata choro virgineo p̄ submersiōe sp̄i ritualis pharaōis z liberatōe populi fidelis. et ei⁹ iubiliū gaudenter auscultāt angeli et beati. imo et ip̄e christ⁹. qui dicit̄ ei **C**ant. viij. **A**mici auscultāt te. fac me audire vocē tuā. **A**mici isti angeli et beati.

Eloquio. **U**nde dicit̄ ei **C**anti. iij. **L**eloq̄um tuū dulce. **M**axime qñ p̄ p̄toribz filiū interpellat. **I**tez p̄s. **Q**uā dulcia faucibz meis eloq̄a tua sup̄ mel ori meo. **O**d maxime fit qñ masticant̄ ex deuotiōe septē illa verba sua que habent̄ in euāgelio. et decantant̄ laudes eius.

Voce. **U**nde dicit̄ ei fili⁹ **C**anti. ij. **S**onet vox tua in auribz meis. **V**ox enim tua dulcis. i. fauorabil̄ ad impetrādū qñ interpellas p̄ necessitatibz peccatorū.

Berni.

Responsione. qñ scz respōdit angelo. **E**cce ancilla dñi fiat mihi fm̄ p̄bū tuū. **D**e q̄ responsiōe b̄nis berni. ad mariā. **F**estinat̄er o dñā responde p̄bū. qd̄ terra. qd̄ inferi. qd̄ expectant et sup̄i. **I**p̄e etiā rex omnīū et dñs qñtū p̄cupiuit decorē tuū. tātū desiderat respōsiōis assensum in q̄ disposuit saluare mūdū.

Salutatōe. **Q**uod expta est elizabēth **L**u. i. dicēs. **E**x quo facta est vox salutatōis tue in auribz meis exultauit in gaudio infans in vtero meo.

Aug⁹.

Dilectōe. **A**ug⁹. **D**ulci⁹ dilectōe nihil est. **S**ed dilectōi marie nulla dilectio creature compabilis est. ergo nihil ip̄a dulcius est.

Nom̄e. **U**nde p̄pter dulcedinē hui⁹ nois maria dicit̄ ei **I**saias. xxi. **N**omē tuuz z memoriale tuū in desiderio anime.

Ekebt⁹ abbas

Nom̄iatōe. **U**n dicit̄ ei ekebertus abbas. **O** magna. o pia. o mltū amabil̄ maria. tu nec nominari qd̄d̄ potes qñ accēdas. nec recogitari qñ recrees affect⁹ diligētiū te. tu nunq̄ sine dulcedie diuinus tibi insira. pie memorie portas ingrederis.

Aug⁹.

Predicatōe. **U**n p̄pat se cīnamomo aromatizātū. qd̄ vinū pigmērat. sic z nomē ei⁹ **S**apoz. **U**n z ip̄as vocat aug⁹ māna absconditū. qz i se p̄ti. **L** vinū p̄dicatōis. net oē oleamētū. et oīs saporis suauitatē. **S**apie. xvi. **U**nde et ip̄i optime p̄ue

Virtutes marie

nit ille versus. Quā magna multitudo dulcedinis tue o dñā. quā abscondisti diligē-
tibus te. **B**ustus enī manne erat q̄si simile cū melle. **Exo. xvi.** Omnis enī dulce/
do alia ei comparā. amaritudo est. **U**nde **psal. ce.** dicit ei q̄daz. **O**is dulcor amare/
scit. reprobaf z sordescit. tuū p̄gustantibz. **I**pa enim est illud mel. quo gustato illu-
minant oculi ionathe. i. iusti. **Regū. xiiij.** **Q**uere expositōem. li. xij. particla. vi. ti.
xri. ante vel circa mediū capituli. de septē vīrgis. **I**deo salutat eā sic catholica ec-
clesia. **S**alue regina misericordie vita dulcedo zc.

Maria dulcis odore

Maria
dulcis o-
dore

- Oris. **U**nde dicit ei **Lanti. xij.** **O**dor oris tui sicut odor malorū. **Libro. v.** titulo
vi. de ore eius. post mediū.
- Ventris. qui compatur acervo tritici vallato lilij. que maximi sunt odoris **Lati.**
vij. et eburnee p̄icidi plene varijs vnguētis. i. diuitate et hūanitate filij.
- Filij in vtero habitantis. qui vter⁹ dicit ager plenus. **Gene. xxvij.** **E**cce odor filij mei
sicut odor agri pleni. cui benedixit dñs.
- Pumilitatis. que signat p nardū. **Uñ Lanti. i.** **C**um esset rex in accubitu suo. nar-
dus mea dedit odore suum.
- Uteri. **Lanti. i.** **P**eliora sunt vbera tua vino. fragratia vnguētis optimis
- Genaz. **Lati. iij.** **S**icut fragmen mali punici. ita gene tue. **Lib. v. ti. vi. d.** genis ei⁹
- Aromati. **Uñ filius dicit spūscro Lanti. iij.** **U**eni auster. i. i. o tu spūscro p̄la or-
tum meū. i. i. spūa marie grām tuā. z fluēt aromata illi. i. i. odores sc̄e opiniōis.
- Unguentoz. **Lati. iij.** **O**dor vnguentoz tuoz sup omnia aromata.
- Vestimentoz. **Lanti. iij.** **O**dor vestimentoz tuoz. i. i. virtutū. quibus ornauit
te spūsanctus. sicut odor thuris.
- Orationū. **E**rat enī p̄bala aurea plena odorametis. i. orōibz sanctissimis. **Apo. v.**

Maria dulcis

Maria
dulcis

- Exemplorū diffusio. **F**lam vita eius inclita cūctas illustrat ecclesias.
- Promissorū magnitudine. **U**nde dicit. **Q**ui audit me nō cōfundet. et cetera multa
Libro. ij. particula. iij. ca. v. de obedientia quam ei debem⁹.
- Omni bona opatōe. **P**rouer. in fine. **D**anum suū misit ad fortia zc.
- Omni larga datōe vel retributōe. **Uñ Sapiētie. vij.** dicit hūana natura. **U**enerūt
mibi omnia bona pariter cū illa. z innūerabil honestas p man⁹ illi. **Q**uere tertia
particla libri secūdi capitulo. iij. q. marie debem⁹ dilectōem.
- Peccatorū quantū in se est recōciliatōe. **U**nde. **U**sqz ad futurū seculū nō desinas. i.
scz filio meo pacificare peccatores.
- Hereditate. **U**nde dicit. **H**ereditas mea sup mel et fauū. **H**ereditas. i. i. caritas in
eternū duratura q̄ diligo z diligor. **Uñ L.** **H**ereditas mea. i. i. dulcedo mea heredita-
ria et idescies. **S**up mel et fauū. i. i. trāscēdit omnē dulcedinē manifestā z absconditā.
In melle ei dulcedo patet. in fano later. **U**el aliter. **E**t hereditas mea. i. i. regnū
eternū. quod cedit mibi in hereditatē rōne filij mei. **Q**uādiū enī mater habz filiū
cui debet regnū. et fili⁹ nō recedit ab obedientia matrī. ipa est dñā. **B**rā aut virgo
habet filiū. cui tanqz heredi debet regnū celoz. z nullo mō recedit ab obedientia
sua. ergo ipa est dñā. **D**icit ergo hec dñā. **H**ereditas mea. i. i. est. regnū celoz. **S**up
mel et fauū. **N**ota q̄ q̄d dulce est. aut naturaliter dulce est. sicut mel extractus
de cera. aut artificialiter. sicut fau⁹. **E**st ergo dicere. **H**ereditas mea sup mel. z fa-
uū. i. i. sup omnē dulcedinē naturalē z artificialē.

Frater
verrie⁹

- Memorie eternitate. **Uñ dicit. M**emoria mea in generatōe secl'ozū. **Q**uere expositi-
tōem tertia particla libri secūdi. ca. x. q. debem⁹ ei iugem memoriā.
- De mēoria marie dici potest z erponi qd de memoria iosie dicitur **Eccī. xlij. L. De** **A**
moria iosie in ppositōe odoris facta ē op⁹ pigmētarij. i. i. suavis et odorifera est q̄/
si odor aromaticus pposit⁹ ope pigmētarij. **D**ualis ē fuit p̄sentia. cui⁹ tal ē mēo-
ria. **I**n omni ore. generaliter magnoz z paruoꝝ. **Q**si mel indulcabit eius memo-
ria. **Q**si diceret. **S**icut mel delectat gustū z medētis. z q̄nto ampli⁹ masticat dulci⁹
inuenit. sic marie mēoria delectat de ipa loq̄ntē. z q̄nto q̄s pl⁹ d ipa loq̄t. tāto mag⁹

So. lxxxv.

Libet .III. Ti. XXVII.

in ipius memoria delectat. Et ut musica in iunio vini qsi diceret. Sicut armo-
nia instrumentorū musicorū dulcis et suavis est in iunio vini qd delectat. sic me-
moriam eius dulcis ē et suavis nō solū loquenti. sed etiā audienti. Osee in si. De-
moriale ei⁹ sicut vinū libani. vt supra. Eccli. xxxij. Sēmula carbūclī in ornamēto
auri. et pparatio musicorū in cōiunio vini. Tribus igit compāt memoriā eius. Odo-
ri opis pigmentarij. qd delectat olfactū. Mellis dulcedinē. q gustū. Armonie mu-
sicorū. que auditū. Quia memoria eius suavis in corde. in ore. in aure. et hoc ppter
tria fm Rabanū. Nam fama virtutis ei⁹ supat omnē odorē. Suauitas modestie
omnē dulcedinē. Studiū pstandi cultū dei. omimodā cantilenā. Josias siqdem
populū docuit penitere sup trāsgressionē legi. Un sequit. Ipe est direct⁹ diuinitus
in penitentiā gētis iudaice. i. in doctrinā penitētie. qz ipe docuit eos penitere. Et
tulit. i. abstulit labomiatōes impietatis. i. phana et idola. qbz i pietas idolatrie cer-
lebraf. Et gubernauit ad dñm cor ipius. populū. doctrinā. s. et exēplo. velut dupli-
ci remo. Et in dieb⁹ peccatorū. i. in tpe quo regnabat peccatū idolatrie et trāsgres-
sio legis et violatio cult⁹ dei. Corroborauit pietatē. i. cultū dei firmiter obfuādū
instituit. Similiter et beata virgo sola cūctas hereses interemit. gubernat popu-
lū christianū doctrina et exēplo. et ad cultū dei multimode nos inuitat.

Raban⁹

Berfi.

Isidor⁹

Berfi.

Maxim⁹
episcop⁹

De sanctitate marie dicit br̄s berfi. Dec est hierlm ciuitas sc̄a. que progat
ci. que sola i vniuersa hūane generatōis linea dicere potest post filiū. Prin-
ceps mūdi hui⁹ in me nō habet qdē. Joh. xiiij. Itē iohelis in fine. Erit hierusa-
lem sancta. et alieni nō trāsbūt p eam. Itē sicut dicit anna in cātico suo. i. Regū. ij.
Nō ē sanct⁹ vt est dñs noster. sic dici p̄t verissime. Non est aīa sancta vt est dñs no-
stra. Et nota q singulas expositōes hui⁹ noīs sanct⁹. sancta. sanctū. rep̄re ē i ma-
ria. Sanctus vl sancta idē valet qd mūdus vel mūda. Un dñs Levi. xix. et xx.
Et. i. Pe. i. Sancti estote. qz ego sanct⁹ sum. Ipa vero mūdissima creaturay dei.
sicut patz. Itē sanct⁹ dicit a sancio sancis. vnde dicit sanct⁹ qsi sanct⁹. et ipa fuit
sancta. i. firma et in bono pfirmata. Un dicit. In syon firmata sum. Itē sanct⁹ di-
cit qsi agios. i. sine terra. s. sine terrenitate. et ei⁹ puerfatio tota fuit celest⁹. Itē san-
ctus. i. dñs dicatus. datus. s. et appropriat⁹. Un Lu. ij. Omne masculinū adape-
riens vuluā. sanctū dñs vocabit. Ipa fō tota fuit dei. et nulli⁹ nisi dei. Un dicit
Cantic⁹. ij. Dilectus meus mihi et ego illi. Et fere vbiq in canticis vocat eam fi-
lius suā. Item sanct⁹ qsi sanguine actus vl sanguine tinct⁹ fm isidor⁹. Un bea-
ta agnes. Sanguis ei⁹ ornauit genas meas. Et ipa sanguine filij tacta vl tincta
p passionē. Unde dicit qsi rosa in hiericho. Tacta. cū ei⁹ anīam gladi⁹ p̄rāsiret.
Tincta. qz dolor ille pputat ei⁹ p martyrio. Itē fuit homo exterior marie sanct⁹. s. c
immūdiā op̄is. volūtas ei⁹ sancta p̄tra immūdiā prauū desiderij. cor eius sc̄m
p̄tra immūdiā prauē cogitatōis. et ita sanctissima. Br̄s berfi. libro. iij. de psi-
deratōe in fine. Sanctū facit affectio sancta et ipa gemina. timor dñi sanctus et s̄a
ctus amor. Dis pfecte pfecta anima veluti qbusdam duob⁹ brachijs amplectitur
stringit et tenet sp̄sum dicens. Tenui eū nec dimittā. Timēda sunt autē in eo po-
testas. cui nihil p̄t resistere. et sapiētia cui nihil p̄t abscondi. Perfecte enī oportet
vt timeas eū. cui nec oculus deest omnia vidēs. nec manus oīa potens. Amandus
est etiā ille q est amor et. In omni autē hmoi vl alia sanctitate nō est aīa sancta vt
est dñs nostra. Et ppter h dicit ipa filio sicut exponit beatus maximus episcop⁹.
Tenuisti manū dexterā meā et. Tenuisti. hne vnqz caderem. intelligens nō a se s̄
a deo esse q nunqz cecidit. Et in voluntate tua. i. i adimplētōe volūtatis. Dedu-
xisti me. De virtute in virtutē deduxisti inq̄m me ne errarem. Et cum glia suscepisti
me. hne deficerē. Tenuisti. hne puritatē. deduxisti. hne p̄ritatē. suscepisti. hne claritatē.
Dec p̄ba tres stat⁹ vite christiani designāt. scz statū innocētie. iusticie et glie.

Dominus quorundā tenet
Sinistrā non dexterā. q̄s p̄mittit p̄gari in dieb⁹ istis. et reseruat infernalib⁹ penis.

Virtutes marie

De q̄b̄ dicit Job. xxi. Ducit in bonis dies suos. et iuncto ad infernū descendit.
Sinistrā et dexterā. q̄ sic trāscit p̄ bona t̄palia q̄ nō amittit eterna. vt abrahā. ysa-
 ac. dauid. q̄b̄ dicit. Diuitie si affluāt nolite cor apponere.
Dñs q̄r̄ū— **N**ec sinistrā nec dexterā. qui et t̄paliū bonis p̄uānt et eternis frustrā. q̄b̄ dicit
 dā tene iacobus. iij. **C**ōcupiscitis et nō habetis etc.
Dexteram nō sinistrā. quoz mētes in eternitatē amore custodit. exteriorē t̄m habi-
 tudinē egestati q̄si nihil cūret exponit. **U**n̄. **A**dextrā ē mibi dñs ne mouear. Sic
 dexterā br̄e marie tenuit. **U**n̄ et dicit **I**sa. xliij. Apphendi manū tuā et seruauit te etc.
Dñs enī manū marie apphēdit et eā seruauit. q̄ in vtero eā sc̄tificauit. et ext̄ic i vir-
 tutū puritate p̄manere fecit. nō t̄m vt nō peccaret. sed vt peccare nō poss. **I**eremi-
 as et iohes baptista et alij sanctificati in vtero. et si nō peccabāt. tamē peccare po-
 terāt. sed nō beata virgo. **U**n̄ dicit **E**ccl̄. xxiij. **E**t sic in syon firmata sū etc. **Q**uia
 in ip̄o momēto cōsensu sui p̄cepto saluatore firmata est. i. i bono p̄firmata. vt de
 cetero peccare nō posset. et si i syon. i. in eccl̄ia militāte adhuc posita. qd̄ fuit ei spe-
 ciale p̄uilegiū. **A**lij enī sancti n̄ i hac vita sic firmant vt de cetero peccare nō pos-
 sint. sed tantū in sup̄na hierusalē. **E**t ideo ip̄a sola vere potuit gl̄iari et dicere. **T**e-
 nuisti manū dexterā meā. ecce stat⁹ innocētie. **C**ui⁹ sinistrā nō tenuit dñs. q̄z dolo-
 res multos et tribulatiōes eā sustinere p̄misit. **U**n̄. **E**t tuā ip̄i⁹ animā p̄rālibit gla-
 dius. i. dolor dñice passiōis. **S**equit⁹ **E**t in volūrate tua deduxisti me. **U**n̄ et ali-
 bi dicit. **D**ñe in volūrate tua p̄stitisti decori meo virtutē. **I**n volūrate tua. i. nō in
 meritis meis. ecce stat⁹ iusticie. **E**t cū gl̄ia suscepisti me. ecce status gl̄ie.
Dñs r̄i- **I**te de sanctitate v̄l sanctificatiōe marie notādū. q̄ nisi ad plenū purgata fuisset. / **E**
 chard⁹ d̄ **E**t cum talē facere nō posset. **E**t nisi ab om̄i viciōz p̄ragio imūnis extitisset. filium
 sc̄to vict. dei generare nō potuisset. **U**t enī virgo p̄cipet et pareret virgo. sūma sc̄titate et pu-
 ritate op⁹ habebat. **Q**uā aut̄ maloz q̄si due radices sunt p̄cupiscētia et ignorātia.
 a quibz duabz radicibz p̄fecte purgata est q̄n sp̄s sc̄t̄s sup̄uenit in eā. et sc̄tus altis-
 simi obūbrauit ei. **I**stud inuenies lib. xij. p̄ricula. ij. de delectabilibz orti. in primo
 delectabili.
Item **I**n sanctificatiōe marie p̄supuentēz sp̄s sancti et obumbratēz virtutē altissi-
 mi illud solū remansit in v̄gine qd̄ erat ad penam. illud totū recessit quod erat ad
 culpā. viciōsitas omnino recessit. penālitās remāsit. carnalitas tollebat. calamitas
 nō amouebat. **E**t hoc fuit illud mirabile de quo p̄pheta p̄s. xlv. dicit. **V**enite et vi-
 dere opa dñi q̄ posuit p̄digia sup̄ terram auferēs bella vsqz ad finē terre etc. **D**e ter-
 ra enī carnis eius tollebat om̄is pugna. et ibi sacra est pax plena. **I**n arcu et sagi-
 ta p̄cussio artificiosa. in gladio et hasta virtuosa. **A**rc⁹ ergo rēptatio fraudulenta.
 arma rēptatio violenta. **N**eutra v̄o istaz post sanctificatiōem in ip̄a locū habuit.
 nec accessum tā habere potuit. **E**ccl̄ia excusatio. que nō habet locū vbi nō p̄t habe-
 ri accusatio. **I**gnis amor diuinus quo p̄busta sunt hec sc̄ta. qui nihil reliquit in
 ea. vnde vel quo ad impossibilitatē oporteret excusari. **D**iuin⁹ siq̄dem amor adeo
 eam i om̄i bono solidauit. vt de cetero q̄liscūqz defectus in eā incidere oīno nō pos-
 set. nec aliqd̄ qd̄ qualicūqz excusatiōi subiaceret. **V**ideat itaqz iuxta hoc ab hora su-
 puenientis in eam sp̄s sc̄t̄s. ab hora obumbrātis se virtutis altissimi. nō solum in
 om̄i gratia p̄sumata. verūetiam in om̄i bono et dono qd̄ acceperat cōfirmata.
In ceteris enī sanctis magnificū habet qd̄ a vicijs nō possunt expugnari. in ista
 mirificū habet qd̄ a nullo vicio potuit vel in modico impugnari. **E**t si in ea supra
 modū fuit mirabile. et p̄ ceteris oibz sanctis singulare. q̄ in ea puenire potuit tāta
 corruptibilitas cū tāta incorruptibilitate. et cōuerso. **C**orruptibilitas in his q̄ p̄ri-
 nent ad penā. incorruptibilitas in his q̄ p̄rinent ad culpā. **S**ed sibi ad future gl̄ie
 cumulū. nobis ad patientie documētū p̄fuit. q̄ passibilitatis nostre iugū cū tanta
 puritate portauit. **D**ō enī de exterminio peccati in ea factū credidit. futurū in oibz
 sanctis sperat. futurū inquā. sed nō in corpe eorū adhuc mortali. sed in corpe eorū
 iam facto imortali. p̄ri⁹ ei oportebit corruptibile hoc induere incorruptōez. et mor-
 tale hoc immortalitatē.

Fo. lxxxvi.

De sanctificatōe marie

Titulus xxviii.

De sanctificatōe beate virginis dicit ps. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Sed quoniam ad hanc sanctificata est ut digna fieret recipere saluatōem per mittit de preceptu ei⁹ dicens. Pluuiis imper⁹ letificat ciuitatē dei. Pluuiis impetus .i. supuentio spūscī letificat ciuitatē dei .i. brām virginē. in q̄ habitauit plenitudo diuinitatis corporaliter. ad Col. ij. Et ex hoc fuit in ea ciuiū vnitas. id ē sensualitat⁹ et rōis plena cōcordia. Et bene dicit Imper⁹. q̄ cito respondit āge lo. fiat mihi fm verbū tuū. statim filiū dei cepit. et ex hoc letificata est vehemēter. Un⁹ dixit ad elizabet. Exultauit spūs meus etc. Sequitur. Sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹. Tabernaculū idem qd ciuitas illa. i. beata ego. in q̄ altissim⁹ armauit se armis nre mortalitat⁹. q̄b⁹ p̄ diabolu dūmicauit. sicut postulauerat ps. Apphēde arma et scutu etc. Hoc tabernaculū sanctificauit altissimus. qm̄ eam i vtero matris purgauit ab originali ut tota mūda nasceret. Sequitur de fide preceptōis. Deus in medio .i. in vtero eius. scilicet virginis. nō mouebit. la deitate in hūanitatē. ut hāc assumēs illā relinqt. sed idē erit de⁹ et hō. et hō est nō mouebit. .i. totalit̄ nō mouebit. Quodā enī mō motus fuit motu pietat⁹. sed nō motu alteratōis. qm̄ ad ei⁹ vterū intrādū se hūiliauit. Sed nō ex toto mor⁹. qz diuinitatē nō deposuit. Sequitur. Adiunabit eā de⁹ mane. .i. in pncipio vite sue. et cū adhuc esset in vtero diluculo tenebras origial⁹ peccati tollere. Et appellat diluculū gratie ortū i illa. Alia lra habet. Adiunabit eā de⁹ vultu suo. Vel meli⁹. Adiunabit eā deus mane. sicut expositū est diluculo .i. claritate virtutū q̄ tunc infuse sunt ei. Sic exponit glo. diluculū Job. vii. Visitas eū diluculo. In sanctificatōe enī eius omnē rubiginē culpe original⁹ abstulit celest⁹ aurifaber de argēto virginee carnis et anie ut egredere⁹ vas vtcunqz purissimū ad recipiēda dona grāz pmo. et filiū dei carnē assumptūz secūdo. Ideo p̄dictū erat. puer. xxi. Aufer rubiginē de argēto. et egrediet⁹ vas purissimū. Et sunt verba p̄ris ad spūsanctū. Hec solū tūc ablata est rubigo culpe originalis. sed ornatū est vas istud omni lapide p̄cioso. i. omni carismate spūali. Vel⁹ i uenies libro. iij. pre. i. titulo de priuilegio carnis virginee.

De obedientia marie

Titulus xxi.

De obedientia marie dicit ipa Cant. v. Anima mea liqfacta ē p̄ incēdiū charitatis. parata videlicet instar metalli liqfacti decurrere in oēs modulos diuine voluntatis. ut dilect⁹ locut⁹ ē. Iad me p gabrielē. postulas me in mrem. cui me obtuli in ancillā. sciens qm̄ q̄ se hūiliat exaltabit. Et nota qz p̄pitiū ē metalli liqfacti descendere. Sic fecit maria obediēdo. cū postulara in matrē dei qd fuit ei sūma dignitas. se nominauit ancillā. quod fuit sūma hūilitas. Et ideo aīe sue attribuit liqfactōem. que est p̄prie metalli.

Item Ratōe obediētie p̄patur auro maria. xbi dicit. archa. thron⁹. solū. p̄paf fere oībus vasis tēpli et tabernaculi que fuerūt aurea. Quz enī tractabili⁹ est oībz metallis. et q̄nto tractabili⁹. tāto subtilib⁹ opib⁹ faciēdis p̄petenti⁹. De q̄ videlicet auro fabricatū est artificio spūscī vas illud admirabile opus excelsi. in q̄ fili⁹ dei comedit fauū suū cū melle suo. bibit vinū suū cū lacte suo. Itē In obediētia marie impletū est qd olim p̄dixerat dñs Osee. vi. obediētiā se malle qz sacrificiū. et scīaz dei etc.

Item Ratōe obediētie p̄t ipa dicere cū filio suo illud Isa. l. Erigit mane. mane erigit mihi aurē. ut audia qsi magistrū. Dñs deus apuit mihi aurē etc. Elegāter verba disposuit. cū p̄us sibi erectā aurē phibuit qz aptam. Erectaz habet aurē. q̄ nō ad rumurculos singulares vel ad eloquiū de terra musitās. sed ad ea q̄ defursū sunt paratū habet auditū. q̄bus bonū est aurē apiri. Dep̄ssa est enī auris. q̄ verbis secularib⁹ diligenter attēdit. Hanc dicit maria erectā sibi aurē. que ab initio etatis ad fba celestia paratū habuit auditū. et docuit nos habere. Exererat autē et aperuerat dñs auditū marie. Unde qsi iuuecula erectā aurē habens. facile et libetē fba suscepit angelica. i. q̄bus turbata est. que etiā nullū verbū audisse legi in euāgelio ante illud. Et ab auditu ipius. initū sumpsit reparatio nostra. ut intraret remediūz vnde irrepsit morbz. et p eadē vestigia sequeret vita mortē. lux tenebras. veritatis

Virtutes marie

antidoti. serpentis venenū. et vite ianna fieret audire p quē intraverat mors i mūdū.

De omnipotētia marie

Titulus xxx.

Fulbr?
carnotēf

De theo
philo.

De omnipotētia marie dicit Fulbrus carnotēf. in illa omel. approbate co-
uetudinis rē. Siq dem mater dñi vbiq imperiosa ē. vbiq magnifica. fm
charitatē erga supos. et sup inferos p districtōez. q misit angelū in auxiliū
magni patris blasij. et suscitavit militē q hostē ei? iulianū apostatā interfecit. Nec
est q cirogphū theophili diabolo potēter ereptū captiuo reddidit in signū libratf.
et ipm se suppliciter inuocātē ab ipis diaboli faucibz potēter eripuit. Ipi certe p
nū est angelos scōs in ministeriū mittere. et ad bñplacitū suū inferoz pacta q̄sare.
vt de ea pgrue dici possit illd Eccl̄s. viij. Omne qd voluerit faciet. et sermo illi?
potestate plen? ē. nec dicere ei q̄s potest. q̄e ita facis? Itē sap. xij. Quis dicit ti-
bi. qd fecisti? aut q̄s stabit i iudiciū tuū? Ibidē. Et enī subest cum voluerit posse.
Item Sap. xvi. Tu es q vite et mortis habes potestātē. et deducis ad portas mor-
tis et reducis. Ipa est q mortificat. sicut in iuliano. et viuificat. sic patz i theophi-
lo. Deducit ad inferos et reducit. Eccl̄. xlij. In omni necessitate omnia obaudiūt ei.
Un dicit cū filio. Isa. xlvj. Cōsiliū meū stabit. et oīs volūtas mea fiet. Job. xxiij.
Anima ei? qd cūq voluit fecit rē. Ideo dicit ēriālman? ei? tornatiles. Lanti. v.
qz in pmpri habz facere qd ei placet. sicut ars tornādi pmpri est et expedita. Lau-
ree. qz et charitate dei et primi pcedit qd ei facit. Lplene iacintis. l. i. frute celesti.
Itē Sap. vij. Cū sit vna. i. singular? pietate. caritate. et p̄sidio l oia potest. et do-
no filij sui a q oipotēte oipotens est effecta. Lz pmanēs in se. l. i. pfecte manēs im-
mutabil? bonitate potētia et misericordia l oia innouat. l. i. hoīez ppter quē facta sūt
oia. et q habet cū omni creatura p̄cipiū. LInnouat. l. inqm hoīem p grām in p̄sen-
ti. et p glām i futuro. Et p natōes. l. i. in omni gēte sine psonaz acceptōe l in anias
sanctas se trāffert. l. grām infundēdo. quas sanctas nō inuenit. sed grā sua sanctas
facit. L Et amicos dei. l. i. amātes deū et amatos a dō. Lz pphetas cōstituit. Iē est. ac-
cendit ad amorē dei. et illuminat ad cognitōez ei?. Un et dicit illuminat rē.

Ipa enī regina est illi? ciuitat? cui? fili? suus rex. et eisdem p̄uilegijs fm leges gau-
dent rex et regina. Cū aut eadē sit p̄as et r̄munis matr? et filij. q ab oipotēte fi-
lio oipotens est effecta. qz nō est p̄as nisi a deo. ad Ro. xij. Un dicit cū filio mar.
in fine. Data est mihi oīs p̄as in celo et in terra. tñ excellētē potēs est in eccl̄ia tri-
umphāre. Un dicit eccl̄. xxiij. LIn hierusalē l supnal potestas mea l imperādi scz
qd volo virtutibz angelicis et anibz sanctis. et faciēdi ad bñplacitū meū. et q̄s volo
introducēdi. Itē Sicut marie fili? rex regū est et dñs dñantū. Apoca. xxi. sic ma-
ria mater ch̄isti regina est bñ se regentū. et dñā eoz q sibi dñant. Dominare ḡ sen-
sualitati me. et castiga corpus tuū. et redige in seruitutē. si tātē regine familie aser-
bi cōcupiscis. Itē rōe potencie appellat maria r̄ga r̄tutis dñi. Quere lib. xij. pti-
cula. vi. ti. xxi. de virga. vbi maria dicit virga virtutis. post tractatū de septe virgis.
post mediū tituli.

Item In h manifestissime apparet oipotētia marie. q sicut legif in miracul? ei? ml?
ros de sua dānatōe iā certos. ml̄os in aq̄s p̄focatos. multos ex improuiso mortu-
os q dū viuerēt ipi? patrociniū se p̄mendauerāt. ml̄os q sine penitētia decesserāt
in mortali. ab ipis diaboli faucibz potēter eripuit. et vt possent agere penitētā ad
vitā reducit. Ita nāq ingeniosa est et subtilis ad saluatōez peccatoz. sicut diabo-
lus ingeniosus ē et subtil? ad dānatōez eozū. Qua aut iusticia v̄l q iure ipa saluet
dānabiles. et sine penitētia defunctos i mortali. q̄s sufficiat enarrare. Cōstat autē
q et ita facit. et q salua iusticia facit. Et ad hui? rei euidentā dicit ipa fons signa-
tus Lanci. iij. Nā sic eruberās ē iste fons misericordie. q sp̄ fluit miferatiōes eius.
integro tamē et illibato sigillo iusticie. qz sic ingeniose scit facere misericordiā q nō
frangit iusticiā.

Item De ipa sicut de filio pōt dici ipi filio illud ps. l oia subiecisti sub pedibz ei?.

oīes. l. i. simplices. et boues l in q̄b q̄tuor. libro. v. ti. xxiij. de pedibz l in uersas l i
feminino ppter secunditatē l in sup. Iē dicit ad notādū diuersitatē bonoz et maloz.

So. lxxxij.

Lpecora campi. luxuriosos vagantes p. capos licentie. xbi. abel occidit. Lvolucres ce-
li supboos. pisces maris. cupidos. q. pambulat semitas maris. In his tribz. elemē-
tis habitāt demones. sed. nō in igne elemento. qz. nō in lucido.

Ite. Ratōe potētie dicat q. Luna. i. antonomasticus. ille stultus diabolus. scz. q. vt luna. **E**
mutatus ē. Eccl. xxvij. a claritate in obscuritate. sub pedibz ei. i. ei plenarie sub-
iectus. Apoc. xij. et hoc p. virtutē hūilitatis. Un in ps. Descendit. i. ineffabiliter se
hūiliauit. et caligo. i. diabolus. q. dicat caligo formaliter. qz. caret luce. et effectiue. qz.
efficit caliginē peccati. sub pedibz eius. q. sunt hūilitas et virginitas. qbz. p. triuit
caput serpentis. antiq. i. supbiam cōcupiscētiā.

De sapientia marie. Titulus xxxi.

De sapientia marie facillime veritas cōprobatur. si quomodo locuta ē cū ange-
lo attendat. Quis enī in iuvene puellula nō miret tantā finōis pstantiā. in
terrogatōis prudentiā. fidei facilitatē. Admirū qz. datū est cordi ei. lumē in-
telligētie. Dedit enī ei q. se vniuit ei. et sentire fideliter. et pferre vtiliter. et efficaciter
adimplere. Et hic est funicul. triplex qui difficile rumpit. q. videlicet aīas nīas ad
exemplū marie de lacu fecis et miserie extrahat. et post eā ad regna celestia trahat. i.
si recte sentiam. si digne ploqmur. si viuēdo pfirmemus.

Ad sapientia aut illi. p. tnet qd. de ea dicat. Luce. ij. Maria aut p. suabat oīa verba hec. **B**
p. feres in corde suo. In hac aut autoritate p. mendat maria a tribz. A p. fecta mēo-
ria p. tra obliuionē. Un dicat. L. Cōseruabat oīa verba hec. Et p. p. ter hāc p. seruato-
nē cōparat. L. venter ei. i. i. memoria. Laceruo tritici. L. Cant. vij. Tritici q. pascuntur
aues et hoīes. verbū dei est. Accru. tritici. magna p. gerics. x. borū dei. Ideo dicat.
L. Cōseruabat oīa verba hec. Idcirco sepe rogāda est a nobis. vt nob. misicor-
diter scripturaz. mysteria reuelare dignet. Et nota q. dicat. verba hec. i. i. x. ba. euan-
gelica. nō mūdāna. Itē. Per h. q. apponit p. nomē demonstratiuū dicens. x. ba. hec.
ostendit q. x. ba. dei debem. sollicitē p. seruare i. secreto cordis nostri. iuxta illd. In
corde meo abscondi eloq. tua vt nō peccem tibi. Cōmēdat etiā a collatōe sollicita
p. tra negligentia. Un dicat. L. p. feres. Cōmēdat. et a p. signatōe p. iactantiā. Un Lin-
corde suo. Per h. etiā q. dicat. x. ba. L. intelligit etiā facta. sicut d. Isa. xxxix. L. Non
fuit x. bū. i. i. res digna verbol. qd. nō ostēderet ezechias nūcijs regis babilōis. In
hoc etiā q. dicat. L. Cōseruabat oīa verba hec. ostendit q. ipa erat liber generatōis ies-
u christi. In hac etiā autoritate magna notat marie discretio. Un ibi dic. glo. am-
bro. h. Maria nō mūn. ore q. corpe pudica. secreta q. nouerat nulli diuulgar. s. ta-
cito corde scutās cōgruū tpus quo de. hec. velit diuulgari reuerēter expectat. su-
pra illud. Eccles. iij. Tpus tacēdi. et tpus loq. ndi. Eccl. xx. Dō sapiens tacebit vt
qz. ad tpus. lasciuus aut et imprudēs nō seruabit tpus. Jacobi. i. Sit oīs hō. ve-
lor ad audiendū. tardus autē ad loquendū.

Ambro.

Conferēs in corde suo. Inō solū x. ba. sed et facta illa q. circa se viderat impleta. cū his
que in pphetis legerat implēda. Dixerat enī ei angel. Ecce p. cipies i. vtero. Pre-
dixerat Isa. vij. Ecce ego p. cipiet. Prouerat se de stirpe dauid ortam. Predixerat
Isa. xi. L. Egrediet virga de radice iesse. patris dauid. Et in ps. De fructu vēr-
tui ponā sup. sedē tuā. Prouerat se p. cepisse in nazareth de spūscō. Legerat Isa. vi.
de filio incarnādo. fm. aliā līam. Nazareus vocabit. Prouerat se pepisse in bethleē
Legerat Mich. v. Et tu bethleem. zc. ex te eriet dux. Compar. g. x. ba. pphetarū
factis. et in oībz. habz. argumētū fidei. Si g. maria humiliter discit a pastoribz. de-
bem. et nos hūiliter discere a sacerdotibz. Eccl. vi. In mltitudine p. sbyteroz. prudē-
tū sta. et sapientie eoz. ex corde p. iugere. vt omnē narratōem dei possis audire. Et
si ipa tacet ante pceptū apli. debem. nos post pceptū ei. malle doceri q. docere.

Ite. Luc. ij. in fine itez. dicat. Et mater ei. i. i. christi. p. suabat. q. si sub signaclo. dicat
glo. L. Oīa x. ba. hec. zc. Oīa q. de dño vel a dño dicta vel facta cognouit. siue q. in-
tellerit. siue q. nōdū intelligere potuit. oīa memorie p. mēdauit. vt cū tēp. p. dicāde
vel scribēde incarnatōis ei. adueniret. sufficiēter oīa put essent gesta posset explis-
care q. rentibz. et ita q. tmoz. euāgelist. mltā dictasse credit eoz. q. scribebāt. Sic nos

Virtutes marie

crebra factorū dñi et dictorū meditatōe importunos cogitat? repellam? et alios
instruere laborem? **Itē** **D**ater ei? p̄suabat oīa p̄ba hec i corde suo .i. in archa
mēorie reponēbat. Quia sic dī puer. **xxv.** **G**lia dñi ē celare p̄bū. **Et thob. xij.** **S**a
cramentū regis abscondere bonū ē. **Oīa** .i. nō solū p̄ba sed etiā facta. **U**rbū enī inter
dū ponit p̄re. **U**ide g̃ ne restrigas demōstratōez tantū ad p̄ba q̄ hic dīc. s; ad oīa
facta et dicta q̄cūq; in euāgelica hīstoria p̄tinent. sciēs q̄ aliqui scriberēt. et sēptor
res ad eā recurrerēt. **I**do dicit ip̄a **Can. v.** **T**ulerūt mibi palliū mēū .i. a mēra
puerit referatōez secretorū filij mei. q̄ p̄us tegebā q̄si sub nubilo et velamēte silētij.
et erat occultata ap̄d me. **C**ustodes muroz .i. apli. **P**uri muniētes hierlīm .i. ec
clesiā sunt plati. custodes boz muroz maiores plati q̄ minores custodiūt. quales
fuerunt apostoli.

Itē **R**atōe sapie p̄pat maria auro. **L. i. r. ti. ij.** de throno. **N**ō enī decebat vt vas cele
stis sapiētie expers esset a sapia. **U**n et ip̄a ostēdit scripturaz noticiā et eoz q̄ ad
sc̄tōs patres dixerat dñs se habere. in cātico suo dīcēs. **S**icut locut? est ad p̄res
n̄fos abrahā et semini ei? **zē.** **S**apiētiā enī oīm antiq̄z exq̄siuit. .i. ex corde q̄si
uit. **L**et in p̄phetis vacauit. **N**arratōez viroz noiatoz p̄suauit. **z** in p̄sūtiis pabo
laz sil introiuit. **O**cculta puerbioz exq̄siuit. et in abscondit pabolaz puerfata est. **E**
Eccl. xxxix. **S**ic expone. **D**icit gl̄ **S**apiētiā antiq̄z oīm .i. doctrinā p̄riarchaz
rū et p̄phetaz. **U**ell. **S**apiām oīm an .i. i. sapoz et cognitōez celestū quā antiqui
habuerūt. **L**et exq̄siuit. .i. extra alia q̄siuit et in p̄phetis. .i. i. p̄phetis intelligētis. **L**uar
cauit. **L**alijis curis p̄ceptis. **N**arratōem .i. doctrinā viroz noiatoz .i. aplorū et
uāgelistarū. q̄z nomia sūt i libro vite **L. u. r. l.** **O**suauit. **U**n **lu. ij.** **M**aria p̄sua
bat zē. vt sup̄. **N**arratōez. **S**cz quā narraturi erāt apli. **U**el viri noiati p̄riarche et
p̄phete. **U**el illi b̄ti pastores q̄b; ab angel nūciat? ē part? ei?. **E**t ille felix symeō
q̄ suscipiēs filiū ei? oblatū i tēplo narrauit ei p̄phetica certitudie plūma de futuris.
L. u. ij. **E**t i p̄sūtiis pabolaz .i. i. obscuras et occultas subtilitates. **L**simul intro
iuit. **D**iligētē p̄scrutādo p̄forata sup̄ficie l̄ali vt figurali. **O**cculta puerbioz .i. i.
sensum mysticū et moralē. **L**et exq̄siuit. .i. ex toto corde q̄siuit. **E**t in abscondit. .i. i. oc
cultis allegorijs figuratiuaz locutorū intelligendis. **L**conuersa ē. **S**tudēdo et medi
tādo. **S**i enī hec oīs p̄e dicunt de qlibet vero sapiēte. mltō veri? dici possunt et
debēt de mīse sapiētie incarnate. **P**ropter h̄ igit de noticiā scripturaz p̄medat ma
trē fili?. **Can. iij.** dīcēs. **D**ētes tui sic greges tōfaz. q̄ ascēderūt d̄ lauacro. **B**re
ges tōfaz. **S**ūt illi q̄ possessionū onera tanq̄z vellera deponentes oīa reliq̄runt p̄
christo. **Q**ui q̄nto pl? se abstraxerūt de mūdo. tāto liberiori aīo sacras scripturas
intelligere potuerūt. **Q**uib; q̄q; nō fecerūt obicē p̄torū tenebre. **N**ā lacrimis peni
tētie et deuotōis frēq̄nter abluti ascēderūt de virtute in virtutē. vt viderēt deū deoz
in syon. q̄d interpretat speculū. s. vt mūdi cordis oculo deū p̄spicerēt i speculo sc̄ptu
rarū. **V**is igit oīs q̄ q̄si grex dñi in pascuis sacre scripture rumiarūt assimilant
dentes p̄ginis. .i. sensus et studiositas. q̄bus ip̄a decerpit attriuit masticauit ru
minauit et incorporauit aīe sue velut herbas virētes sacre scripture sentētiās.

Itē **I**pa fuit et est mlier sensata et tacita. **Eccl. xxi.** **S**ensata enī fuit q̄redo quō fier
ret q̄d ei p̄mittebat. vbi dicit. **Q**uō fiet illd zē. **S**ensatioz. p̄sentitādo vt fieret. q̄n
dicit. **E**cce ancilla dñi fiat mibi s̄m verbū tuū. **S**ensatissima. deū laudādo et mā
gnificādo de suscepto b̄nficio dīcēs. **M**agnificat zē. **U**n p̄e potuit dicere illd sa
lomōis **Eccles. i.** **P**recellī sapia oēs q̄ fuerūt aī me. et aīa mea p̄replata ē mltā sa
piētie. **Q**d fuit. q̄n cogitabat q̄lis ess; angelica saluatio. **L**et didici. **Q**d fuit. q̄n
p̄ferebat oīa q̄ dicebant i corde suo. et hec est p̄suetudo sapiētis.

Itē **R**ōe sapie designa ē maria p̄ illā mlierē sapiētē. q̄ ciuitatē abelā libauit sapia sua
Designat etiā p̄abygail. **Regū. xxv.** q̄ erat mlier prudētissima et speciosa. cui? sapi
entia et subtilitate p̄boz. **nabal** stult? ad tpus a morte libat? ē. **E**t marie sapia et
subtilitate orōnū mūd? infatnat?. **I**tē **Eccl. xxxix.** **C**ollaudabūt mlti sapiāz ei?
et vsq; in seculū nō delebit. **I**bidē. **S**apiām ei? enarrabūt gētes. et laudē ei? nūci
abit ecclia. **E**t notādū q̄ nō solū sapiēs ē. imo etiā sapie dei magistra. quā docet

Liber .iiii. C. xxxi.

verbis orōibz et exemplis. **Uñ** de ea dicit **Sap. viij.** Doctrinē est discipline dei et. **Ideo** dicit ipa **Ecc. xxiij.** Adhuc doctrinā q̄si pphetiā effundā et. **Quere** expo-
sitiōē li. ij. partiēla. i. causa. xxvij.

Ite de ea specialiter dicit puer. i. si. **Os** suū apuit sapiē. et lex clemētie i lingua ei⁹. **Os** **D**
suū aperuit. **Os** scilicet intellect⁹. **Sapientia** hauriēde p studiū. **Uñ**. **Aperi** os tuū et im-
plebo illū. **Uñ** **Os** laffec⁹. **Sapientia** attrahēde p desideriū. **Uñ** **ps.** **Os** meū apui
et attraxi spm̄. i. spūale intelligētiā. **Uñ** **Os** corpis. **Sapientia** q̄gnoscūt diuina de-
clarāde. **Uñ** de ea p̄t intelligi illud **Ecc. xv.** **In** medio eccle. **Sapientia** apuit os
eius. q̄ se facta ē aploz magistra. **Sapientia** inq̄m docēde. nō stulticie v̄l vanitati
aut scurrilitati. **Uñ** etiā sapiētie q̄ est fili⁹ dei attrahēde. q̄i ēginitatē vōnit et se tā
tū hūiliauit. qz due iste virtutes in ea p̄ncipaliter placuerūt altissimo. **Eua** ei ape-
ruit os suū insipientie. cū dubitādo respōdit serpēti. ne forte moriamur. **Genes. iij.**
Maria sapiē. cū credēdo dixit **Lu. i.** **Fiat** mihi et. **Et** lex clemētie. i. euāgelij q̄
docet clemētiā. vbi christ⁹ dicit **Mat. ix.** **Nō** veni vocare iustos s; pccōres. **Lex**
enī antiq̄ seueritat⁹ erat. que docebat reddi oculū p oculo. dentē p dente. **Sed** lex
euāgelij clemētie ē. **Quia** pccā remittit. **Quia** reos absoluit vt adulterā. **Joh. viij.**
Quia dānatos in padisū reducit. **In** lingua ei⁹. **Iqz** hec oia nob pcurat orādo.

Ite **Ratōe** sapiē dicit in fine. xxiiij. **eccl.** de illo rege nato de dauid **Qui** adimplet quasi **I**
philosofia. **Qui**. i. rex. **Adimplet**. i. pfecte implet. **Sapientia**. i. brās ēginē. q̄ sapia
dicitur emphatice. qz sapiēs sup oēs. v̄l qz m̄ sapiē. i. christi. et vniūca dicitur generatō
Et paulo post. **Qui** adimplet q̄si cūfrates sensū ei⁹. **Impleuit** ei eā q̄ntū ad cogni-
tōez sc̄pturaz. **Qui** enī apuit aplis sensū vt itelligerēt sc̄pturas **Luc. xlii.** multo
forti⁹ matrē impleuit spū sapiē et intellect⁹. supueniēte in eā spūscō **Lu. i.** imo de-
scēdente in eā sapiētiā. i. filio dei. q̄ scia⁹ dñs ē. et q̄ p̄us q̄ alijs ciuitatibz. nouem
mēsibz euāgelizauit cordi ei⁹. et icerta et occulta sapiē sue manifestauit ei. **Nec** so-
lū nouē mēsibz. imo et toto tpe q̄ inuenis habitauit cū virgine. **Isa. lxxij.** i. fili⁹ cū
matre. **Bñs** anselm⁹. **Quid** de deo nō sapiēbat in q̄ sapia dei latebat. et de cuius
vtero corp⁹ sibi aprabat. **Impleuit** ḡ rex ille sensū virginis. l̄q̄si cūfrates. i. abūdiā
ter. sicut magna fit abūdiātia vbi abūdat cūfrates. **Libro. i.** ca. iij. titulo gr̄a plena
multa inuenies de huiusmodi.

Anselm⁹

Ite **Ratōe** sapiētie appellat ipa agnitio v̄itatis. **Ecc. xxiij.** **Agnitio** v̄itatis empha- **R**
tice. i. p̄cipue cognoscēs. et effectiue. i. cognoscere faciēs veritatē. vt p̄gnita q̄ratur.
q̄lita inueniat. inuēta accipiat. qz q̄ querit inuenit. **Mat. xij.** **Ipa** enī fecit vt i ce-
lis. i. ecclesijs. **Lux** ref̄ lumē. **V̄itatis** i. indeficiēs. **Ite** dicit sup eodē caplo. et sic ambu-
larēt gentes i lumine ei⁹. **Isa. lx.** et p̄pter hoc ipa ab om̄ibz honorat. **Uñ** et dicit
ei **Judith. xv.** **Tu** gl̄ia hierusalē et.

Item **Ratōe** sapiē dicit ipa de se **Ecc. xxiij.** **Profundū** abyssi penetraui. i. p̄fun- **L**
ditatē scripture. de q̄ **Gene. i.** **Tenebre** erāt sup faciē abyssi. i. in cortice l̄re. **Quia**
tenebrosa aq̄ in nubibus aeris. **Non** in fundo mysterioz vbi lux est p̄maxima. vbi
ipa sup omnes p̄fundius vidit.

Item **Ratōe** sapiētie cōparat ipa fano. qui est pabulū lumis. vas dulcedinis. in va-
rijs cellulis littere seu intelligētie celestis sapiētie p̄tens dulcedinē.

Ite **In** lege dñi fuit voluntas ei⁹. **Iqz** voluit et impleuit q̄qd p̄cipiebāt in lege dñi.
volebat aut s; respuebat q̄qd phibebāt in ea. **Et** in lege dñi meditabāt. **Ite** aīal
ruminās **Leui. xi.** **Uñ** **lu. ij.** **Cōferēs** i corde suo. **Die** ac nocte. i. i. māifest⁹ et ob-

Ite **Ipa** post filij ascēsiōē facta ē magistra aploz et p̄dicatoz euāge- **L**
licoz. **Et** tūc impleta ē p̄phetia illa **Michae. iij.** **De** syon eribit lex. **In** noua. i. **Lex**
q̄bū dñi in hierusalē. i. de beata virgine p syon et hierusalē designata.

Item **Quia** fili⁹ ei reuelauerat incerta et occulta sapiētie sue. ideo dicit ipa **Antic.**
i. **Introduxit** me rex. i. christ⁹. **In** cellaria sua. i. manifestauit mihi secreta scri-
pturaz sc̄taz. q̄ dicit cellaria. qz ibi ē panis fortiū. lac pueroz. vinū duotoz. et oia
necessaria aīe. sicut i cellario necessaria corp̄i. **Bñ** aut dicit q̄ introduxit eā rex. i. in
tuo duxit. i. ysqz ad medullā sensus spūal. **Uñ** ipa dicit. **Profundū** abyssi penetraui

Virtutes marie

ut sup̄. Dicunt cellaria q̄si celatis lare ad reponēdas diuitias. v̄l q̄si cellaz lare. ro q̄ mltas cellas p̄neāt ad diuersa victualia p̄suāda. Vel etiā p̄fūdū abyssi tūc ip̄a penetrant i filio ad l̄fāz. q̄n filiu suū misit ad lumbū liberare ibi detēros. Tūc etiā penetrat p̄fūdū abyssi. q̄n gr̄e sue illustratōe visitat cor p̄tōris p̄fūdū et in scrutabile. **Dicere. xviij. Itē Job. xxiij. L. Profunda q̄q̄ flumīnōrū. i. sacroz libro rū. i. q̄tuor euāgeliorū. q̄ sunt q̄tuor flumīa paradisi. i. scrutat. l̄brā xgo. i. facit scruta ri. De q̄bus dicit Eccl̄. xxiij. Ego sapiētia effudi flumīa. Et abscondita sub vela mine l̄fel p̄duxit in lucē. i. spūalis intelligētie.**

Item Et p̄bis marie facile p̄pēdi p̄t ei⁹ sc̄ritas. ei⁹ charitas. ei⁹ sapiētia. Non **A** ei nisi septē p̄ba tūc locuta legi in euāgelio. Et hec septē p̄ba ad septē dona spi ritus sc̄i q̄ eā repleuerat referēda sūt. Locuta ē aut̄ bis cū angelo. bis cū elizab̄ beth. bis cū filio. semel cū mīstris. nec etiāz cū viro suo semel locuta legi. Innuē aut̄ in p̄ q̄ religiosa p̄sona et maxime m̄lier. monial. et puella. rarissime debet loq̄. Et tūc cū deo in orōe et lectōe. aut cū angelo. i. sacerdote angelice p̄uersatōis et hō neste. in cōfessōe. aut cū elizab̄th vetula. i. cū matura et sc̄tā m̄liere i mutua s̄z rara p̄solatōe. aut cū mīstris et hō corā oīb̄. nō in angulo i necessariōz postulatōe. Et no ta q̄ q̄d locuta ē. aut ad sui hūiliatōem. vel ad dei laudē. vel ad primoz edifica tōem referēbat. Ideo de ip̄a p̄grue dici p̄t illō Eccl̄. xliij. In f̄mōe ei⁹ p̄posita sūt oīa. i. **Pe. iij. Si q̄s loq̄t. q̄si sermōes dei. Col. iij. Sermo vester sp̄ in gr̄a sit sa le p̄ditus. Eph. iij. Dis sermo mal⁹ ex ore v̄ro nō p̄cedat. s̄z si q̄s bon⁹ ē ad edifi catōem vt det gr̄am audientib̄. Eccl̄. xxi. Verba iustoz statera p̄derabūt. Ideo p̄e potuit ip̄a dicere pabol. viij. Iusti sunt oēs f̄mōes mei. nō est i eis p̄uū quid neq̄ p̄uerum. Ideo etiā inuitat nos ad custodiā ligue n̄re et imitatōez p̄borū suoz **Sap. vi. dices cū sapiā. Cōcupiscite f̄mōes meos. et diligite illos. et habebis discipulā. Sic erpone hāc autoritatē. Cōcupiscite. i. cū omni p̄cupia audi te et inuestigat. f̄mōes meos. i. q̄ monēt seriē et ordiatōez vite christiane. q̄ f̄mo d̄z q̄si seriē monēs. L. et diligite illos. i. exhibitiōe op̄ez diligere vos ostēdite. q̄ p̄ba tio dilectōis exhibitio op̄is. sicut dicit gregori⁹. L. habebis disciplinā. i. ordiatōez mox correptōez. Quasi dicat. Si dilexeris f̄mōes meos q̄ sunt sermōes sapien tie. habebis disciplinā et fruabis eā. Ideo possum⁹ dicere marie sic hieremias. xxi. dicit d̄no. Inuēti sunt f̄mōes tui et p̄medi eos. et factū ē p̄bū tuū mihi i gaudiū et leticiā cordis mei. Duo dicit. gaudiū et leticiā. q̄ ex obf̄uatōe et dilectōe p̄borū eius sequunt̄ liberatio pene et collatio gl̄ie.****

Brego.

Itē De p̄bis ip̄i⁹ d̄z pabo. xvi. Fauus mellis p̄ba p̄posita. Septē enī p̄ba ei⁹ que habent̄ in euāgelio p̄posuit celest̄ artifex. i. spūsc̄rū q̄ eā repleuerat. et iō sic sunt septē dona spūsc̄i. sic et septē p̄ba ei⁹ in euāgelio p̄tinēt. Que dicunt̄ fau⁹ mell. q̄ sicut in fauo est cera lumis instrumētū. et dulcedo mellis reficiēs gustū. sic i p̄ bis ei⁹ et sacre scripture sciētia ē veritas illuminās intellectū. et oīmoda bonitas reficiēs affectū. **P**edicinālia etiā sunt et p̄suatiua more mellis. q̄ sanāt langores aīe. et p̄seruat a p̄tō. De p̄mo dicit **Sap. xvi. Neq̄ herba neq̄ malagma tē. De sc̄do. In corde meo abscondi eloquiū tuū vt nō peccem tibi.**

Sed iā videam⁹ de p̄bis ip̄i⁹. et p̄mū de p̄mo verbo. **A**it itaq̄ euāgelista. **D**ixit au tē maria ad angelū. Quō fiet istud. **A**ora q̄brā virgo ante p̄ verbū nullū aliū lo cuta legi in euāgelio. nec etiā statim ad p̄mū angeli verbū r̄ndit. donec bis ange lus ip̄am fuisset allocut⁹. et ip̄a bene p̄meditata. in p̄ta illō Eccl̄. xxiij. **A**udi tacēs si mul et q̄rēs. **A**udire fidei ē. q̄z fides ex auditu. **R**o. x. **T**acere spei. **Q**uia **I**sa. xxx. d̄z. **I**n silētiō et i spe erit fortitudo v̄ra. **Q**uerere charitatis. **Q**uia garrula res amor est. **I**p̄a vero audiuit tacuit et q̄sinit. **D**ic ē ordo. **T**imor etiā filial et cast⁹ fecit ip̄ sam inq̄rere b̄nplacitū dei Eccl̄. ij. **Q**ui timēt d̄nm inq̄rēt q̄ b̄nplacita sūt ei. et qui diligūt illū replebūt lege ip̄i⁹. **I**p̄a autē fuit m̄lier timēs deū. et ei⁹ dilectio fortis vt mox **L**an. viij. **Q**m inuēte pueniret virū vt t̄ret ad eū loq̄. q̄ angelo vētēti ad se et salutātī. et bona p̄mittētī. et iō bis allocuto eā. v̄t acq̄uēit loq̄ v̄nū verbū. **E**t in p̄ q̄es et taciturnitas bonis m̄licib̄ p̄ponit̄ emulāda. **E**rubescat salomonica m̄lier

Lacella
nus phir
pus

So. lxxxix

o 3

garrula et vāga. q̄etis impatiēs. et ei cōsiles. Prouer. vii. Igit̄ q̄ p̄udēs erat vir-
go nō solū q̄d loq̄ret̄. s̄ et iā cui. et q̄d deceret eā loq̄ cōsiderauit. Iō bñ d̄r. Dixit
aut̄ maria ad angelū. Inō illa vel illi. Quasi diceret. Ut maria ⁊ vt ad angelū locu-
ta ē. Decebat enī virginē et talē virginē breuiter et tacite loq̄. et p̄positā p̄tētiā
p̄testari. maxime vbi ei⁹ p̄iculū imminere videbat̄. ⁊ vt ad angelū. quē interroga-
ri breuiter q̄si sapiētē optebat. Eccl̄. vi. Si vider̄ sen satū euigila ad illū. I audie-
dū in scolis et imitādū in fact̄. Quō fier istd̄ rē. Eccl̄. xix. d̄r. Qui credit cito le-
uis ē corde. ⁊ minorabit̄. Eua lenis fuit corde. q̄ cito credidit. ⁊ nec x̄bū nec lo-
q̄tē discutiēs facile p̄sensit. Duplici q̄ppe funicō trabebat̄. q̄ p̄mittebat̄ subli-
mitas. suadebat̄ voluptas. ad q̄ duo boies facile inclināt. S̄ maria neurz volu-
it. q̄ hūil⁹ ⁊ x̄go fuit. S̄ vilitatē nō solū p̄pam s̄ p̄munē desiderās. prudētē q̄si
uul. Quō fier istud. I q̄d tu dic̄ vt x̄go p̄cipiā ⁊ parā filiū. q̄m virū nō p̄sco. In-
terlinear̄. Ecce t̄agit se vouisse castitatē. Nō cōgscō. I. i. me nō cogniturā p̄posui.
⁊ i p̄posito p̄seuero. Uel non cognosco. I. i. votū habeo nō cognoscere. Felix nāq̄
p̄positū istd̄. in q̄ firmitas p̄uēit puritati. Nā q̄ntūlibz pura fuerit delibatio. min⁹
habz si defuerit fortitudo et p̄siliū firmitas. Ubi aut̄ nō ē puritas. nō ē obtinet
grām. s̄ obstinatōis incurrit offensā. Quia x̄o ip̄a vtrūq̄ habuit. i. p̄positi puri-
tatē ⁊ p̄siliū firmitatē. d̄r de ea puer. i. sine. L. Fortitudo ⁊ decōr indumētū ei⁹. De-
cor. I. in p̄posito p̄tētiel fortitudo. I. in p̄siliū firmitate.

Cōmendant̄ aut̄ septē x̄ba illa a sp̄sscti dictamē. Uñ ip̄a videt̄ dicere cū p̄s. L. In
gua mea calām⁹ scribe velociter scribēt. Scriba iste sp̄rit⁹ ē. Quasi diceret x̄go
Qd loq̄r a me ip̄a nō loq̄r. sed a sp̄ssctō. Nam sicut manus scribe mouet calāmū.
sic sp̄ssctus linguā meā. Regū. xxiij. Sp̄s dñi locutus ē p̄ me. et sermo ei⁹ p̄
linguā meā. Dar. x. Pō enī vos estis q̄ loq̄mī. s̄ sp̄s patr̄ v̄ri rē. Multo f̄for-
ti⁹ loq̄bat̄ sp̄ssctus p̄ eā quā repleuerat v̄s q̄q̄. Sicut enī calām⁹ nō scribit qd
vult. s̄ qd scribēs vult. sic et ip̄a ea x̄ba p̄ferebat. q̄ sp̄ssctus i corde ei⁹ scribebat
⁊ ei dictabat. Seq̄t. L. Velociter scribētis. Iq̄ sp̄ssctus cui⁹ grā nescit tarda reruz
molimīa. cito ⁊ subito docebat eā respōdere et loqui. Et bene dic̄ lingua marie
calamus scribe. id ē sp̄sscti.

Diero.

Primo. Quia calamus hic creuerat in aquis gratie ⁊ doctrine. Underox ei⁹ ē fm
hieronymū. Sup aquā refectōis educavit me.

Secūdo. Quia calām⁹ hic vacuus interi⁹ p̄ hūilitatē.

Tercio. Quia plan⁹ exteri⁹ ⁊ sine scrupulis p̄ honestissimā p̄uersationē.

Quarto. Quia p̄gruo tpe collect⁹ ad officiū suū. tpe. s̄. miserēdi qd īcepit ab ortu il-
lino.

Quinto. Quia acutus p̄ subtilitatē.

Sexto. Quia scissus p̄ amotionē omnis sup̄flui. q̄ nihil locuta est in euāgelio qd
nō faceret ad rem.

Septimo. Quia fissus p̄ discretōem verborū.

Octauo. Quia plenus encausto gratie q̄ diffusa erat in labijs ip̄ius.

Nono. Quia in manu dextera tenebat̄. nā verbis vita et opa p̄cordabant. Uñ ⁊ di-
ctum est ei. Uox enim tua dulcis.

Decimo. Quia a sinistro ad dexterā ducebat lineā. q̄quid enī loquebat̄ ad hūiliati-
onē suā. ad honore dei. ad edificatōem p̄rimi. et sic ad eternitatē q̄ signat̄ p̄ dexter-
rā referebat omnia verba sua.

Seq̄t. L. Velociter scribētis. Iq̄ q̄ cito r̄ndit. ecce ancilla dñi fiat mihi. scripsit hic
calām⁹ ductu sp̄sscti in hūana carne velut in scedula verbū carnē factū. q̄ videli-
cet scedula sumpra est a scriba de x̄ginea carne ei⁹. Ueloci⁹ aut̄ scripsit ceter̄ mu-
lieribz vn̄uersis. quoz̄ ferus nō formant̄ nisi lōgo t̄pis intervallo.

De septura ista dic̄ Apoc̄. xix. vbi agit̄ de filio dei et marie. L. Dabēs nomē scriptur̄
qd nemo nouit nisi ip̄e Isupple. et sui q̄b ip̄e r̄uelat. Uel nouit. Iad plenū. Nomē
qd ip̄a sc̄psit est emanuel. i. nobiscū de⁹. Uñ seq̄t. Uocabat̄ nomē ei⁹ x̄bū dei. ha-
bens i vestimēto. I. i. hūanitatē. ⁊ i femore. I. q̄ vis generatiua. s̄ dic̄ q̄ sp̄s alēz
plē genuit patrē. I. scriptū. I. indelibiliter. s̄. q̄ fm hūanitatē et ip̄e rex regū ⁊ dñs do-

Virtutes marie

minantiū. l. dñs oīm dñoz. **Uñ dñ. Deº** deoz dñs. Quia enī tāū hūilīauit se factº obediēs vsq; ad mortē. datū est ei nomē qd est sup omne nomē. **Ecđz** hūilītatē enī mortuus ē et exaltatus. nō fm deitatē.

Primū igit hūilītatē marie fuit istd. Quō fiet istd quoniā virū nō cogscº. l. i. nūq; pscere pposui rē. vt sup. Et h verbū dictauit ei spūs sapie. q; cā rpleuerat. **Fu**it etiā h hūilītatē fortitudinis et castitatis. **Uñ** quoniā virū nō cogscº. **Et** i h hūilītatē ipa loq pncipaliter et pmo de inq̄reda dei volūtate. sic ipa audito hūilītatē pic'o .i. q; mater deberet fieri. diu pmeditata nec modū repiens quō h possz fieri saluo hūilītatē pposito. nō de re dubitās sz de mō. rupto pccūdie freno q̄siuit. **Quō** fiet istd quoniā viz nō cogscº. **Glosa.** Liqueat q; faciēdū credit. q; quomodo fiet q; rit. **Nō** enī dubitat hūilītatē paritura. q; legif. **Isa. viij.** Ecce ego pceptiet. Sciebat etiā q; ipleri optebat qd ab angelo audierat. sz quō fieret nō legerat. nec ab angelo audierat quo ordie istd deberet impleri. et iō q̄siuit. Quia mysteriū a secul' absconditū. **Eol. i.** pphetis nō pdictū. angelo ē refuati. **Iō** dixit ad agelū. Quō fiet istd rē. **In** h etiā hūilītatē denotat pstatia mēt' eiº. q; pstatē rñdit. virū nō cogscº. **Etiā** in h eue pparia q; dubitādo rñdit serpēti. **Re** forte moriamur. **Benef. iij.** et ad priū mū verbū diaboli titubauit.

Secūdu verbū qñ intellecto q; possz pcepte et parere manēs ego cū rñdit. **Ecce** ancilla dñi fiat mihi fm hūilītatē. **Ecce** verbū timorē q; collactaneº ē hūilītatē. **In** h hūilītatē notat pmptra obediētia. pmptra deuotio. pmptra fides. pmptra p̄sens. **Uñ** dñl. **Ecce** hūilītatē. **Uñ** ancilla. **Religiosa** discretio. **Uñ** dñi. **Nō** carnis. nō mūdi. nō diaboli. **Fides** spes charitas. **Uñ** fiat mihi fm hūilītatē. **q;** dixisti dñs tecū. nō fm p̄ce meā. q; nō auderē petere vt fierē mater dei. **Nisi** enim credidisset et sperasset posse fieri et futurū esse qd ei pmittebat. nō rñdissz. **Liat** mihi fm verbū tuū. **Dixerat** aut ei angelº. **Dñs** tecū. **In** q; notat charitas. q; q; manet i charitate deº manet i eo. i. **Joh. iij.** De fide dicit ei elizabēth. **Brā** q; credidisti. **De** spe dicit ipa. **In** verbo tuo sup̄sperauī. **Diffusa** est enī grā i labijs eiº talit' respōdendi. et p̄pterea bñdixit eā dñs in eternū. **In** h etiam verbo notat deuotio orōis. q; dices. **Liat** mihi rē. **Icū** magna deuotiōe pmissum angeli op̄rat impleri. **In** h verbo iſtruimur hūilītādo nos corā dō eiº grāz postulare. **Uñ** **Judith. viij.** **Indulgentiā** illiº fufis lacrimis postulemº. et hūilīemº illi aīas n̄ras. **Itē** de h verbo qd rñdit. **Ecce** an. dñi fiat mihi. **Idē** ipa. **Eructauit** cor meū verbū bonū. **Eructauit** qñ d pleno. q; ex abūdātia cordis os loq̄. **Dar. xij.** **Cor** meū. **In** h cōmēdat verbū suū ab ireriori sapore q; ē vera cordis dilectio. **Uerbu** bonū. **p** qd deo recōciliatº ē mūdº. **Si** qdē i isto verbo **Liat** mihi. **Iſmū** factū ē pactū recōciliatōis hūiane. et m̄monii diuīe et hūiane nature. **In** h etiam verbo pceptit filiū dei. **Precessit** autē verbū hūilītatē glīam pceptōis. q; sicut dicit puer. **xv.** **Glīam** p̄cedit hūilītatē. **Brūs** bēf. **Dec** est virgīs n̄re glīa singularis. et excellens p̄rogatiua marie. q; filiū vnū eūdeq; cū deo p̄re meruit habere omunē.

Berū.

Tercū verbū qñ salutauit elizabēth. **qñ** p̄gūlas ei d dono qd eā recepisse dī dīcerat. **In** q; notat beniuolētia. q; salutare idē ē q; aliq; salutē optare. **Ecce** verbū itellecº. **Ad** cuiº platōes itellerit elizabēth mariā dñm suū p̄cepisse. **Uñ** dixit. **Et** vñ h mihi vt v̄ciar m̄ dñm mei ad me. **Ad** eiº ei salutarōes itellerit iohēs clausus i vtero dñm suū clausū. et p modulo suo gauisus ē i occurſū eiº. **In** h aut hūilītatē iſtruimur q; p̄is dēmº optare salutē. et cū ipis loq̄ d sua salute. qd ē salutare. et de bñficijs sibi a dō ip̄sis eisde p̄gulari. **Et** h faciūt q; christū spūaliter p̄ceperūt.

Augº.

Quartū verbū qñ corā elizabēth dixit. **Magnificat** rē. **Dñ. l.** magnificāte se brā elizabēth. ipa magº dñm magnificare curauit. **Qui** enī vere hūil' ē. nō se ab hoīb; sed deū laudari desiderat. sicut dicit augº. **Et** p̄ hoc dr. **Eccl. iij.** q; deus ab hūilītib; honorat. **Et** h verbū fuit sapie. hūilītatē et gratiaz actōis. **Et** in hoc verbo docemur deo grās agere de p̄ceptis eius beneficijs. et attribuere ei totū. qd est hūilītatē. et magnificare potētā eiº. **Uñ** dixit. **Quia** fecit mihi magº q; po. et san. no. eiº. **Et** nota q; i cāico suo p̄sc̄ns laudes domini aliq̄ntulum.

fo. rc.

o 4

plurē locuta ē. cū ubiq; alibi breuiter locuta sit. nec in aliq; vbo effluxit nisi i laudi
bus saluatoris. p h inuēs nob i dei laudib; plire loquēdū. imo nūq; tacēdū. iuxta
illd̄ Isa. lxiij. Qui reminiscimī dñi ne taceat. ⁊ ne det; silētiū ei. Et h̄ eos q; i cho
ro alijs cātātib; et psallētib; tacēt vt statue alias nll'o mō liguā cohibere valētes.

Quintū vbiū Joh. ij. l. Fili. vinū nō habēt. Ecce vbiū pietat; charitat; ⁊ p̄pas
siois. Iste etiā sermo certissim⁹ index ingenite sibi māsuetudis. et p̄gial' vere
cūdie fuit. Alioz q̄ppe fecūdiā suā reputās. sustinere nō potuit. nec dissimulare vi
ni defectū. Vbi sane increpata ē a filio. nec illi rēdit tāq; mīris ⁊ hūilis corde. nec
tū desperauit. mīstros admonēs facere q̄qd diceret ill. Sup̄ ti. xxiij. d̄ pietate et
p̄passioe ei⁹ q̄re expositōem illi⁹ vbi. vinū nō habēt. Et li. i. ca. v. titulo. dñs teci.
circa finē capituli. Dicere vol. vinū nō habēt. lē defectū grē. quē mlti patiūt deo per
orōez nūciare. et eis vinū p̄pūctōis deuorōis ⁊ grē postulare. Et h̄ inuenit brā p̄
go p̄ma p̄hoie i euāgelio exorasse. In h̄ etiā docemur ab eo petere id q̄ idigem⁹.
q̄ ē sufficiētia ois boni. Iaco. i. Qui indiget postulet a deo. Q. autē christ⁹ rēdit.
Quid mibi et tibi ē mlier. nō negabat matrē suā. sed discernēbat potētā suā. quia
nō ex natura quā a gine accepit. s; a potētā sue diuinitat; habebat facere miracu
lū. sicut dicit aug⁹. Et forte sicut dicit bt̄us maxim⁹. qz mī de defectu carnal' po
culi suggerēbat filio. q̄ venerat toti⁹ orbis gētib; nouū salutis eterne calicē p̄pinare
Nō enī petebat mī erat grē tpal'. s; qd̄ christ⁹ pabat gaudiū sempiterni. Nec tū pi
guir benignissimū dñm dū magna veniūt parua p̄stare. Et iō mater ei⁹ sciēs ob
iurgationē illā dñi filijq; sui nō irascēt; offensam p̄redere s; mirat; portare myste
riū. et futura p̄nosces in spū tāq; mī dei. et dñicā p̄uidēs volūtātē. sollicitē mīstros
admonuit dicēs. Quia q̄cūq; dixerit vob facite. Et dñs increpate mīris pudorē re
leuās. et iam suā apicē maiestatē. expectātib; ait mīstr; Implete hydrias aq;. In
h̄ etiā q̄ ita dure respōdit matri docuit nos et maxime religiosos nō ita esse sollici
tos sup̄ p̄pinuos carnis sue.

Beatus
maxim⁹

Aug⁹

Beatus
maxim⁹

Ire de h̄ miraclo dicit bt̄us maxim⁹ ⁊ q̄sdā incredulos. Ille aq; mutauit in vinū
q̄ eas ab initio p̄creauit i nūces. indurauit i glaciē. egiptijs v̄xit in sanguinē. ⁊ he
breis sitiētib; manare p̄cepit d̄ rupe arida. q̄ mltitudinē innumerā populoz stilli
cidio noui fontis vice maternoz vbez nutriebāt.

Moraliter. Sicut p̄ mariā ipetratū ē vinū in nuptijs. sic p̄ duplicē amaritudinē pe
nitētie q̄ signat in noīe maria q̄ d̄ mare amaz. vinū grē et deuorōis ⁊ interior; cō
solatōis. Et adapta q̄rtuor v̄l q̄nq; itēptatōes alias. s. q̄ illuminat. illuminata.
illuminat. dñā. stella maris. ego fecūda. nupta ioseph. vidua. et huiusmodi.

Ertū vbiū qū dixit mīstris Joh. ij. l. Qd̄cūq; dixerit vob facite. Ecce vbiū
p̄siliū. in q̄ docemur ad diuie volūtāt; impletōez alios q̄ntū possum⁹ inuitare.
Hoc est enī p̄siliū sc̄roz. sic dicit glo. ibi. De⁹ q̄ glificat in p̄silio sc̄roz ⁊c.

Ertimū vbiū qū dixit filio Lu. ij. l. Fili qd̄ fecisti nob sic. Ite. s. remaneres no
bis i grātib; Ecce ego ⁊ pater tu⁹. Iputatiū⁹. I dolētes I de absentia tua I q̄reba
m⁹ te. I h̄ vbi mlti hodie pl⁹ dolēt d̄ amissioe denarij q̄ d̄ amissioe iesu. Nō pa
tet ex eo. q̄ ipm̄ amissū p̄ p̄ctm̄ p̄ dolorē penitētie nō requiūt. Ecce vbiū scie. q̄ ma
gis attribuit reb⁹ hūanis q̄ diuīs. In h̄ autē vbo iſtruimur delinq̄ntes filios cor
ripe. cū ipa corripuerit etiā nō delinq̄ntē. nec p̄mēdare corā eis si qd̄ fecerit boni.
sic ipa nō legiū p̄mēdasse d̄ eo qd̄ erat i his q̄ p̄ris sui erāt. Itē i h̄ q̄ p̄misit. s. l.
li. Innotat correptio i māsuetudinē. Notādū etiā q̄ ipm̄ inq̄ntū deū n̄ auderet corri
pe. s; inq̄ntū filiū suū. Et iō dixit fili. I p̄misit etiā fili qd̄ fecisti nob sic. Ecce dī
sc̄retō. qz n̄ statī increpauit eū. s; cāz q̄siuit q̄re sic feciss; In h̄ etiā q̄ dixit. ⁊ p̄ tu⁹. I
cū eū d̄ ioseph n̄ p̄cepiss; s; d̄ spūsc̄rō. claudēbat ip̄ijs sacramētū dñice icarnatōis
Quia si ipm̄ p̄gūisset n̄ eū crucifixisset. i. Cho. ij. ⁊ ita n̄ eēm⁹ redēpti. Itē i h̄ q̄ ma
ria dicit. dolētes q̄reba⁹ te. Docz ipa nos q̄ q̄ vult inēire iesu. i. salutē. d̄z ipm̄ q̄re cū
dolore. Sed q̄l. Et aut ad illos. Quid ē q̄ me q̄rebat; ⁊c. I h̄o increpat qz q̄rēt. s; idē
cat vbi poti⁹ q̄rēt d̄z. s. i diuīs. Un̄ subdit. Nesciebat; qz i his q̄ p̄rī mei sūt op̄z me
eē. I q̄si dī. h̄ sciat; Et ap̄te oñdit eē p̄ris sui tēplū i q̄ erat. ⁊ doctnā quā audiebat.

LL

DD

Wirtutes marie

qđ est 3 manichei. Et ipi nō intellerūt qđ locut⁹ ē ad illos. Nō ē adhuc capiebāt mysteria. Et nota qđ maria mō mirat⁹ mysteriū. s3 postea pficiēs ab eodē petit miraculū. Joh. ij. Vinū n̄ habet. Seq̄l. Et descendit cū eis. et vēit nazareth. Ut fili⁹ dei exerceat qđ sūt p̄ris. vt fili⁹ hoīs seruat obedientiā m̄ris. Un̄ seq̄tur. Et erat subditus illis. Aug⁹. Hoc singulariter illa femia habuit. vt videret sibi nascēdi solēnitare subditū. quē nō solū hūana. verū etiā angelica natura venerat et adorat altissimū.

Aug⁹.

Propter h̄mōi qđ christ⁹ libēter auscultat. dicit ip̄e matri et cuilibz aīe fideli imi-
tatrici m̄ris sue. can. ij. Sonet vox tua i auribz meis. vox ei tua dulcis ē. Itē can.
vij. Currat tuū. i. qđ de gutture pcedētia. Sic vinū optimū. qđ qđ ei⁹ pūgiti-
ua sunt. et sapida et delectabilia omī aīe iuste. Itē etiā dr̄ eccl. i. si. Brūis qđ i iis qđ
sūt bonis. qđ ponit ea in corde suo sapiēs erit sp̄. Verba enī matri⁹ p̄tatis. qđ sunt
fili⁹ qđ est p̄tatis. Unde dicit ei fili⁹. Isa. li. Posui qđ mea in ore tuo ē.

De taciturnitate marie

Titulus xxxij.

Ambro. i.
alia trās-
latōe

De taciturnitate qđ signū est sapie p̄mēdat fili⁹ matrē. Can. iij. Quā pulcra
es amica mea ē. Oculi tui colūbe extra taciturnitatē tuā. i. p̄ter. Ita dicit
alia trāslatio quā ponit ambrosi⁹. Tota enī spūalis et simplex vt colūba. i.
cui⁹ specie spūscitū visus ē descendere sup christū. L. iij. et Joh. i. Nō ē enī medi-
ocris qđ tacere. sicut dicit ambrosi⁹. et iō de taciturnitate p̄mēdat maria. qđ oīa qđ
p̄ferēs in corde suo tacite p̄suabat. Notoriū enī ē et vulgatū muliebri seculū de m̄-
tiloqō et minori circūspectōe redargui. Nec mir⁹. cū ad p̄mas suggestiōes norias
loq̄la penit⁹ sit adēptā sp̄et. et aliq̄ten⁹ inhibita m̄lieri. Dic potēs affigere d̄ p̄-
propera r̄siōe eue sine discutiōe qđborū serpētis vñ ortū ē omīe malū. et cogitatōe
marie q̄lis essz angelica salutatio vñ ortū ē omīe bonū. Brūis qđ bernard⁹ p̄ ma-
iorū carismata gr̄az i omīū maxīma m̄liez dei genit̄ice maria. gūitatē silētij. dī-
gnis laudibz p̄dicabat. Ita etiā dicit de taciturnitate sua qđ seipaz p̄mēdat. Eccles.
vij. Ego os regis obseruo. i. os meū qđ ē regij. vt. f. nihil aliū loqr̄ qđ qđ regē de-
ceat et reginā. f. qđ lenitat⁹ et clemētie. qđ pietat⁹ et iusticie. Ita et enī ē m̄lier sē-
sata et tacita. Eccl. xvi. qđ sedebat solitaria et tacebat. et leuabat se sup se p̄ p̄tēplati-
onē dei. Tren. iij. Si qđ qđ fuit sensata. i. plena sēsu. et tacita nō seminiſua sed lo-
q̄ns i tpe p̄gruio. fuit ei tps tacēdi. et tps loq̄ndi. sic dr̄ Eccles. iij. Tpus tacēdi ei
fuit añ mortē christi. loq̄ndi post. Debuit tacere i p̄sētia qđbi. nec radiare debuit lu-
na p̄sēte sole. sic nec luna radiat i p̄sētia sol. Sed qđo obmutescēte p̄ mortē de-
buit reuelare mysteria qđ p̄suabat i corde suo. Scādalum crucis. qđ sup oēs nonit.
Un̄ poterat dicere illō. Isa. xliij. L. Secretū meū mibi l̄q̄ntū ad statū p̄cipiētis
portat⁹ et pariet⁹. L. Secretū meū mibi l̄q̄ntū ad p̄gnitōez ip̄i⁹ p̄cepti. qđ sup omīs
habuit noticiā diuinitat⁹. Luna etiā nō debuit radlare p̄sēte sole. s3 sole tēdere per
mortē ad occasū. Tenebras noct⁹ debuit emittere radios lucis et doctrine. Un̄ et
dr̄ pulcra vt luna. Cāri. vi. Turbata etiā fuit i salutatiōe angelica. qđ silētij suū qđ
valde amabat. r̄ndendo infrigere cogebat. Cogitabat etiā q̄lis essz ista salutatio.
Et vtinā moniales et recluse et religioſe nostre tacēdo cogitarēt quō in iudicio re-
spōderent. vbi de omni qđo ocioſo reddituri sunt hoīs ratōem. Sensata etiam
fuit et tacita in interioribz verbis que sūt cogitatōes et affectōes seu desideria cor-
dis que loquunt⁹ deo. Unde et de ea dicit Isa. xxxij. L. Princeps. i. i. maria designa-
ta p̄ sarā que interpretat⁹ princeps. Lea que digna sunt principe cogitabit. Cogitatōes
scz pacis et nō afflictionis.

De subtilitate marie

Titulus xxxij.

Subtilitas beate marie in apparuit. qđ tā subtiliter p̄templata est celestia. qđ
ductu pprie rōis illuminante gr̄ia visa est filiū dei desiderare virginitatem.
quā ideo forte vout vt ei⁹ bñplacito satisfaceret. Ac si diceret voto suo. Li-
lia desiderabat. lilia ei exhibeo. In p̄ etiā apparet ei⁹ subtilitas. qđ taz subtiliter scit
miseris misericordiā exhibere. qđ sigillū nō dissipat diuine iusticie. et maxime circa
hoc cōsistit studiositas ei⁹. de qua dicit ps. Annūciate inter gētes studia eius.

So. p̄ci.

De actione marie Titulus xxxiii.

Dama/
scen?

Sup. ti.
liij. 8. n.
JRL

Beatus
bildefon
sus

Diero.

Berri.

De actione marie h notadi q pcpuo paup. i. filio di. s q pcpue exponit illd **A**
ps. bñs q intelligit sup egenū et paupem. pcpua mifcordie opa dilectoe
pcpua et pcpuo mō. vñ dicit. corā ipō miftraui. i. ad bñplacitū ei. exhibu
it de ppa z pcpua substātia sua. quia de purissimis sanguibz fm damascenū. vel
de carne yginea. q erat argētū igne spūfcti mltipliciter examiat. exhibuit ei ve
stimentū. et de lacte ppo exhibuit alimētū. Ratōe vestimēti pē ei dicere fili? illud
Job. x. Pelle et carnibz vestisti me. Ratōe alimēti illd Marth. xxy. Esuriui z de
disti mihi māducare. Sitiui z dedisti mihi bibere. Lac enī puero cibus z pot? ē.
Propter hoc in iudicio poterit ei pmeorare fili? excellenti? z pncipali? qz oī alij cre
ature illd Mar. xxy. Hospes erā et collegisti me. scz in tabernaculo vteri virgi
nal. q ideo dicēd? ē regale palaciū. qz rex celestis i eo nouē mēibz pacifice habita
uit. Ipa ei signat p marthā. de q legit Lu. x. Intrauit iesus i qdā castellū. z mu
lier qdā martha noie excepit illū i domū suā. Et h ē qd dicit Job. xxy. qsi loāns
i psona marie. Foris nō māsit pegrin? i. i. fili? dei. q diē p ps. Advena ego sum z
pegrin? sic oēs pēs mei. s. abrahā ysaac iacob z ceti. s qbz dicit Heb. xi. Cōfiteātes qz
pegrini z hospites sunt sup terrā. Seq? i psona marie. Ostiū meū viatori patu
it. Et h ē qd ipa dicit Can. v. Pessulū ostiū mei aperui dilecto meo zc. De q. s. vi
atore dicit Diere. xiiij. qsi loānt? ad filiū dei. Quare qsi colon? futur? es i terra. z q
si viator declinās ad manēdū. Quare futur? es sic vir vag? zc. Qui videlicz viā
tor cū nō haberet vbi caput reclinaret. hospitāt? ē a maria i domo vlt vtero virgi
nali. Un ipa dicit Qui creauit me requirit i tabnaclo meo. In tabnaclo scz anie
inqntū de? In tabernaclo corpis inqntū de? et hō. Et h ē qd ipe dicebat eccl.
xii. ij. In oibz reqem qsiui. et i hereditate dñi morabor. i. i brā maria. In corpe
nouē mēibz ab aīa nūqz recessur? Propter h in ps. dicit ipe de maria. Nec requi
es mea in seculū seculi. hic habitabo qm̄ elegi eam.
Et nota quoniā maria nō solū hospita vlt hospitū facta ē filiū dei. imo et toti? trini? **C**
tatis. cui? est nobile tricliniū. Un i psona marie dicit iob. xxy. Qñ secreto de? erat
i tabernaclo meo i. i. fili? i vtero meo. Qñ erat oīpotēs mecū i. de? pater p grāz
inhabitāre z petra fudebat mihi riuos olei i. spūfctū infudebat mihi dona z ca
risimata oīm grāz. sic pcepit ei pē eccl. xxxvi. Reple syō. i. mariā. Inarrabilib?
virtutibus tuis.
L Aud? fui. z coquisti me. tue videlicz carnis yginee tunica icōfutili. Luc. ij. Et **D**
pānis eū inuoluit. ecce opimētū. z reclinauit i psepio. ecce matiale hospitū. De du
plici tunica icōfutili q maria vestiuit filiū qre li. xij. ptiela. x. ti. ar. q maria vell?
scz i illo caplo. Descēder sic pluuia i vell? p? mediū tituli. De nuditate filiū qñ de
scēdebat i ygine dicit bñs bildefonfus. Qualiter igressus ē christ? i virginē nēo
nouit. qliter egressus egressio sola pgsit. Absqz velle de? vt ita dicā igredif. q vt
certe dicā carne vestit? egredif. Ad domū sui opis vxit. carnis tñmō velle tulit.
Idē q venerat redijt. s. aliter qz icesserat ipe pcessit. Nāc domū igredif nō pudo
r spolia tulit. s. egredifc itegritatē ditauit zc. Itē rōe h? velle ppat se christ? gno
frumēti. Job. xij. qd nudū semiat. sic diē apls. i. Chor. xv. s. surgit vestitū palea
sua velut tūica qdā. Itē ppe h figurata ē maria i vellere gedēdis Iudic. vi. qz q
dā portōe lane sue. i. carnis yginee vestiuit agnū di. Quere codē libro. titulo q ip
sa vellus. post mediū tituli.
L Esuriui z dedisti mihi māducare. Un hiero. dicit q brā xgo cū acu et colo acqrebat **E**
vñ se pascebat z vnigētū di. Propter h can. ij. dicit q spūsus pasceit iter lilia. Et hec
lilia appellat bñs ber. man? brē marie. inter qz dei fili? pascebat. Bñs ber. Pa
nus marie quedā lilia cādidiissima sunt. nec causabit liliorū amator inter lilia nō
inuentū. qd qd inter marie manus inuenerit.
L Sitiui et dedisti mihi potū. scz lact? virginē qd ego sol? bibi. et de q puer ali? nū **F**
qz bibit. nec ipe surit vbera alteri? mlieris qz pprie matris. Unde figuratus est
p moysen Exo. ij. qui nulli? alteri? mlieris pterqz matr? ppe sugere voluit vbera

Virtutes marie

sicut dicit. Propter hanc etiam dictum est illi **Lu. xi.** Beata vbera que sustinisti. Et si autem res linquatur: quod tantum sicut vbera virginis matris sue. **Un.** et dicit **Can. v.** Bibi vinum meum cum lacte meo. Virginali. quod totum fuit meum. Propter hoc licet dicat beate virgini. oleum effusum nomen tuum. non tamen dicitur quod eius vbera sint effusa.

Aliter etiam de potu fidei potest intelligi quod dicitur **Lu. xi.** Maria specialius omni creatura ipsam potavit quam respondit angelo. Ecce ancilla domini fiat mihi. Unde signata est per samaritanam mulierem cui christus dixit **Joh. iiii.** Da mihi bibere. **Jo.** etiam figurata fuit **Gene. xxiii.** per rebecca virginem pulcherrimam et incognitam viro. que de hydra sua que signabat fidem marie potavit helyeser et camelos. id est christum et sanctos. nam ex humilitate deo placuit. sed ex fide percipit sanctum scripturam. id est christum qui sacrificat omnes sanctos.

Infirmus fui et visitasti me. **Infirmabatur** christus susceptis in se penalitatibus humane nature. que sunt fames sitis calor frigus lassitudo egritudo et mors. **Ideo** dicit christus. **Infirmata** est in paupertate domus mea. Et sic infirmatus per infirmitatem et iacentem in cunabulo pia mater non solum visitavit. sed etiam balneando. fovendo. leniendo. gestando frequenter. eius humanitatis obsequia universa quibus indigebat assumpta natura duosissime ministravit. **Propter** quod in figura marie dicit **Lu. x.** Martha autem satagebat circa frequens ministerium. **Aliter.** **Infirmabatur** christus quando crucifigebatur. et a preputio crucifigebatur. pro salute populi sui. et vulnerabatur propter iniquitates nostras. et atterebatur propter scelera nostra. et eius linoze. id est carne livida doloribus passionis sanabamur. **Ma. liij.** Et tunc visitabat eam mater stans iuxta crucem eius. **Joh. xix.**

In carcere erat. et venisti ad me. **Incarcerabatur** christus in carcere nostre mortalitatis. de quo carcere dicit psalmus. educ de carcere animam meam. et quando nascebatur de vera virgine verus homo. et ad ipsum puerulum veniebat maria sicut mater ad filium iacentem in cunabulo. Sed tunc precipue missus fuit quasi in carcerem. quando ponebatur in sepulcro. **Un.** in persona eius predicabat hieremias **Treno. liij.** In tenebrosis collocauit me. quasi mortuos sepulchros. **Ide** ibidem. **Lapsa** est in lacum vita mea. et posuerunt lapidem super me. Tunc autem licet hoc non legatur. non est dubitandum venisse mariam ad filium sepulturam. **Un.** hieronymus. Quam miserum erit et impium sentire de matre. ut quando ceteri sancti mulieres tantam curam habuerunt de dominica sepultura ipsa se absentauerit. Absit.

Diero.

De contemplatione marie Titulus xxxv.

Abbas
absalon
de sancto
victore

Ratio actus et contemplationis dictum est marie ab angelo. **Luce** gratia plena. **Isa. l. c.** **Al** lectum donorum. quod virtute contemplandi quodammodo patrie donata est. **Un.** de ea dicitur quod est **Sap. xvij.** Celos attingebat stans in terra. Et ipsa dicit cum filio. **Pro**videbam dominum in conspectu meo spiritus. Quantum enim distat inter odorem et gustum aromaticæ speciei. tanta inter contemplationem marie et aliorum sanctorum distantia est. Sicut enim singulari actu a christo accepit. videlicet eius humanam naturam portare. lactare. pannis involuere. balneare. fovere. nutrire. pascere. potare. lenire. amplecti. et osculari. cetera quoque humilitatis obsequia exhibere. sic (ut dicam quod ministrat cordis mei deuotio) etiam dulcedine sue divinitatis matri singulariter capiendam indulgit. **Un.** plenitudini gratie subiunxit angelus. **Domine** tecum. **Ideo** de matre senserunt viri magni et adhuc sentiunt. quod viri atri fruebat. quod nec asserimus. nec negamus.

It ratio utriusque vite. actus. scilicet et contemplationis signa est per leviam et rachel. per martham et mariam. **Sed** perfecta fuit in utraque vita. quod neutra sororum istarum. Nam martha que erga plurima turbabatur. et circa frequens ministerium sollicitabatur divine contemplationi non vacabat. **Ma**ria que ad pedes domini sedebat. et verba domini audiebat. nec fatigata sorore iunabat. nec circa ministerium satagebat. actus non intendebat. **Neutra** igitur utriusque vite officia adimplebat. Sed beata virgo sic omni est sic omnia actus opera filio exhibebat. quod interim a divina contemplatione nullatenus recedebat. **Et** si fuit in maria angelica perfectio. nam angelus cum ad nos mittitur sic ministrat exteri. quod tamen a dei contemplatione non recedunt interni. sic dicitur beda et beatus gregorius.

Beda
Grego.

It ratio utriusque vite dicit maria tota pulchra **Can. iiii.** quod universæ virtutes tam actus quam contemplationis in ea puenerunt. et per cunctas creaturas admirabile reddiderunt. **Per** virtutes activas habuit voluntatem mundissimam. per speculativas mentem purgatissimam. **Jo. xxiij.**

Liber .v.

Fuit igitur tota pulchra let in carne puritate virginis. et in voluntate perfectio actionis. et in mente summatio speculatio. et nec in carne habuit maculam pragmatice. nec in mente rugam duplicis.

Item Ratio sue contemplationis dicit ipsa Cant. ii. Introduxit me rex in cellam vinariam. i. in cogitationes gaudiorum celestium. Rex. In seruis. i. timor pene. qui quicquid facit celestia cogitare. Non amicus. i. desiderium proprium. sed ipse rex. i. amor sponsi. qui facit me celestia meditari. Innuens igitur quod non timore supplicii ut serua. nec amore tantum proprium ut meretricaria. sed sola dilectione et charitate patris ut filia. in cellam vinariam est introducta. qui est meditatio spiritualium. non in aqua qui est cognitio temporalium. et sic ei collata est gratia spiritualis. Dicit ergo. Introduxit me rex in cellam vinariam. i. omnium bonorum spiritualium mihi contulit affluentiam. Vel hec cella vinaria contemplationis gratia. qui multiplicata continet pocula. Primum puritas mentis. Secundum rectus mentis. Tercium securitas mentis. Quartum gaudium in spiritu sancto. Est ergo sensus. Introduxit me rex in celum. i. contulit mihi gratiam contemplationis. cuius poculis me multipliciter debeat.

Item Ratio contemplationis dictum est de iudith in figura marie Iudith. xi. Non est talis mulier super terram in aspectu rectoris. scilicet contemplationis. quia limpidius ceteris omnibus sanctis contemplabat deum celestia et eterna.

Item Ratio sue contemplationis dicit ipsa sponso Cant. vii. Madragore dederunt odorem suum in portis nostris. Per madragoras signant studia contemplationis. qui ita faciunt dormire hominem in deliciis suis ut abscessione ab inimicis suis carnalibus nec sentiat nec attredat. Dicit ergo. Madragore de o. suo in portis nostris. scilicet in portis quicquid sensum. qui tunc sunt nostre. si odor madragorarum ad eos perveniat. et ab eis excludat odorem mundanum. Nam si bene dormiat interius anima. sensus suos claudit ad exteriora. Et talis erat contemplatio marie.

Finit liber quartus de
virtutibus marie.

Incipit liber quintus de pulcritudine marie.

De spiri-
tuali pul-
critudine
marie

De spiritali pulcritudine marie qui consistit in virtutibus anime. dicit sponsus beate virgini matri sue Cant. ii. Tota pulchra es amica mea. Lab originali peccato sanctificata in utero. Item tota pulchra lab actuali mortalitatis. fomite penitus subingratum. Et macula leprosa venialis peccati. Non est in te. In peccato filii dei fomite penitus extincto. Et ideo tota pul-

chra es. In opere tota pulchra. In corpore et macula non est in te. In corde. Tota pulchra. In opere per simplicitatem. Mat. vi. Si oculus tuus fuerit simplex. totum corpus tuum lucidum erit. Tota pulchra. In corpore per virginalem castitatem. Sap. ii. Quod pulchra est casta generatio cum charitate immortalis recte. Tota pulchra. In corde per humilitatem. quod est esse sine macula. Ideo in figura marie dictum est de bether. ii. eiusdem. Erat bether forma valde. et incredibili pulcritudine. omnique oculis gratiosa et amabilis videbatur. Forma valde. per charitatem. qui est forma virtutis. Incredibili pulcritudine. per insolitam castitatem. Inauditu enim erat a seculo aliquam personam ante beatam virginem emisisse votum perpetue virginis. Quod votum ipsa prima emisit absque omni humano precepto consilio et exemplo. sola inspiratione spiritus sancti. sicut dicit beatus bernardus. et ideo dicitur ei pulcritudo incredibilis. Vel incredibilis pulcritudo. in supraluino gradu virtutum omnium plenitudo. Unum. lxxvi. Quis audiret unquam tale. Omnique oculis gratiosa et amabilis videbatur. per humilitatem suam quam respexit deus. quia ubi amor ibi oculus. Et nota quod dicitur oculis omnium. Primo oculis ipsius dei trinitatis. qui eius humilitatem respexit. et spiritum eius considerat intueri. Unum dicitur ei pater et filius et spiritus sanctus Cant. vi. Revertere revertere

Beati.